
2184

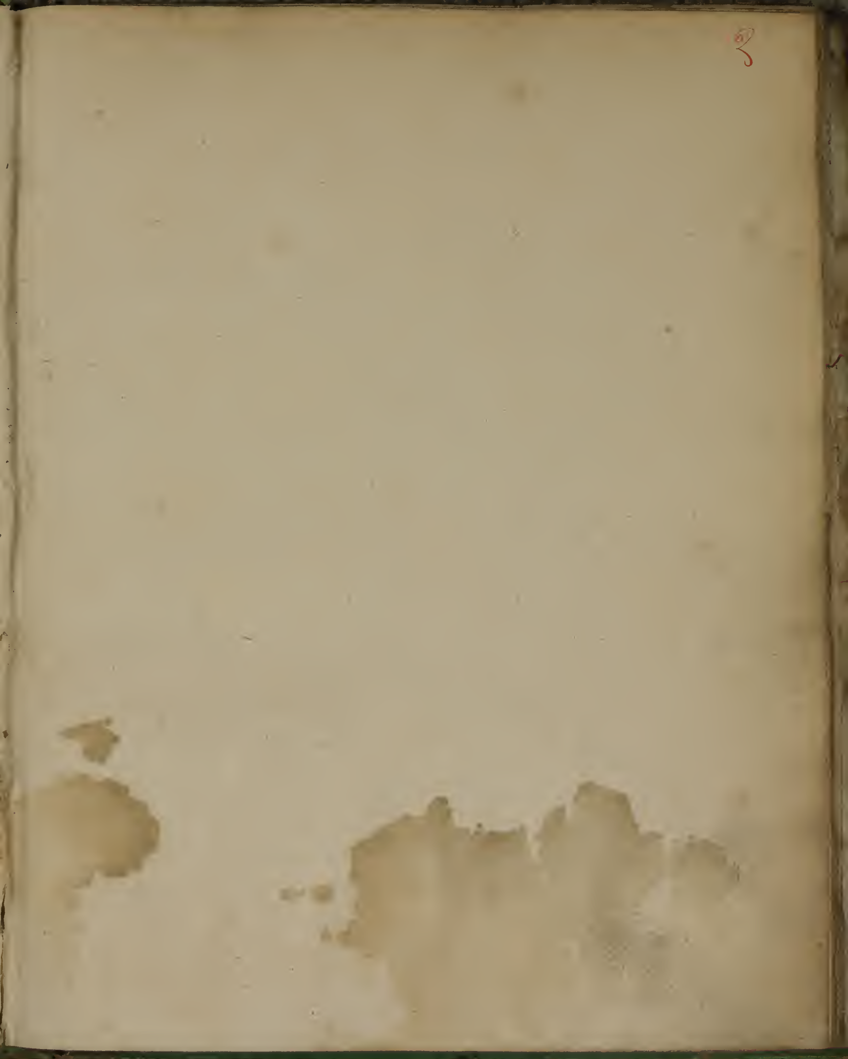

Ms
2184
CLEMENS
DE
MOTU

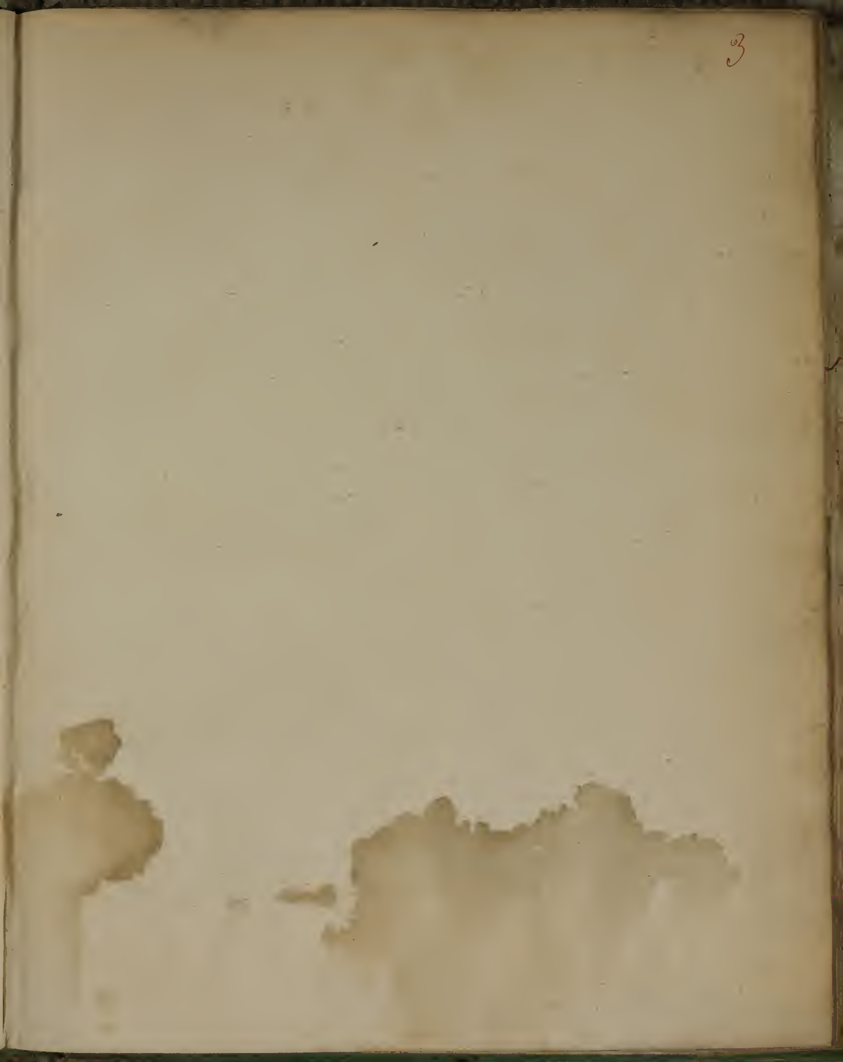
Clemens (Tel. Fr.)

De motu

(XVe siècle)

1

in eo quod erat grave. Ysthe in ff. an. ¶ Elemens

capitulum

X. eadem in eo quod ponitur in textu descriptione quod e de se sec quod eo gd e na et fit na et non a se sit et grauitas per a se inclina ver ad centrum ita grauitas non eet
na f natu p alia nat y sic poss pred
i mistruz. quod quod sic dem fuit eo i corpe. f
t. f no desc. f. hy pu q e q e na fit
p fit na q si p q fit quo ipse fit na f i se
fit na de mias a se pdcm mot tel geare suo
mo i suo gne eet ¶ Et p quo gnt instrum quod
iaroz n magis dre q cor nalia hunc
se nat et pu fui mot no moueat a suo
inatu et pncipue p ab expot. f a generate
distat. n. q gnat fit et corrupm quod gne gn
iu p actu mo ¶ Mouet aut et motu fut
fit ex p phicor ¶ 2o qr ad diffinicos natur
2o phicor dicit q na e pu mot et i h e
q mo a p pu inte mo nalu f mone
ab intus e inde a se gf ¶ 2o dr in p phi
q in effi pu i actu cu suo effectu sil fut et
no fut ¶ 2o q i 3o de ce q 2o i fuple
e motor et motu et q uno dicit q a se gnis
pcedit de se ipso eo gf et ¶ [illegible] ¶ Si dicat gnc
no mo a se eo q indiget motore extra alias
qu phibet hc no nalz qr et al indiget motore
extrins f ab incorpore sui mot et in alin
onde a se ¶ 2o gne e sple i pte p se mo et
p te p se motu f hc e ind. et erse et nalz
[struck through] mo ab extra f ab intelligen et tu mo nalr
[struck through] et violenc ¶ hc tn ar qr mo ab ext
v f ab intelligen et tu mo nalr et no vio
lenc alias mot eius posset nalr deficere cu v
violentu sit ppetuu ex p de ce et quod eius
phor i p de ce et i 5o phicor ¶ hc et q et
no mo nalr i violent f neutr qr e in
p neutra ad omnes mot alias si mo motu
diurno nalr sequeretur duo si ponatur mo
nalr sequ q a eo mot eet violentus f mot
accessus et recessus f mot diurnus ponat na
lis et ultimum corpus heat duos mot nales
9 pnictos sp ex 1o de ce ¶ Quae aut sit p
uenc dem fuit i p pte phicor et dicere in
venc deum fuit i ffu pte phiuicis et dic in
fra cu agr de na mot celestis ¶ 2o ar sit adeo
sol e nt na poros vreos f su nalr gf sit f
aut eleuat uapores vre f su et tu na mouetis
eos e ex eos f sol ¶ Dr q sol no e int vap
ores f su f gnat p q i eis fuit calore et le
uitate corpori gnat qlitates et dete qlitates
i eis fuit pu fole quo ipsi se eleuat f su
et no sol ¶ Dico q q sit locale hut dicit aut
q alt nales fuit pu intiu mo quod ees
nat fut e dut aliu [illegible] noua i duratione [illegible]
i f [illegible] seq noua i [illegible] leuis ¶

dut tu alii q sol leuis ia i penat f phibe
dr in inchoare motu f su qr phibeba adet
qlita sibi oppo ¶ Tu no aut circa generatio di
ex infra libro qr agetur de motuum varietate
¶ 3 sic mouet se i forma nali ex [illegible] de aia gf no
gnt cor nali ¶ Dr q aus e sin et phus in
tellex de motu ad procedenciam inchoato ¶ 3o q
se mouet pnt sibi ee ta agit et pnt a se moue
se f su diuisas locales vias q corpa nalibz non
pnt nalr opere gf ¶ Dr q aus e stum ¶ 5o sic
ee et agens et paciens qr id mouet se ¶ Concedi
dr q mouens in ipm creaturis y actu bu u pt se
gnare u p actu celeram sibi ipi creare et sic
intellexit phus i 8 phicor cu dicit q id no pt sil
ee agens et paciens no e aut sic i ppo ¶ 6o sic
plur i p de gnare ois actio e roe dirent f il
dirat sibi gf no mouet se ¶ Dr q maior e fla
f phus intellexit de actione q e inter elea ¶ 7o si ide
se mouear tu cu ire fiut toti et ptes f te
hs inter seq q alio appetitu mouebr toti et a
et h quell pte ex quo seq q qlz mouebitur
sit pluribz gnatibz mot sic sit in illo appeti
tu nauri et iud e impo ¶ Confir q sic q llz
ptes dica a toto appetitu distincto appetit mou sit
et gnta cu ead sit na i ea dn e gnata et d
i separata et ptes q na fr sola in dictis motu ¶ 2
¶ Ad istud q dr uel gnam q d appetitu mouet
ptes et toti y gnta appetitu mo toti ad ipsi sic
iny et no diuisis ¶ Et cu p q ptes et toti fuit
i celis neut ¶ Dr q opam suppi pcedit ab oi
bz ptibz sit suppi et no f su diuisis appetitibz ill
ad f su v ma omi fit suppitaz ¶ 8o ad opin
ader dr q maior e fla q diuiso appetitu appe
tat moue ptes et toti neq na pt operari p se
f sit cu toto ¶ Quali aut toti et ptes se heant
i actione et passione nali hc no hic dica ¶ Dut
tu ad istud dubiu aqui q graue mouet roe
forsfit mo roe in et p aus no e inceps q gnc
fut se mouear ¶ 9 a gnc mo i roe in eo q
in gnis sit forma mot qr forma mot e eius
i actu ex 8 phicor in aut e in po ¶ Nec in
e ro quare graue mo qr in ead in q e inferiori
sit postea i graui seq q ead in eterna mouera
diuersa ¶ Alii dut q gnc mo a corpu a ce ci
gnate et influere in toti medium na ead influ
eu expuls i ead per medium no de fumit graue et
eleuat leue ¶ 2i dut q gnc mouet se pelledo
ptes medii et ptes reclinantes pellunt gnc ¶ q
gnc no pellit ptes medii u ps mouecur loca
liter. n. loca no pellit aere gigiui gf p gnam
q pellat aere gnc mo et no ab d i pellete
et pcessu i infinitu g mo a se ipo ¶ Et gnet
graue supius ostat q sta ipo gnato i capiet de
scede et tu mllat pte medii pnduit [illegible]
hic medium plus resistit q i pe gf ¶ 3o dut
q cen e int gne ¶ Qz qr hc hieret se p alia

N· t·

et sic motus localis erit per attractionem minorationem et
sic non erit motus localis ¶ Ex hoc deducitur quod etiam
per generationem adhuc erit [illegible] sive quod post et ad id
moveri grave sed hoc non erit per attractionem quare prius [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] sic grave non descendit naturaliter sed violenter quia
motus terre est violentus ¶ [illegible] et quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] terre [illegible] [illegible] attingere celum grave autem [illegible]
distat a centro ¶ [illegible] non potest dici quod centrum influat
in terram gravem qualitatem quare sic grave [illegible] erit velocius
moveri ad centrum quod patet esse falsum de duobus gravibus equalibus
quorum unum cadit per distantiam [illegible] ab alio
et alterum per distantiam [illegible] [illegible] [illegible] descendet et
velocius quod a distantia maiori cadet [illegible]
motus [illegible] et intendit motum ut in [illegible]
dici ¶ [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] locus [illegible]
[illegible] locatum et potest [illegible] illa [illegible] non est [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] quod locus potest conservare locatum [illegible] et
influendo illi suam qualitatem [illegible] non autem potest [illegible]
[illegible] neque naturaliter movere ¶ [illegible] magnes attrahit
ferrum [illegible] et [illegible] a fortiori ¶ Dicendum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad magnetem quare [illegible] habet [illegible]
[illegible] sicut locus et plures [illegible] [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] quod [illegible] motus est a gravitate sed hoc est [illegible]
probatum ¶ [illegible] hoc est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est in potentia [illegible] ad actum indiget motore [illegible]
[illegible] [illegible] non sic autem [illegible] est in potentia actuali [illegible]
potest [illegible] actu [illegible] [illegible] prohibente [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] ad motum
ad [illegible] ¶ [illegible] in [illegible] Clemens [illegible] [illegible]

· ij^m^ · Capitulum

Pro cuius huius [illegible] non quod ad movere et m[illegible]
[illegible] ex se [illegible] de se potest intelligi [illegible] ¶
[illegible] sic quod totum moveat totum et quod [illegible]
totum moveat et moveatur et sic [illegible]
[illegible] celum [illegible] grave motum ex se patet quare in [illegible] [illegible]
[illegible] quod non movetur [illegible] [illegible] sit activum et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] movetur [illegible] [illegible] ad se
movere ¶ [illegible] celo et [illegible] motor moveat orbem
[illegible] orbis non movetur motore quare motor est [illegible]
[illegible] ¶ Non [illegible] quod [illegible] gravitas movetur se ipsam et m[illegible]
[illegible] a se ipsa quare ipsa [illegible] se tota movetur deorsum
et [illegible] se tota [illegible] deorsum ¶ [illegible] est de levitate
et de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de se naturaliter
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ [illegible] et [illegible]
sic movet et movetur ex se [illegible] non naturaliter sed voluntarie
eo quod [illegible] se [illegible] se movetur et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] se movere et moveri [illegible] [illegible] et actu
¶ [illegible] ad movere et moveri ex se eo quod [illegible] ad
suum motum [illegible] indiget naturaliter motore [illegible]
a se sed sua et [illegible] inclusa sufficiunt sibi ad suum
motum naturalem [illegible] a prohibente [illegible] prohibeat et
sic gravia et levia movent et moventur ex se et
de se [illegible] [illegible] [illegible] ut patet ¶ [illegible] dicitur ad movere ex
se eo quod [illegible] [illegible] [illegible] potest [illegible] alium et [illegible]

[illegible] [illegible] non requirit ad hoc aliquem motorem [illegible] et sic [illegible]
[illegible] et levia non moventur ex se sed hoc [illegible] [illegible] ¶ [illegible]
autem gravia et levia sunt in suis locis [illegible] [illegible] [illegible]
et sic non possunt [illegible] movere se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
¶ [illegible] [illegible] ex suo loco [illegible] [illegible] non possunt [illegible]
movere [illegible] [illegible] [illegible] prohibens ad [illegible] [illegible] ¶ [illegible]
dici grave [illegible] ex se eo quod [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible]
non cessat [illegible] [illegible] [illegible] ex se [illegible] grave [illegible] [illegible]
ex se non sufficit [illegible] [illegible] sed [illegible] [illegible]
[illegible] motore [illegible] [illegible] removente prohibens [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ¶ [illegible] non quod [illegible] omnis motus naturalis
sit ab [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] motus [illegible] medium [illegible] ut [illegible]
[illegible] vel [illegible] ad illa ¶ [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] motus impulsus non [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] naturalis sit [illegible] [illegible] siquis impellat grave [illegible]
[illegible] velocius quam ipsum a se moveri sufficit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ex naturali et [illegible] ¶ [illegible] [illegible] quare sic corpus [illegible]
[illegible] naturaliter ad suum locum naturalem ¶ Violentum [illegible] quod
corpus [illegible] est [illegible] ad movendum gradu quo sic [illegible]
[illegible] [illegible] non sufficiebat movere [illegible] ad [illegible]
locum naturalem ¶ [illegible] [illegible] [illegible] movere [illegible] et [illegible]
moveri requirit [illegible] [illegible] [illegible] moveat a se totum et
[illegible] se totum et [illegible] [illegible] et quod [illegible] [illegible]
illo motu [illegible] ¶ [illegible] dico de movere [illegible] quod ad
hoc quod aliquid moveat ad [illegible] et [illegible] motum [illegible]
[illegible] moveat illo motu [illegible] se totum et [illegible]
[illegible] [illegible] et quod [illegible] [illegible] ad movere [illegible] [illegible]
[illegible] illo motu [illegible] ¶ [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] ¶ [illegible] in [illegible] ¶ [illegible]

· 3^m^ · Capitulum ·

Quod dictum est in primo particula [illegible] [illegible] gravitas
et levitas sunt forme substantiales gravium et
levium habet dubium apud multos in quantum sic
[illegible] ¶ [illegible] quod gravitas et levitas sunt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nulla forma substantialis est
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] quod nulla [illegible] est [illegible] ¶
[illegible] quod [illegible] est intelligere [illegible] [illegible] quod nulla forma
substantialis est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ab ea [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non sit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab ea
[illegible] ¶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] sic est in [illegible] de forma substantiali [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forme [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ [illegible] sic
[illegible] non est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sed gravitas est
[illegible] [illegible] et [illegible] ad [illegible] locum [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]

contrarias locorum est ita sufficienter ad questionem / alias partes
dirigentes partes aliquas ad partes inferiores animal autem
terra dirigenti aliquas partes aliquas ad partes
superiores eiusdem omnino cum sit eadem natura secundum philosophum
de anima ¶ Tunc autem sit quarta de speciebus diversorum
posita est principaliter 2o de oppositione ¶ Tertia sit substantia non susci-
pit magis et minus secundum philosophum in predicamentis.
unum corpus est gravius et levius alio ergo ¶ Dicitur quod nulla
substantia in esse substantiali ut sit magis substantia quam alia tamen
secundum suos [illegible] et proprietates naturales una anima est substantia
melior et capacior et minor alia et unus homo est
melior alio et in naturalibus ut etiam dicit auctor artis
ingeniis cum ponit quod dicit quod anima Christi non sit melior
nec inde error ¶ Alio et quod philosophus dicit est decimum lib-
ro sit hoc intelligendum ¶ Quarto sit idem fumus qui est
calidus ascendit et qui est frigidus descendit ergo una et
eadem qualitas informatur ascendit et descendit et ista
propter dicuntur gravitas et levitas ergo ¶ Dicitur quod hec
forma accidentalis non naturaliter a nomine gravitatis ad absolutum nec
ideo gravitas autem et levitas sunt nomina connotativa in-
portantia naturam esse disponentem ad esse ascensum et de-
scensum et aliter non naturaliter sicut non hoc a substantia non est si-
militer non tempore manente eadem qualitate substantiali et tempus
sunt due res distincte ab aliis sicut est in proposito
¶ Sic secundum que dicta sunt ad quintum potest dici ad actus cor-
poralitatis naturales que habent et ad idem quod patet ex
quinto articulo ad propositum ¶ Sexto est de vapore aqueo qui ma-
ne sub idem descendit de mane patet in rore et in
meridie ascendit in calore solis ergo de mane
gravitas que a sole corporis a sole in meridie qui prius
inducit levitatem qua ascendit ¶ Dicitur quod quando calor
et frigus sunt causa quare idem vapor fit levis
et gravis non tamen inducendo rem distinctam que sit gra-
vitas vel levitas sicut non condensando et rarefaciendo
sunt motus ad qualitatem secundum philosophum in 4o physicorum
ad quintum sic frigus et calor faciendo naturam gra-
vem et levem inducunt qualitatem sed eam suo in
fluxu et proprie eam disponunt eam ut sit gravis et
levis ¶ Secundum aquos magis disponit fumum
ut moveatur ad magis sicut in inducendo qualitatem
in illa sit est in proposito ¶ Septimo experientia est de mer-
curio de argento vivo quod si ponatur super ignem
statim evaporat per fumum et si fumus deci-
dat super frigidum ab aliquo unde statim apparet in argentum
vivum ex quo apparet quod fumus ascendit qui fuit
argentum vivum quod prius erat grave infrigidatum et prius
levigatum a calore ascendit superius ergo omne quod in
dicto argento sit causa alicuius levitas qua ascendit
¶ Dicitur ut prius dictum est quod idem argentum fuit prius grave et post
leve per operationem ignis sive caloris eius cuius operatio
actio non sit est per productionem nove rei ut patet in
proposito ¶ Nono experientia de substantia fumi qui prius fuit gra-
vis in frigidus existens et prius per ignem levificata fit at-
tractus et leve prius ascendens ¶ Decimo est hic unum in-
telligendum quod natura plus sequitur levitatem quam gravitatem

quod locum naturalem unum non gravis et levis sit et movera
tur secundum qualitas formas que sunt gravitas et levitas
et vere naturaliter aliquo naturali ¶ Septimo et de 3o terra
fiat sursum ille sursum terra ascendunt naturaliter vere terra
et aqua naporaliter in olla ascendunt naturaliter supra intus
ignis positi sub olla quod et patet quia opposito olle
est totum recessio quam aqueis diluit a fumo qui
non ascenderunt illuc aliunde quam ab aqua olle et
per quod aqua et terra ascendunt naturaliter a suis locis
naturalibus in datis casibus ¶ Tertio cum huius in notat
quod aqui modum dicto predicta quod cedit quod deum dicit
infert, addendas quod hic motus unus corporis simplex
licet sit tamen minus loco naturalis tamen corpus mixtum
est multa tamen loca naturalia secundum eius naturas
diversas figuras mixtiones et situs ¶ Quarti certa
mixtio corpora ex terra et aere et unum com-
mune eius habet terram et predominium et at aere
sunt exemplum terram naturaliter querit in terram non
unde et non sit exemplum aerem ¶ Quinto est de
ignis aeres et cetera ¶ Secundo dicitur applicando se proprio
simplici quod eadem forma sive substantialis secundum sui contrarias et
varias dispositiones est nata producere contrarias et ut
forma aque non terre levigata ascendit frigida et gra-
vata descendit infrigidata licet per magis sit et gravat
locum inferiorem quam superiorem ¶ Tertio dicitur quod non omnes potentias
sufficiens secundum dispositionem cum ab applicat ad gravi-
tatem ad levitatem ¶ Dicitur sicut licet calefacta naturaliter tamen
per descendit et aqua calefacta naturaliter et descendit licet
non olla que est fumosa sive vaporata ascendit assumpta
a terra ut aer olla sive ab aqua vaporata ¶ Per hoc solvitur
ad dictum motum statim ¶ Quinto ad propositum quod in substantia
augmento aliquarum specierum patens et non sunt graves
necesse patet et non ille species non sunt forme substantiales
ergo sunt accidentia ¶ Dicitur quod ita facile est corporibus deo fa-
cere formas accidentales graves et esse gravitates sicut
facere formas substantiales graves et leves ¶ Sufficit
non per aliquo tuo quod de quo arguis sit per minor
nobis autem loquimur secundum cursum naturalem ¶ Secunda est ubi est
plus de substantia corporea ibi est plus de gravitate
quia est sicut quia sicut est densior plumbo et hinc plus
de substantia et tamen pondus est plumbum ¶ Consequentia patet
fumus calefactus est levior aere in quo ascendit et
tamen est densior aere ¶ Dicitur quod licet gravitas et levitas
sint ipse forme substantiales graves et leves non tamen
sequitur quod ubi est plus de materia ibi sit plus de gra-
vitate ¶ Ad aliud dicitur de levitate est quia aliunde
consequitur gravitas et aliunde densitas in terra et sic
videtur quod de misto et densitate fiet fumo ¶ Octavo
ad idem aliquid sit ad calefactionem sequitur levitas et ad fri-
gefactionem sequitur gravitas quod gravitas et levitas sunt
due qualitates naturales consequentes calorem et frigus ergo
tenet quia una forma substantialis producitur in calefacto non in
frigefacto sed remanet eiusdem speciei quod prius et non
eiusdem gravitatis et levitatis ¶ Dicitur quod a. non est

etc. ita [illegible] gravia et levia sicut et alia corpora, ex hoc non sit levius in fieret per actionem [illegible] ex [illegible] fieret de corpore [illegible] corpora in [illegible] et ad eius gravitatem per se. Hec in fine. Clemens.

·7· Capitulum

Tenebant autem quidam [illegible] per se fieri aut sic per eum [illegible] partibus [illegible] et non per accidens [illegible] gravitas et levitas sunt [illegible] motum gravitas et levitas sunt [illegible] et non accidentia [illegible] per gravitatem [illegible] et levitatem [illegible] et turbitatem [illegible]. Consequentia quia motus non [illegible] a natura que est forma substantialis non est naturalis [illegible] accidentalis [illegible]. [illegible] motus localis [illegible] et motus alterationis et per omnes motus localis [illegible] motus alterationis [illegible] qualitates. [illegible] gravia [illegible] terra [illegible] gravitas [illegible] et omnes [illegible]. [illegible] forma substantialis gravis de se non appetit [illegible] loci naturalis [illegible] ex quo non movetur [illegible] ad aliud locum [illegible] non movetur ad [illegible] de gravitate quia [illegible] non attingunt [illegible] operationes que sunt naturales motus ab ipsis originaliter [illegible]. [illegible] motus deorsum vel sursum sunt motus et operationes naturales ergo debet substantialis [illegible] attribui et non accidentalis. Et addit quod [illegible] non sit [illegible] formis substantialibus ut [illegible] corpora et [illegible] sunt agere [illegible] ad [illegible] motus et operationes agendas. [illegible] quod si forme substantiales naturales gravium et levium essent separate a materia [illegible] moverentur ad sua loca naturalia [illegible] modo. [illegible] eo quod [illegible] et [illegible] gravium et levium ad sua loca naturalia est ipsa forma substantialis corporis ergo ipsa forma [illegible] moveret ad eundem locum [illegible] magis [illegible] de gravitate [illegible] calor naturalis esset separata a materia ipse ageret in frigus in materia [illegible] talis forma separata a materia esset non [illegible] ad eundem locum [illegible] movetur ad illum. Consequentia quia [illegible] actiuum [illegible] motus remanet in [illegible] forma [illegible] moventur ad suum locum. [illegible] loca ordinatur ad [illegible] magis [illegible] quod sit quod naturale a forma [illegible] mobilis [illegible] ad suum locum naturale [illegible] naturalis. [illegible] sequitur quod non [illegible] omne quod movetur ab alio movetur [illegible] forma se movet separata et [illegible]

et leve ad suum locum naturalem [illegible] esse super. Hec in fine. Clemens [illegible]

·8· Capitulum

Quoniam dubitat an sit necessarium quod [illegible] non [illegible] quod movetur ab alio movetur [illegible] demonstrative [illegible] non [illegible] generaliter [illegible] movetur [illegible] fundat suam [illegible] omne quod movetur [illegible] augmentum motus et [illegible] intelligere motus et [illegible] ab [illegible] ista sunt [illegible] suppositio [illegible] ad quietem [illegible] quiescit [illegible] ut manus vel pes vel capilli [illegible]. [illegible] suppositio [illegible] non movetur per se [illegible] ab alio. [illegible] suppositionem omne quod movetur [illegible] ergo [illegible] motus [illegible] data suppositio sit [illegible] et [illegible] non removetur ab ipso [illegible] negatur ab [illegible] non [illegible] negabitur a [illegible]. [illegible] ad quod [illegible] loquitur de his que moventur [illegible] et celum [illegible] et non corpora. [illegible] suppositionem debere sic [illegible] non movetur per se [illegible] mobile [illegible] non mobile per se et [illegible] ex hoc quod [illegible] et hec suppositio sic intellecta [illegible] sufficit philosopho ad propositum [illegible] removeri ab illo [illegible] per se et [illegible]. Hec in fine. Clemens [illegible]

·9· Capitulum

Remanet tamen adhuc difficultas de perpetuitate motus [illegible] an [illegible] moveat per se et [illegible] quod [illegible] moveri [illegible] quod [illegible] movetur ex se [illegible] quia habet intus formam [illegible] ad locum ad quem appetit movere se [illegible] forma non possit [illegible] sibi esse forma [illegible] motus ad [illegible] locum ad quem [illegible] appetere movere se [illegible] perpetuitas motus per se [illegible] gravi vel levi [illegible] et [illegible] actum movendi [illegible] non est in gravi et levi quod non possit [illegible]

ī vez ī oppo° dū q͂ q̄uis ultim̄ agēs nāle po
ssit se educē de po obiectiua q̄ ē dr̄a cuī tn̄ bū
pt se educe de po̅ sbiectia pt et h° qn̄ .i. q̄d ē
ī po sbiectia sit pduct° forma ī se vn̄ aug in
sbm̄ dn̄ ēē ī po̅ sbiectia et h° pt ēē q̄ll; q̄ll
nāle et ēt po̅ nolita uīa cuīq oppo° assumt
at° mm̄ fetus ī oppo° ¶ Ihs ill fiat. de.

·13.ᵐ Captm

D iare et p3 ex p̄dcās seq̄ q̄ nō ꝑ̄ mō.
ē sit ul distat a mo̅ et h° qn̄ nō
ēē moble et ad mouz se sic statim
ē ꝑ̄ꝑ onsium, ut ēt ē sb̄ ueru q̄
mouens sit sil et indistās a mo̅. qn̄ mouens
et mo̅ sunt distincta ¶ Sꝫ p3 p° q2 color di-
stans a uisu mouet uisu ꝫ nō mouet ni
sim ū distaret a uisu ¶ Sn̄ ī 2° de aīa dr̄ q͂
sensible positu sup sensum nō fac sentire ¶ Et
ꝫ° in senib; ap3 q͂ melius uident longe stāl
distant a lo° q̄ in p° lam; ¶ 4° sm̄ phos
ast°logos cor° celestia alterant sm̄ influeciās
ista in fiora q̄ tn̄ nō tangunt nec agunt p me-
q2 cor° sup celestia nō sūt ine suscep°ua pegr
naciō impressionē sm̄ phm̄ ī methaur ¶ 5°
sol illuiat ī remotū vn̄ si p2s illuiacā il
luiatn̄ aer b ppriaz sic q̄ue ī directū et nō
sol seq̄ q̄ aer p directū ēēt eq̄l illuiacā
q̄ ē fl̄m ad ꝑ̄um ¶ 6° balista mouz sagitta
dn̄ illā mō sib̄ et ī machina lapidē q̄m in
tit a funda ¶ Silr et ma° mirous lapidē ui-
olent° ut sup dcm̄ ē. ꝫ lapis violent° missus
ā piete et fortit° reflecti° a piete et mitit
ī]acet in piete quiescēte ¶ 7° oculi basi
et uisus in° stant hoiez q̄ mdz et dum
ut expierū docz ¶ 8° oculi talicet inest
infic° spectum distans et ī gnat ma
g° ¶ 9° magnes alterat ferrū distans a
ē hic ad se ī g° ¶ 10° cor° celestia sm̄
phos et ast°logos gnant ī pfundo abissi
metalla ꝫ et alu et sulfur et a° multa gn̄
ant et ī mltis lapidib; signa hoim anim
et bestiaꝝ nō agēdo et p me° de q̄ tn̄ ad
p̄ns nō ē cura q2 suffic ad ppo° q° agunt
ī distans ꝫ nō sunt sil mouēs et motu
¶ De h° tholo° gilber algundo. ꝫ alfragan°
ꝫ vltio magister albertꝯ dnt mira ¶ 11° obiec°
exteri° ī mutat po̅ intellectiua et ꝑ̄sitiā ad
sui noticia lꝫ distās g° ꝫ c° ¶ And q͂ p3 ad
ꝑ̄m et p ꝑ̄m ī 2°. ꝫ 3° de aīa et d° ehi ¶ 12.
obiectū distās ꝫ a ꝑ̄ū apprehensum ēēt ī pon°
ꝑ̄ium ap°hēz ꝫ pt° eius ¶ 13° p sui accessit ēēt
d° sb̄e ¶ 14° audit et a° hoīe ¶ Et ꝯ sentit quod
i[illegible] nō caret si appe apprehendēt ꝫ statim dum
ē et pa° caret q° eius sensu ꝫ g° ad pt ēē distans
nō pt ēē [illegible] et p ans ad agendū nō req
[illegible] q̄ ꝑ̄piquitas ꝫ [illegible] m medicos.

agēs a tō ꝑ̄pē agt ab extmo cor° eg° usq ad
a° extmū nō agēdo p me° / Vn̄ dnt q͂ tuba
librata ut a° fortis medicina posita sb pede eg°
atthit a capite q̄ nō attigendo a me° ¶ 13°
q2 in gnacōe p ꝑ̄pagiez pīe mortuo et aus-
gnatū p dn̄ pducunt ples ū nī q° sol sit ibi
agēs q̄ n̄ agat ult sua spēz / ꝫ lumīacōn
attribuit° cōit scdm̄ deasp a pīe q2 dr̄ age
uirtute cor° cel° q̄ qntet in se formas nāles
ī sua uirtute q̄ sil gnuat gnacōez usq ī sfec
tū pīe nō cōiuite ¶ Ad h° ppo° adducunt a°
q̄ multas expienciās quib; p° q͂ mouens ꝫ mo
tū nō sūt sil. ꝫ pbant p h° q͂ agens nāle
agt in extmū nō agēdo p mediū q̄ oīa gra
breuitatis obmitto et q2 alibi dc̄a in lit
locū vꝫ ī lī de mita q̄ insfia ē ponedꝫ ¶ Ihs

·14.ᵐ Captm

H ic attēde q͂ a°. dnt ēē sil multa ¶ 1°
localr sic aīa ꝫ corꝯ ꝫ in et fo°. ꝫ a°
et sapor ꝫ odor ī pomo et ī ipso ē ue°
gnalr dcm̄ ꝑ̄ph q͂ mouens ꝫ et mo°
sūt sil q̄n sol. mouz ma° ī a° gne cae ¶ 2°
dnt ēē sil a° p cōtinuacōez ut p2s et totū
ex de ipso et ucp ē q̄ si p2s agat in to° intelo
3 q͂ sil sūt cōtinuacōe alias si distinguerent
p2s cessabit ēē p2s et to° cessabit ēē to° ꝫ c°
¶ 3° dnt a° sil p indistancia q2 vnū nō
distat ab alio, ꝫ sūt cōtigua ut sic ꝑ̄mū q2
vnū suffic age in alium / et ad dcm̄ ꝑ̄m loq
h° pho de silitate cōp° et si sit ita nō tn̄ est
ꝫ uīa sic pcedent° a° pbauīt clare ¶ 4°
dnt a° sil uirtualr et sic sol et cā distans b°
cali dr̄ ēē sil cū effetu q̄ pducit actu sic ē u
cor° celestia sūt sil cū el°ētib; et oīb cā cū
suo effectu q̄ pducit ut apnat ¶ Silr alie sil
tates ut tpis et silitudinis sūt dcā de q̄b;
p nūc nō ē cura ¶ Ex pdcīs h° et sup sdcī
p3 q2 sil ꝑ̄mū ē q̄ dr̄ algundꝯ. s. q͂ q̄ ꝑ̄all; ꝫ
nalis radiat et mltiplicat ꝫ se ē mistra
q̄ libz ꝑ̄pnal; quada sim q° ī mutat ꝑ̄g et
altat sibi ꝑ̄pnq̄ et sic q̄ infecta dcā phi
q͂ mouens et motū mutuo se cōtingunt. s. sm̄
eleiz q̄litate ¶ p3 ēt ex dcīs q͂ sic ēēt q̄lit
p̄nt nālia agē nālr et pati ū silitas req
tal q̄le iste sunt ¶ Dubitat tn̄ d̄q pt̄a si
q̄busdā expienciōis q̄ uidentr ēē agencia ad e
distanciā et remota et querit an ille expie
sint uā leo ¶ 3° ē de h° gnib; uā expieū docz
q͂ q̄ndā sb ēt̄a cōstellacōe fiant ymagines q ī
pserūā sibi a° ꝑ̄posita q͂ si nolit pati ul
eg° ta pungunt dcās ymagines p locā sīlia ūl
ī eadē eius ꝑ̄sonis sic q͂ si nolūt pellimenta

[margin: nō bn̄ p co°]

[margin: nō h°. rogo]

[illegible]

actus pessimus

[illegible]

·14m Captlm·

no ... cap

[illegible]

16m Captlm

[illegible]

h° de uita hit late ondi. ¶ Tertium si fascinatio accip
iatur pro infectione ad malum facta in corpore alicuius
per oculos aspicientis alium, sic dico quod non potest fieri
secundum naturam, licet aliqui auctores ponant [illegible] quod nulli
certe ad hoc potestas collata est, et ad hoc est auctoritas
presentium dicens quod dicere eciam unum puera posse fas-
cinare quod sic operari errores. ¶ Fascinatio
est possibilis per naturam, possibile est quod ab aspiciente ad
corpus alicuius proprii per passionem interiorem tunc
[illegible] mediante infectione et generatione fortis
per oculos que fit tenuissime et subtilissime in corpore
transmittet aerem sibi contiguum in aere malam qualitatem
et illa per alia usque ad oculos proprii qui aspiciet
eum, oculi sic infecti potuit eum sic alterare quod
in infirmitate conveniret egrotabit uel morietur. et hoc
dicitur apud quos [illegible] et in lingua arabica
dicitur [illegible] quod dicitur habere maiorem efficaciam in pluribus
quam in aliis quia illi sunt tenuitudinis sunt facilioris
in percussione paciuntur. ¶ Ad possibilitatem huius fascinationis
adducit alpharabius in libro impressionum sex res
experienciae. ¶ Prima quod generantur passiones in oculis alium
suo aspectu ledit oculos hominis sani in ipsum sic re
aspiciens, ipsum [illegible] morbo contagi
oso. ¶ Secundo adducit experienciam de muliere menstruata
que si aspiciat in speculo puro generatur in nubes
sanguinea difficulter mobilis a speculo nouo et
fractio a [illegible]. ¶ Tertia experiencia est quod pa ire [illegible]
oculos uiri in amore. ¶ Quarta est quod oculi mulierum
mediante generatione alium inuitat oculos hominis
respicientem in eas et in eis [illegible]
inclinacionem ad amorem uel lasciuiam [illegible]
aliquid quod interiores aliquid habent [illegible] manentem
in oculo et alii habent eam transeuntem quod [illegible]
habet hoc euidentius in uiris et [illegible] et in suo
aspectu plus alterant homines quam longe positi. ¶ Ideo
est consilium uiris non respicere talis mulieres sicut
etc. [illegible] non inspicias mulierem [illegible]
ne forte incidas in laqueos eius. ¶ Quinta experiencia
est de oculo basilisci. ¶ Sexta de pisce marino qui
captus inducit stuporem in membris piscatoris. ¶ Septima
est de oculo lupi qui si preueniat in uidendo facit
hominem raucum. ¶ Ita etiam ponit quod obuiato [illegible]
[illegible] amore ad probanda predictam fascinationem
sicut naturalem ut [illegible] pro quod [illegible] agens naturale
agat in remotum. ¶ Dicit quod agens et paciens
sunt ubi sit [illegible] de quo dicitur per
¶ Et addat quod [illegible] alterans alterat [illegible] eadem
[illegible] quali alterat modo ad quod tendit
¶ Ipso 1° dicto predicto apparet manifeste error auicenne
in libro naturalium [illegible] et algazel in suo libro
6° physicorum capitulo [illegible] ponendo quod anima nobi
lissima depurata a passionibus corporalibus et soluta potest
suo uelle mandans rei transmutare et de illis
ordinare sicut placet in [illegible] et sanitates
in [illegible] corporibus inducere et sic [illegible] tales fascinare
homines sicut uolunt [illegible] oculos

minuit homines in fossa et camelum in olla sicut in calda
[illegible] patet manifeste et ex precedentibus ac [illegible] et quod [illegible]
in eo quod ponit [illegible] animam [illegible] non esse forma corporis
[illegible] et quod omnia [illegible] ei et [illegible]
[illegible] tria impugnato et articulos [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] in [illegible] Clemens [illegible]

·IX· **Capitulum**

Ctauam experienciam dimittat in [illegible]
farabius in soluta scilicet quod in fortunium [illegible]
dit in remotum amico sicut ab amico
[illegible] ignorante quod ut dicit ibi mouet et in
[illegible] illo [illegible] sit [illegible] uel localiter.
¶ [illegible] et [illegible] augustinus libro [illegible] dolor [illegible]
non est in nobis [illegible] cogitationem [illegible] uel
intellectuale quod [illegible] ibi est. ¶ Istud autem
[illegible] dissoluit [illegible] phisica ponens [illegible]
¶ Prima est quod homines [illegible] et angustiam amico suo
remoto [illegible] et paciente [illegible]
hoc ex multis causis potest pati [illegible] infortunium amici
non oportet. ¶ Secunda est quod [illegible] potest [illegible] in hanc
[illegible] probabili ut cum sciat hoc amicus suus
in loco ubi [illegible] mala et dolet hoc de malo
quod posset facere amico [illegible]
actu paciatur passio [illegible] non est in suspicione [illegible]
[illegible] de [illegible] ex malo quod alius patitur [illegible]
generatione [illegible] malum alteri posse fieri [illegible]
¶ Tertia est quod [illegible] malicia [illegible]
uolentes [illegible] inducit ad [illegible] hoc quod [illegible]
[illegible] patitur in remotis procurat alteri [illegible]
[illegible] ut cum cognouit amicus suum
fuisse passum illa hora in fortunio, estimet [illegible]
accidisse [illegible] amicum infortunium ut pro hoc et [illegible]
[illegible] ad eandem [illegible] et [illegible]
[illegible] et stellis [illegible] quod est solo deo possibile. ¶ Et
pro hoc [illegible] libro ad hoc [illegible] ¶ [illegible] et [illegible]
[illegible] de [illegible] ubi [illegible] et [illegible]
[illegible] augustinus libro [illegible] de [illegible] quod [illegible]
[illegible] in animali quod sit in nobis [illegible]
illa sufficit operari [illegible] et [illegible]
[illegible] in nobis ad [illegible] non se extendit [illegible] ¶ Et dat
[illegible] augustinus libro predicto capitulo ultimo [illegible] quod in [illegible]
[illegible] gallum in bello alium [illegible]
[illegible] gallo quod [illegible] ab eius estimatione [illegible]
[illegible] post [illegible] uictoria sit eam pro gaudio [illegible]
[illegible] ut reddat ei [illegible] obediencie ad
[illegible] galli quod est [illegible] ¶ [illegible] et
[illegible] quod uehemens [illegible] uel [illegible]
in egro operatur in illo sanitatem uel egritudinem
[illegible] illum [illegible] multum [illegible]
[illegible] mediante de quo [illegible] ¶ [illegible]
et [illegible] ponit augustinus [illegible]
de [illegible] et in [illegible] et [illegible]
[illegible] quos omitto quia in libro de uita [illegible]
[illegible] de [illegible] est [illegible] ¶ [illegible] et [illegible] de

intelere picte ethnope q sepe finabat oclos
suo obiectu i yg(ent)ez ethiopis depicti i cathe
dra ¶ Videmus et canem vn(de) mo(uer)i omib(us) ad fu
gam videndo lupum q aliq(ua)s no(n) videt. It(em)
percipit hostem i m(er)q(ue) puero q(uod) e(st) mouens ad
d(e)m(on)ibus ad fugam q(uia) no(n) videre moueb(itur) ce sit in
moto sic i motib(us) n(atur)alibus ac na(tur)e doce(n)t a
i phia sua ¶ Tercia solucio ab ho(c) ii fui sic di
ceta mq(ue) e(st) v(irtu)s estimatiue q(uia) alie sunt at appeti
de i(ll)o q(uo)d unq(ua)m p(er)cepit p(er) aliq(uo)d se(n)sum p(ar)ticul(are) z l(ic)et
p(er)appe(n)dere i acq(ue) vel cadet sb se(n)su p(ar)ticul(ari) ou
tu illa duo h(ab)e(n)t an(n)exiones i(n)separabiles et
n(atur)alez i(n)ter se sic et nos sepe iudica(m)us de se
sibil(ibus) p(er) i(n)te(n)c(i)o(n)es quas no(n) se(n)tim(us) ¶ Nec sentimus
do ac l(ibe)r q(uia) no(n) sunt se(n)sibiles i n(atur)a sua int(er) q(ue)
sunt se(n)sibiles i se li(ce)t nos no(n) se(n)timus illas in
ho(c) iudicio ¶ Tenemus no(n) sunt se(n)sibiles ex n(atur)a
sua sunt sic a(m)ic(iti)e et malicia z q(ue) a se differ(unt)
h(ab)uas apprehendit om(ni)s de for(ma) lupi ¶ Ex q(uo) q(uo)d
d(icitu)r q(uo)d iste sunt res quas ap(pre)hendit a(n)i(m)a se(n)si
t(iu)a q(uia) se(n)s(us) no(n) docet a(d) d(ic)e(re) q(uo)d s(un)t v(irtu)s q(ua) ap(pre)
hendunt d(icitu)r e(ss)e estimatiua aut sunt se(n)sibiles
ubi g(ener)a cu(m) vide(m)us a(d) chilem iudica(m)us e(ss)e ne
mel q(uia) dulce h(ab)et in no(n) reddit nob(is) se(n)s(us) q(ui)p(pe)
ho(c) cu(m) ip(s)u(m) sit de g(e)n(er)e se(n)sato(rum) ¶ Differunt a(d)
q(uo)d cadit sb p(ar)ticul(ari) se(n)su h(ab)eat aliq(ua)s n(atur)ales h(ab)itu
d(in)es ad a(d) q(uo)d no(n) cadit sb p(ar)ticul(ari) se(n)su sic
ut estimatiua q(ue) ap(pre)hendit i(d) q(uo)d cadit sb p(ar)ti(cul)ari
se(n)su no(n) cu(m) estimatiue fixa s(ed) cu(m) formidi(n)e alt(er)i(us)
p(ar)tis z ho(c) ponit auic(enna) t(er)cio n(atur)alium li(bro) et c(apitul)o e(odem)
ubi dic(it) q(uod) estimatiua sepe iudicat e(ss)e vel no(n) e(ss)e
c(on)tinue se(n)so p(ar)ti(cul)ari no(n) sufficiat ea de alia p(ar)te i(n)
for(ma) ie. i(n) uita i estimac(i)o(n)e sic sunt mouens z
motu(m) mo(n)s appeti(tus) et iudicat de illa u(ir)t(u)s
sup(er)ior q(ue) e(st) estimatiua amici(ci)as displicet utq(ue) vel
in(im)ic(ici)as l(ic)et no(n) exp(re)sse sic tu(m) ut faciat dare
om(n)i fuga(m) ut hoste fugiat ¶ Hac p(ro)p(ter) in
estimatiua ondit sc(ri)ptu(ra) sac(ra) gen(esis) .x. ii ondit
femellas laban p(er)pepisse varios fet(us) q(uia)
iacob i canalib(us) ubi adaquabat p(ec)o(r)a conceptu(m)
posuit virgas varias ex quar(um) app(re)hen(sio)ne et
ymaginac(i)o(n)e fora ?... varios ex quib(us) p(atet)
q(uod) ibi mouebat estimatiua ap(pre)hensio a(n)i(m)alia q(uia) ig(itu)r
v(ir)tute z in (...) factus se(n)s(us) indicat i se q(uia) ei
mouens et motu(m) sunt z tu(n)c sit ¶ P(atet) at quo(modo)
dicit plu(r)i de se(n)satio(n)e mo(tu) et mo(ue)t h(ab)et ne(cessita)te alti z
alii no(n) ut e(st) de ne(cessita)te. p(er) ho(c) p(atet) solu(tio) ad dubiu(m)
et ad moti(on)a eius s(e)c(un)d(u)m alle(gata) ¶ Ex p(re)dict(is) o(mn)ib(us)
satis p(atet) quo(modo) n(atur)a e(st) p(ri)n(cipiu)m de se motu(m) n(atur)al(ium) sic
duo s(un)t e(ss)e sue desc(ri)pc(i)o(n)is date i p(ri)mo edoce
bat q(uod) sunt d(ic)tu(m) i p(ri)n(cipiu)m c(apitul)o q(uo)d n(atur)a e(st) p(ri)n(cipiu)m de
a se emanandi mo(tu)m vel q(ui)escendi ¶ Sed ho(c) u(n)a

.10.8^m Captm.

Restat exp(os)ic(i)o(n)e reso(lu)t(io)nis dicte desc(ri)pc(i)o(n)is
q(ue) e(st) emanandi mo(tu)m vel q(ui)escendi
¶ Attendendu(m) e(st) p(ri)mo q(uod) istu(d) tu(n)c debet
intelligi distincti(ue) dicam de n(atur)a ut sit
p(ri)n(cipiu)m q(uia) n(atur)a ut n(atur)a e(st) d(icitu)r e(ss)e p(ri)n(cipiu)m et origo cuiu(s)
cu(m)q(ue) emanac(i)o(n)is vel mot(us) vel q(ui)et(is) l(ic)et alii
sit et d(e)f(i)n(i)c(i)o(n)em dic(it) e(ss)e p(er) motu(m) emanet ab
a(n)i(m)a n(atur)a q(ui)a sit sunt ut in pl(ur)ib(us) n(atur)ales op(er)a
c(i)o(n)es ¶ 2(o) e(st) sciendu(m) q(uod) cu(m) n(atur)a q(uo)d h(ab)et statu(m) sit no(n)
bis ignota in a(n)i(m)a n(atur)a q(ue) e(st) s(e)c(un)da i(d) e(st) sit nob(is) no(n)
a p(ost)eriori s(cilicet) p(er) emanate(s) effectu(s) sui p(er) cuiu(s)
alter(i)u(m) motu(m) ut p(er) locale. alterac(i)o(n)is vel aug
menti vel di(minu)c(i)o(n)is et l(ice)t voluit dic(er)e (...)
2(o) phicor(um) cu(m) dic(it) q(uod) sic op(er)ato s(e)c(un)d(u)m nob(is) fit
forma ita tra(n)smu(ta)to s(e)c(un)d(u)m nob(is) scire illa(m) ¶
¶ Et p(ro)p(ter) h(oc) i 3(o) phicor(um) dic(it) stati(m) i p(ri)n(cipi)o q(uia) ignorato
motu nec(ess)e e(st) ignorare n(atur)a(m) q(uo)d et p(atet) i(n) d(e)f(initio)ne
q(uia) i(n) motu diffi(ni)t n(atur)a(m) et e(st) p(ar)s diffi(nitio)nis eius ig(itu)r a(n)i(m)ato
q(uo)d i(m)portat p(er) motu(m) s(e)c(un)d(u)m q(uo)d i(n)gr(edi)et(ur) et
desc(ri)pc(i)o(n)em p(er) motu(m) z s(cilicet) n(atur)a ¶ 3(o) e(st) sciendu(m) q(uod) desc(ri)
p(ti)o n(atur)e q(ua)m posuerit p(hilosophu)s p(ri)n(cipi)o mult(a) c(on)tinet s(e)c(un)d(u)m
se(n)sua p(atet) q(uia) p(ri)mu(m) p(ri)n(cipiu)m sunt l(ice)t n(atur)a e(st) p(ri)n(cipiu)m et
c(aus)a motus et q(ui)etis eius i quo e(st) p(er) se et non
s(ecundu)m accidens ¶ Cu(m) l(ice)t desc(ri)p(ti)o no(n) extendit ad o(mn)e(m)
n(atur)a(m) q(uia) no(n) ad deu(m) q(ui) e(st) n(atur)a et su(m)ma n(atur)a ut
c(on)cl(ude)t i(n) ne(cessita)te seque(n)tes ondi ¶ Ex q(ui)b(us) seq(uitu)r q(uod) l(ice)t ca
p(ri)mo sufficie(n)ter a. ph(ilosoph)o q(uia) no(n) o(mn)is emanac(i)o(n)is e(st)
ca(usa) s(ed) n(atur)a p(atet) p(ro)p(ter) s(e)c(un)d(u)m ab ¶ Restat et n(atur)a(m) i catus
moue(re) vel moui(ri) sic ealidate ?... nouo
vel ut i l(ibr)o l(ibr)o e(st) d(ic)tu(m) ¶ Aly et p(ar)ti(cu)l(ari)t(er) s(e)c(un)d(u)m repeti
tu(m) stat i. sufficie(n)ter q(uia) po(n)i(t) i p(ri)mo loco sufficie(n)s
¶ Ty at p(er) se ut ponere ibi n(ecessi)t(at)es sui n(atur)a(m)
h(abe)t i(n)ter vel n(atur)a(m) et motu(m) q(uo)d e(st) p(ro)placiu(m)
sing(u)la e(ss)e s(e)c(un)d(u)m ubi ondo e(ss)e q(uo)d o(mn)is n(atur)a e(st) c(on)tinu(u)
n(atur)a et p(ot)e(st) no(n) e(ss)e n(atur)a et sua e(ss)e c(on)tinue ¶ Ti
et no(n) s(ecundu)m accid(en)s po(n)i(t) sufficie(n)ter q(uia) p(er) l(ic)et p(er) se p(ro)p(ter)
p(re)cede(n)s po(n)i(t) sufficie(n)ter q(uia) p(er) no(n) p(er) accid(en)s po(n)i(t)

¶ .xj^m. Captm.

Desc(ri)p(ti)o aut(em) hic p(ri)ma app(ro)ba(tur) p(er) modos
p(er) multa et s(pecia)l(ite)r q(uia) vt d(icitu)r da(n)t e(ss)e
eius et claudit subi(ectu)m adeq(ua)te o(mn)e(m)
n(atur)a(m) et p(ro)p(ter) n(atur)a(m) dicam ¶ Sylla e(st) ei p(ri)n(cipiu)m
p(ri)mo i p(ri)n(cipi)o no(n) sup(er)p(osi)to emanandi u(er)u(m) sic n(atur)a
s(e)c(un)d(u)m et si c(on)t(r)a(ri)e ut aug(ustinus) ondit sup(er)
dic(it) i l(ibr)o de t(ri)n(itate) e(st) et p(ri)n(cipiu)m o(mn)is mat(er)ie et q(ui)et(is)
ad eo q(uo)d d(icitu)r c(on)tinue(s) i t(em)p(or)e p(ro)ponit p(er) ea o(mn)ia op(er)at(ur)
et o(mn)ia p(er) ip(s)a(m) sic facta sunt ut d(icitu)r ille g(e)n(er)al(is)
p(ri)n(cipi)o ro. q(ui) alias s(un)t ie(ro)n(imus) de p(ro)stato: i docti(ne)
¶ Et l(ic)et c(on)firmat hugo i p(ri)mo didascal(icon) c(apitulo) x i(n)de
q(uod) n(atur)a d(icitu)r archetypus a. ex p(ar)te i(n) mate(r)ia d(iui)na cognoc
s(un)t sunt o(mn)ia ¶ Baco(n) e(st) de duab(us) n(atur)is ponit
d(ivi)n(u)m e(ss)e n(atur)a(m) et sup(er)na q(uia) o(mn)ia naturat i n(atur)a
n(atur)ans op(tim)e appella(tu)r s(ecundu)m q(uod) dic(it) aug(ustinus) ¶ 2(o) n(atur)a
c(on)plecti(tu)r to(ta)l(ite)r statu(m) ierarchicu(m) intelligenciar(um)

celestium eo quod corpora naturalia sunt mota per illud et unumquodque
acceptum et affectum est et exitum regitur. ¶ Undecimo sunt
multi altores instabiles et opera data in posterum aliquam
custodiam horum et motum orbium sicut dicit dyonisius
de angelica ierarchia. ¶ Duodecimo continet omnes orbes celestes
tamquam vias suarum influentiarum in nobis alterandi
[illegible]tes ut dicunt tholomeus et ceteri auctores. ¶ Tertio
[illegible] omnia astra et planetas orbes illorum unde ab
[illegible] suis et instrumentis disponuntur inferiora nobis
[illegible] per potentias et actiones eorum naturas illorum
corporum ut albategnius late ostendit gilbertus
et albumasar in diversis tractatibus suis. ¶ Et
continet etiam a quorum viribus virtute actiones eorum in
istis per speciebus [illegible] in unitate sum aliquos operaciones
resultant mirabiles sicut [illegible] et eius [illegible] ac
et amicus et gallicus faciunt probat. ¶ Quartodecimo comple-
ctitur influentia eius ut herbas et lapides plantas
et fructus flores et cetera augmentum sit quod ut dicit
[illegible] sit in hiis quin eius natura sit aliquod opus
[illegible] ¶ Quintodecimo claudit in se omnes potestates et
[illegible] omnia animalia et omnia que habitant in abissis a
[illegible] videmus et legimus ema-
nare unde augustinus 4 de civitate dei dicit de istis ¶
¶ Res vero quas condidit sic administrat ut
eas proprios motus habere sinat. ¶ Et alibi dicit natura
est vis insita rebus ex similibus similia procreans. ¶
¶ Sextodecimo [illegible] sic [illegible] philosophorum capit et includit
naturam hominem tamquam finem et regem eorum. ¶ Septimodecimo ut
dicitur claudit in naturalibus quod [illegible] in illud quod
ad liberum arbitrium. ¶ Unde homo [illegible] liber in na-
ture est [illegible] licet sit [illegible] cum creatura
natura operatur [illegible] natura et [illegible] ut libera. ¶ Hinc est
quod natura et libertas sunt due [illegible] principii
activi ex opposito condivise. ¶ [illegible] quod licet natura hic
[illegible] omne [illegible] non dictum est in [illegible]
in 2o physicorum [illegible] nos in toto isto [illegible]
[illegible] absolute sic [illegible] declaratione notamus in-
telligimus per naturam in condistinctione quod voluntate
et [illegible] non [illegible] naturales
operantur in [illegible] suos effectus. ¶ [illegible] in [illegible]

·xxm· Capitulum

Dubitatur autem hic utrum ex predictis an sicut
natura continet et claudit infra se sua con-
cava omne ens sic et causat omnem
mutationem et motum. ¶ Ad quod dubium sunt motiva
ex istis. ¶ Primo quia natura non potest esse principium motus violenti.
¶ Secundo quia natura cum sit principium de se emanans motum non
potest esse causa motus per accidens ut cum lectus cadit ex
alto per accidens movetur ille [illegible] lecto cum ligna
illa ex quibus est lectus non cadat ut lectus sed ut
gravia. ¶ Tertio quia natura non est principium motus mixti ex vi-
olentia et naturali de quo [illegible]
4o quia natura non est principium motus voluntarii sicut [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] quia natura non potest esse principium mo-
[illegible] ille non sit actus [illegible] ut

[illegible] fuit dictum [illegible] et [illegible] et fit [illegible]
[illegible] infra [illegible] de [illegible] ¶ [illegible] quia natura non [illegible] posse
[illegible] mutationes subitas ut repetuntur. ¶ [illegible]
quia natura non est principium motus [illegible] motum in
[illegible] ¶ Ad [illegible] dicitur quod natura non continet omnem
motum et mutationem unde sic tamquam [illegible] natura non
est principium [illegible] motus [illegible] ¶ Propter [illegible] evidentiam nota
aliqua. ¶ Primo est quod [illegible] motus fiat in aere
solum et in aqua tamquam in mediis in quibus mo-
veri [illegible] mota [illegible] ¶ [illegible] aer
[illegible] motus [illegible]
[illegible] quod sit [illegible] a [illegible] motus [illegible] aere
est [illegible] quia [illegible] aer [illegible]
[illegible] aer [illegible] alium [illegible]
[illegible] ¶ Et [illegible] de aere [illegible] de aqua ¶ [illegible]
2o quia [illegible] aer [illegible] ab a ¶ [illegible] 3 quia [illegible]
aer impulsus [illegible] ultra suam natura-
lem [illegible] ¶ [illegible] quia [illegible] motus aeris [illegible] naturalis
[illegible] non quiescit a [illegible] appetitu
ibi scilicet quiescere in propria sphera et loco naturali. ¶ [illegible]
[illegible] quod motus aeris [illegible] lapidis est et
[illegible] quia non est a principio intrinseco. Unde [illegible] corpus
naturale sunt duo motus naturales. aer autem habet alium
motum naturalem [illegible] movetur [illegible] movetur motu
¶ [illegible] 2o quia [illegible] motus [illegible] ne [illegible]
quatur vacuum. ¶ [illegible] ne vacuum fit
[illegible] non [illegible] ad naturam non [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad intelligentiam regentem orbem. Unde tamen
[illegible] et [illegible] in natura ut [illegible]
[illegible] in natura non posset [illegible] a [illegible]
[illegible] naturale oportet
quod reducatur ad [illegible] intelligentie regentis
orbem. ¶ Consequenter quia [illegible] natura [illegible] naturalis [illegible]
[illegible] sua naturalia [illegible] ne vacuum fiat
[illegible] ascendit sicut patet cum [illegible] fistula [illegible] aqua
et quis [illegible] de fistula [illegible] aqua
ascendit per fistulam [illegible] locum naturalem
et ascendit per fistulam ad [illegible] fistule
ne fit vacuum ibi. ¶ [illegible] sit [illegible]
aqua non [illegible] oportet quod iste motus red-
[illegible] ad intelligentiam regentem orbem et per
[illegible] ab illa movetur et [illegible] movetur [illegible]
[illegible] non naturalis. ¶ Consequenter [illegible]
philosophorum quod natura [illegible] abhorret vacuum quod potius
celum descenderet [illegible] quod vacuum permitteret [illegible] nulla
natura [illegible] posset facere quod celum descenderet [illegible]
reducatur ad naturam regentem celum et [illegible] que sunt
orbis. ¶ Et [illegible] est de aere et aqua [illegible]
[illegible] vacuum [illegible] est de aliis [illegible]
[illegible] vacuum [illegible] ¶ [illegible] naturales
quod sepe [illegible] motus contingit [illegible]
[illegible] et [illegible] naturam [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] de igne patet [illegible]
de [illegible] fulguris [illegible]
igne et [illegible] ¶ [illegible]
ponitur quod [illegible] fit sepe [illegible] vacuo
¶ Ex quibus patet quod [illegible] motorum;

ne vacuum fiat in orbe. ¶ Ex hiis dictis patet solutio ad dubium quomodo movetur scilicet quod non data est potentia non est potentia motiva motus. Sed intelligendo quod data in anima non potest esse potentia [illegible] motus motus. ¶ Et sic est [illegible]

xxi^m capitulum.

C[illegible] motum quem [illegible] ab aliquo virtute movente proiectum vel quia ista movetur separata a primo impellente eo quo a se non movetur ut probatum est prius [illegible]. ¶ Dicitur hic modus [illegible] quod sic violenter mota que sunt gravia [illegible] movetur in petitione motus ipsa a sito ab extrinseco sunt in medio enim tenens sic hoc vel ballista vel aliquis res alia. ¶ 2° dicitur quod talis motus non est [illegible] res distincta ab a. sed motus est [illegible] significans [illegible] scilicet impulsio factum alteri per quod sequitur motus non naturalis illius impulsi. ¶ 3° dicitur quod ibi hic a. impulsus movetur et tamen non naturaliter eo quod non movetur a principio intrinseco sed ab extrinseco quod extrinsecum [illegible] 3° ethicorum non [illegible] passo vel non [illegible] passio [illegible] quod sit principium illius motus ex quo patet [illegible] statim scilicet quod per talem motum [illegible] non [illegible] res distincta a passo in ipsum passum. ¶ Ex hiis [illegible] isti [illegible] quod non [illegible] movetur naturaliter movetur sed [illegible] quod a suo naturali [illegible] movetur. ¶ 4° dicitur quod ex eo quod talis motus est ab extrinseco talis motus [illegible] est debilior usque ad eius non gradum et hoc est propter [illegible] ad motum naturalem qui [illegible] usque ad finem. ¶ 5° ponitur quod illa que sunt magis compacta impulsa motu sed sunt magis gravia tamen [illegible] movetur [illegible] quia [illegible] talis motus est fortis [illegible] fine [illegible] hinc est quod fortius movetur et impellitur libra quam palea vel pluma. et fortius penetrat [illegible] lancea quam [illegible] lancea [illegible] melius regitur [illegible] pondere [illegible] quam [illegible]. ¶ Ex predictis et [illegible] oppiniones dicentes a [illegible] motus motum movetur ab aere [illegible] quia dicunt quod aer [illegible] ne [illegible] a. relinquat vacuum velociter replens locum [illegible] ab a. impelli a. et sic movetur ab a. ¶ [illegible] quia rota fabri fortiter mota ab a° et sic dimissa per longum tempus [illegible] motorem sed [illegible] sit fortis movens [illegible] motum rote. [illegible] rota tamen [illegible] dimissa a rotante sed ab aere movetur. ¶ 2° si in [illegible] sagitte ligetur [illegible] sagitta [illegible] filum reflectetur [illegible] cuius oppositum [illegible] si aer movet sagittam [illegible] hoc et [illegible] que adducunt infra [illegible] oppiniones [illegible] ¶ 3° quia non video quomodo [illegible] aere cum brachio [illegible] impulsum aeris [illegible] facimus [illegible] pondere [illegible]

[illegible] ista oppiniones [illegible] quia sunt [illegible] 4 oppiniones. ¶ Ex eisdem sequitur falsitas oppinionis dicentis quod magis [illegible] proiectum movetur aere [illegible] a locante [illegible] proiectum [illegible] sicut proiectum [illegible] deficit in eo virtus impulsa. ¶ Contra hic [illegible] adducitur vocis [illegible] movetur et et quia si [illegible] puer [illegible] lapidem [illegible] reflectitur a vento sed aer moveat [illegible] ¶ Item [illegible] motus [illegible] forte [illegible] sed aer [illegible] moveat. ¶ Item aer non est [illegible] illius motus [illegible] motus [illegible] velocitas [illegible] velociter motus non est ab aere [illegible] patet [illegible] quod dura et gravia sunt aptiora ad [illegible] motus [illegible] mollia [illegible] est aer. ¶ Item [illegible] de illo aere sic moto a quo movetur separatum ab impellente et remanet eadem difficultas [illegible] de a. violenter moto tum quia aer [illegible] non [illegible] posset [illegible] motus cum sit corpus [illegible]. ¶ Item aer est facile [illegible] et facile cedens [illegible] lapides machine per [illegible] ut a. [illegible] sustinere. ¶ Item [illegible] valida aer [illegible] [illegible] impulsum et [illegible] ¶ Contra [illegible] motus sit impulsus [illegible] aer resistente et [illegible] aere [illegible] [illegible] sic forte motus ut dicitur. ¶ Item [illegible] navicula [illegible] [illegible] sic [illegible] navicula movetur [illegible] et dimissa a [illegible] et [illegible] illius [illegible] aeris [illegible] [illegible] palee que a fortiori movetur [illegible] impulsu aeris si [illegible] navicula magis. ¶ Item aer in sua spera quiescit [illegible] movetur ibidem non violenter [illegible] ad [illegible] ad deorsum et ad latus quorum [illegible] ¶ [illegible] eadem et [illegible] quod magis [illegible] aere [illegible] et sic aer alteratus [illegible] magis ad [illegible] cum [illegible] aer movetur ad magis. ¶ [illegible] et [illegible] aer [illegible] ut [illegible] ¶ [illegible] predicta et patet quod talis [illegible] est [illegible] et non [illegible] ¶ [illegible] patet ad [illegible] [illegible] motus motus et patet ex predictis quod non. ¶ [illegible]

xxii^m capitulum.

H[illegible] dubium ibidem [illegible] motum scilicet an [illegible] sit [illegible] motus [illegible] ¶ [illegible]

[illegible] motu [illegible]

[illegible] alium sequuntur operationes per actus [illegible] cadat ex alto in descensu [illegible] et [illegible] patitur a natura [illegible]. Quod autem [illegible] sit lectus hoc est per actus, et hoc non [illegible] accidit [illegible] corpori naturali quod sit figuratum vel artificiatum [illegible] figuratur vel artificiatur sic [illegible] ut sic. Quidem autem [illegible] ad processus de passione ut de per actus sicut [illegible] de omnibus passione et paciens est [illegible] [illegible] dictum est. [illegible] quod non est pertinens [illegible] motus [illegible] in natura [illegible] quod [illegible] ubi [illegible] dictum est. [illegible] motus [illegible] sicut explicatur [illegible] in motu celestia [illegible] intelligentia [illegible] moventes [illegible] dictas de motu [illegible] et [illegible] ad motum naturale et violentum. [illegible] quod non est [illegible] motus [illegible] ab [illegible] esse forma [illegible] ab ipsa forma que [illegible] sit [illegible] ab ipsa forma [illegible] natura [illegible] ut [illegible] de [illegible] audi. [illegible] quod [illegible] possit esse [illegible] subitaneus [illegible] omnis [illegible] illuminacionis fieri [illegible] et [illegible] generacionis [illegible] de [illegible] videri [illegible] infra. [illegible] quod non est [illegible] motus [illegible] alia [illegible] motum. [illegible] autem [illegible] longe [illegible] et [illegible] de motu locali [illegible] hic [illegible] in libro de celo et mundo [illegible] locum [illegible] de celo [illegible]. [illegible] in fratre Clemens

XXIII Capitulum

[illegible] autem non est [illegible] in motu locali [illegible] dictum sit et et in motu [illegible] habere [illegible] et [illegible] motus augmenti et [illegible] augmenti [illegible] sicut hic [illegible] audi [illegible] et hic audi que sunt augmentia [illegible] et quod sit [illegible] augmenti et [illegible] in natura. Tercio [illegible] et [illegible] quod non est [illegible] in motu alteracionis et [illegible] alteracionis [illegible] alteracionis [illegible] alius [illegible] sunt [illegible] se alterant et [illegible] ad [illegible] quos [illegible] et de [illegible] corpora quod sunt ex [illegible] se alterantes [illegible] quod etiam [illegible] se ab [illegible] alterantur et [illegible] autem [illegible] ex [illegible]

[illegible] autem non [illegible] alterare sese sufficientes et [illegible] ex [illegible]. Tercio et celestia alterant de se alia et [illegible] et postea ista inferiora [illegible] alterant [illegible] luna a sole [illegible] illuminatur a sole. [illegible] et alii orbes [illegible] aspectu solis et aliorum luminarium alia [illegible] et de celo empireo [illegible] theologi [illegible] illuminantur [illegible] et aspectu corporibus [illegible] hic obiciat [illegible] phisici in methaurorum [illegible] quod corpora celestia non suscipiunt [illegible] de impressionibus corporum illorum [illegible] impressionibus non sunt illa capacia [illegible]. Hic autem non [illegible] modum non approbat dictum [illegible] etiam non sufficiant se [illegible] alterare allegantes [illegible] se separata. [illegible] quod [illegible] etiam [illegible] activorum et passivorum sunt corporalibus [illegible] esse [illegible] etiam [illegible] quod [illegible] experiencie [illegible] videmus et quod aqua calefacta se [illegible] frigefacit. Videmus et quod aqua se [illegible] putrefacit sicut in lacubus et paludibus aquarum et aqua dulcis [illegible] ut terra [illegible] et [illegible] ut sablum [illegible] dulce aqua. Terra autem et operatur [illegible] in ipsa nubiles [illegible] ignis et tepefacta [illegible] calorem [illegible] et [illegible] alterando ex [illegible] et alias [illegible] modum phisici [illegible] alterare a [illegible] ipse [illegible] alterant [illegible] a quibus [illegible] ille [illegible] se alterant et [illegible] modum [illegible] a [illegible] alias non se alterant [illegible] ab aliis [illegible] non [illegible] ad [illegible] Et [illegible] sunt [illegible] et [illegible] sbales non agunt [illegible] phisicorum [illegible] que [illegible] quod [illegible] ad [illegible] in se producunt [illegible] ad forte [illegible] a quibus sunt producte [illegible] infra [illegible] alle [illegible] agunt in [illegible] in quibus agunt. [illegible] forme iste [illegible] tales [illegible] a non [illegible] instrumentum recipit [illegible] in agendo a [illegible] non est sic [illegible] forma [illegible] recipiat [illegible] a forte [illegible] et operatur per [illegible] non [illegible] activa [illegible] forte [illegible] producte sicut [illegible] ad [illegible] calores [illegible] ad [illegible] quam a se [illegible] illorum non [illegible] non [illegible] calores [illegible] naturales [illegible] in fratre Clemens

XXIIII Capitulum

[illegible] de [illegible] [illegible]

Queritur autem utrum sit principium in generatione [illegible] difficultas videtur pro eo quod [illegible] sit principium generationis [illegible] quod possit generare sicut [illegible] principium motus per se motus quod est eundem [illegible] et 2 physicorum de natura [illegible] quod non generat se sed salvat. Ad [illegible] dicendum quod ponentes inchoationem formarum [illegible] in rebus esse principium sive generationis [illegible] improbata fuit supra [illegible] in diuinitate [illegible]. Alii autem quibus apparet motus generationis [illegible] habent in se principium activum generandi ipsam formam [illegible] alii autem dicunt [illegible] principium generationis passivum ipsam materiam. Et alii ista principia [illegible] in embrione [illegible] materie quod est per se movens ad generationem materie et est [illegible] quod est per se motum ad id. Ex quibus patet quod insufficienter [illegible] talibus modis [illegible] cum alii [illegible] motus [illegible] naturalis [illegible] apparet solum [illegible] tacte in [illegible] generationem [illegible] generare [illegible] sit ingeneratione oppositis [illegible] generare [illegible] sit [illegible] non [illegible] ad generandum [illegible] et [illegible] non generat [illegible] difficultatem [illegible] data a philosopho in 2 physicorum [illegible] principium motus per se [illegible] in quo [illegible] descendit [illegible] in se [illegible] Confirmatur principium activum [illegible] in embrione est [illegible] et principium generandi [illegible] generat [illegible] motus ad generandum per se ut [illegible] potens [illegible] generare [illegible] Ad primum [illegible] dicitur quod [illegible] generationi [illegible] non est motus [illegible] motibus [illegible] et dicitur [illegible] sibi habere [illegible] et motibus [illegible] non convenit sibi [illegible] generet [illegible] Ad confirmationem dicitur quod in embrione [illegible] agens et patiens distincta et sunt [illegible] est natura principium generationis [illegible] materie [illegible] embrionis de qua generatur fetus et non [illegible] indiget longiori tractatu [illegible] ubi agetur de generatione animalium [illegible] Et hoc [illegible] Clemens

xxv^m Capitulum

Circa artificialia dubitatur aliqui an per [illegible] artificialia [illegible] forma [illegible] natura et principium [illegible] operationum sive motuum. Et [illegible] aliqualiter [illegible] de ea naturali et de forma artificiali in [illegible] modo

nõ totaliter artificialis

sufficiat istam materiam breviter pertractare. Secundum est et ibi quod [illegible] nulla forma adicitur in arte [illegible] sola [illegible] non [illegible] a rebus sic motis [illegible] potest [illegible] omnia artificialia sunt naturalia [illegible] non omne [illegible] naturale est artificiale. Ad [illegible] movebatur [illegible] figura [illegible] ut rotunda [illegible] est disposicior ad motum et [illegible] medium et velocius [illegible] figure [illegible] forma artificialis est per se principium motus in eo in quo est. Dicitur quod [illegible] sit res [illegible] rotunda non [illegible] distincta ab [illegible] ordinando partes rei que fit [illegible] ut rotunda. Et [illegible] res [illegible] figure [illegible] non est eo quod [illegible] figure sint qualitates inducte [illegible] res sic disposite [illegible] circa eo quod [illegible] motus in [illegible] obstaculum [illegible] sibi [illegible] obiecto [illegible] resistere [illegible] plana [illegible] maior pars [illegible] resistit. [illegible] geometrias [illegible] piramis [illegible] et [illegible] planum in puncto. In hoc [illegible] quod [illegible] forme artificiales de se non sunt [illegible] eo quod de se non [illegible] ad motum [illegible] in gravi ut in levi. Secundo quod [illegible] artificiale ut [illegible] forme artificiales [illegible] nulla forma [illegible] est ibi inducta [illegible] est factum et non [illegible] factum [illegible] importat [illegible] eductionem forme [illegible] ponit ibi [illegible] est motus et [illegible] figura [illegible] figure [illegible] figuratio et [illegible] figure artificiales [illegible] sunt pure naturales [illegible] et [illegible] non [illegible] forme artificiales [illegible] figure naturales eo quod [illegible] et non [illegible]. Ex quibus [illegible] huius [illegible] Et [illegible] piramides [illegible] duo [illegible] sunt [illegible] artificialis et [illegible] artificiale et naturale [illegible] de duobus [illegible] quorum unum est [illegible] et aliud artificiale [illegible] artificiale et naturale et [illegible] Et hoc [illegible]

xxvi^m Capitulum

Capitulum

Quod et per artificiales cause in rebus formas
ca... que sit primus et sic cum motus ou
dicit quidam modum sequentibus nobis
... et ut refert zeno in suo de ue
... auctoritate artificiose facere ymagines lapidum
... q dicit q ibidem dicit q illa ymago composita
facta per influentiam corporum celestium sub constellacio
... quibus sunt longo tempore elaborata. l.
et dicat zeno q communis vulgaris sic dicat
et in publicum tamen nullus est credendum quia ad hoc
... non sufficit et fuit sic famata ab ex
tandem fama auctoritatis 2 ad captandum be
nivolentiam regis pharaonis que et et filia in
nitos naues et uectores extitit hodie ad
se extollendum per multa miracula et imp
... que refert apud vulgum. ... sic q
ydolatrie facta statua habebat causa ab eis
originem eorum in ciuilibus 2 agendis 2 ... ...
consuluit ... ubi ... gerebat ... plurimum
... dicit q ibi gerebat demonis loquentis in
talibus ydolis et simulacris ut illos ... et ad
se adorandum 2 ad ydolatriam ut sic dampnarentur
... pulchre ... augustinus in ... de ci.
dei ... libros et ... de ymaginibus
quas ... magus faciebat apparere ... ...
... videre et de aliis prodigiis ... quod ut
... ... et ... sic ...
... sigilla ... figuris signorum celestium
habent mirabiles efficacias quoniam morbos sicut ...
... ... de quodam percusso a quodam scorpione
... qui apposito sigillo ... ... signo scorpionis
... statim curatus est ... dicit q illa ...
... sigillo non fuit ... per artificium fa
ctis sigillum ... influentiam signi scorpionis
... planete ... ibidem ... ...
... ... que adducit magister historie de
... ... q dedit moyses uxori sue ...
... non recordaretur de eo ... dicit ... ...
... q illa ... non fuit ... ... influxu
ab arte in anulo ... aspectu ... ... in
fluxus ... celestes ... hic ... caput
... ... et multa ... sibi ...
et dicit ... in ... de ... et ... ibidem ... a
alberto ordinis fratrum predicatorum magno ...
logo et philosopho qui docet ymagines in lapidibus 2
anulis et sigillis habere mirabiles effectus. et ad
... dicit q intelligitur illas ymagines non ...
... a sculptore uel ab artifice ... ...
... ... temporibus ... fit ... sculptura
ymaginis opacio ualde alta. ... ... magister theo
... et ... adhuc ... ... q ...
... ab artificio fiat ... ex ... ex
actibus ... ... melius ... ...
non ... et hoc ex ... forma in eo per ...
... ... non est ad ... ...
... ...

... quod est forma naturalis habitas artificialis ad ... artis ...
... ... opus ...
... forma ... que sit primus motus actus in ... ...
in arte ... artifex non operatur per formam ... ...
... ... sicut theologi ... sacramenta
operantur ... sic q ... sacramentorum habent effica
ciam ad ... morbum spiritualem sanandum ... ...
gratiam ... et ... non sunt ...
opera artificialia facta ab operante illa ... ...
sic quod ut dicit ... ... per ... et caract
eres pellebat demones et per ... ...
et ... et adhuc ... ... ne possunt ...
... ... artificiata que
a ... habent effectus influxus ... ab arte
... ad hoc dicit q ... sicut in ... et
signis non sunt actu ... que sit ...
forme ... artis ... sicut dicit augustinus ... ...
... sic ... q ad illorum ... ...
... ... et
signis ... ... suscipit digne ...
ad ... dicit q si ... ad pellendum ...
... ... et signo ... et alii qui
... ... suspectus non est credendum
... q ... sit ... q ... ...
... ...
... ... ab obsessis uel ... ...
ad ... sic ut sic homines deludant
et faciant se ab eis adorari et eos ...
... ... ad ... ...
... et non est credendum q ... signis ...
... uel ... ... fit ... per ... ad ...
... per q ... ... fiat ... ... fuit
alii ... ... naturalis ... ... que de se
sit primus motus ... quies ... ... quod ...
est primus de se ... et ... ... de ...
... ... est quo ... est ...

xx^{m}^ Capitulum

Licet ... est de se primus et cum de se mo...
... ... motus ut ... sic et
est ... et primus ... ... naturalium
rerum ubi est ... q philosophi diffiniunt
sic quietem ... est ... ... ut
et philosophi ... philosophi ... sic quietem ... natu
... ... et ... ...
... ... de
... ... per motum localem ... quiescens
... loco naturali ... ...
... ... naturali ...
... ... naturalem quietem ... ... non de quiete
... ... de motu locali ... ...
... ... non ... ...
... quietem ... ... motus ... ...
... est ... ...
motum non actu ... ...

non simul sed non secundum suas partes quia sic esse non est sed esse agitur esse sic per dictam de separacione expositam. ¶ Ex hoc apparet quid est naturam esse principium quietis et patet quod natura quietare dicitur corpus locando ipsum quia est natura esse in suo loco naturali et retinet illa perficere quantum potest et eam non localiter mouere. ¶ Vnde secundum philosophorum quies naturalis perficit quietatum dum enim quantum potest conservat per qualitates loci quietis convenientes naturaliter ipsi detrimento. ¶ Tercio notandum quod sicut motus est duplex sicut tactum est supra sic et quies. ¶ Dicitur n. motus ab esse naturalis / alius violentus esse motus. ¶ Et 2us venit sed celest[is] sic est 2x quies vz naturalis 2a motus / 3 ne[illegible]. ¶ Quies n. naturalis est illa qua confert et conservat corpus in suo loco naturali vnde quies naturalis est in loco naturali habet esse a quo loco locatum influencias recipit conservatiuas et sui celebri dispositiva. ¶ Explicat locus naturalis per suas qualitates sic insti[illegible] in locatum ut id in esse teneat et ad finem naturaliter operari confert unum et [illegible] ¶ Explicat de et hebreos et ethiopes qui sunt consilium [illegible] debet ad naturalia loca redire si sunt ex eo quod locus naturalis eis generatus est ad vitam conservandam et ad morbos expellendos per influencias loca. Vnde sile per sile conservatur et per dissile corrumpitur. ¶ Explicat et de formibus quod non possunt nisi generare secundum situm in certis climatibus [illegible] fenix nisi in [illegible] nec grifes nisi [illegible] nec draco nisi in India et omnia sic [illegible] sic elefans camelus pardus leo fugiunt ad locum [illegible] ¶ Et hic non est [illegible] quod naturam per frigus eis hostile ¶ Et hic non est dicendum quod naturam tenere quietem non est naturam ad producendum in esse sed est tenere in suo loco naturali et ibi locatum naturaliter residere sub influentiis loci sui. ¶ Item et quod sic dicit alfa[illegible] influencia loci naturalis in locatum corpore ex influencia celi et corporum celestium quam in diversis locis est diversa et varia secundum diversos aspectus locorum ad corpora celestia. ¶ Et hoc patet ex diversitate influencie zone seu climatis [illegible] et situ habitabilis influencie in corpora [illegible] nata [illegible] influencia et [illegible] gentes et corpora in eis nata [illegible] et conditiones ut illa sunt eorum complexiones [illegible] conservet et a contrariis [illegible] destruet. ¶ Vnde hec est quies naturalis. ¶ 2a quies dicitur motum et est cum corpus naturale tenet mouetur ex situ loci naturalis sicut cum grave tenetur sursum per aliquid [illegible] ut aliter quod quiete corpus naturale [illegible] generando in [illegible] et [illegible] quod agit ut moueatur ad locum sibi naturalem [illegible] quiete motus non sufficiens corpus naturale recedere si a forciori [illegible] degenerat in altitudine [illegible] ¶ 2a quies dicitur [illegible] et est illa cuius motus est [illegible] sicut dictum fuit supra de motu et quod non est naturalis nisi [illegible] eo quod est ab intelligencia sicut cuius causa non habet potentia naturalis nec motus [illegible] neutra ut [illegible]

fuit dictum causa. [illegible] quietem secundum astrologos [illegible] per generale indicium corpus esse. ¶ De oppo[sitione] [illegible] quietis et motuum tendit philosophus ista dicta. ¶ Primo quod quies que est in loco naturali non est contraria motui qui est ad locum naturalem patet quia corpus naturale tendit naturaliter ad illam quietem et quies illa est perfectio et complementum eius sicut et locus ubi illa quies est. ¶ Ergo hic sic arguitur: omnis quies est privatio motus [illegible] et quies [illegible] motus contrariatur nisi opposito motui et per consequens quies ad quam tendit motus naturalis contrariabitur cuius oppositum est dictum. ¶ 2o sic quies opposita motui privative sed habitum naturalem precedit privacionem [illegible] in [illegible] ad quod dirigitur oppositum privative motum causa [illegible] dicitur causa esse perfectione. ¶ Ideo primo notandum quod quies in termino a quo opponitur motui privative quia ab illa recedit sed quies in termino ad quem non opponitur ei sic [illegible] illius quietis est forma acquirenda et per[illegible] sed [illegible] quiete starent motus [illegible] privacione et [illegible] ¶ Primo ad argumentum patet quod hic non est necessarium a. privacio tollit b. motum sed a est privacio b. ergo stat [illegible] perfectio [illegible] ¶ Ad 2m ubi de generacione dicitur quod habitus precedit privacionem cessat motus [illegible] procedit ab insufficiencia. ¶ Ad 2m necesse est habitum [illegible] per habitum in processu intellectus quia privacio intellectu per habitum et non est per [illegible] non est autem necesse secundum processum essendi [illegible] ab esse [illegible] fuit mouens. ¶ 2m est quod quies in loco naturali est contraria quieti in loco motus patet quia sicut una est conservativa illius corporis et sibi aliud est corruptiua eius sic et dicit philosophus in 4o phisicorum et [illegible] et [illegible] finales illarum quietum sunt contrarii [illegible] quod et quietes que sic a [illegible] specificant motus sic et quietes. ¶ 3m est quod motus naturalis habet 2o contrarium vz motum motus et ad contrarium terminum et quietem motus que est terminus motus motus ut motus gravis qui est a sursum in deorsum opponitur contrarie motui motus qui est a deorsum in sursum et quieti que est sursum motus quam tenet [illegible] sua natura. ¶ Hoc dictum licet videatur esse philosophi in fine [illegible] phisicorum tamen habet dubitare aliquid quod [illegible] ¶ Primo est quod tunc duo opponerentur uni in eodem genere oppositionis quia motui naturali opponetur motus motus et quies motus [illegible] ¶ Item est quia tunc contraria non fieret circa idem cuius oppositum patet per philosophum in predicamentis de oppositis [illegible] quia [illegible] quies motus que est sursum et motus motus qui a [illegible] in medio opponitur motui naturali. ¶ Vnde [illegible] quod sic quies naturalis est perfectio motus naturalis [illegible] opponitur cum [illegible] omne quod opponitur uni et alteri sic in [illegible] opponitur motui motus non est [illegible] oppositum ab opposito quietis motus [illegible] habet per uno [illegible] et [illegible] ¶ Ad 1m patet per id quod [illegible] et [illegible] [illegible] sic [illegible] variant et non secundum [illegible] sicut calor et frigus [illegible] et [illegible] ¶ Et hic [illegible] loquitur de contrarietate secundum differencias datas a philosopho ubi si [illegible] motus potest removeri [illegible] quies et motus cum sit privacio potencie [illegible] moleat motus non [illegible] [illegible] ad a

... clementis

xxviii Capitulum

Dubitatur autem hic ad quid corporis et defectus in natura procreatur ... naturalis cum natura ... ad bonum ut ad emanare producere ad movere ... et ad quietare ... de ... natura. Dicimus ... et ... corporis naturale corpus naturale ... de ... nato quod naturaliter ... de claudo a nativitate et quod homo naturaliter tendit ad mortem et quod naturale est gibbosus et egrotus ... repugnet nature et ... ad ... ut ... intendat ... hinc est quod ... corporis autem ...

[illegible]

R. f.

quod non est principium de se emanandi modo et [illegible] de ipsa [illegible] naturalia [illegible] et [illegible] patres [illegible]

29m Capitulum

Nunc arguendum est contra dictam desperationem et probatur quod non sit de se principium emanandi modo [illegible]

[illegible]

pte cont^ae ex quo eq^ltr et m^ltu resp^c ill^as q^a p^r iuez conti^ue p cuita sit sola pt tede i no ee g^f ex sit sola si no e pt tede in ee et p con^o fruit po^t q u^alr dz sibi ee ¶ ad p^m ipso^r dic q p dux^mus e pa^a cita ff et g nega q^a m^ulte illi oi extr^us deducto q p duas^mas efeit ad p^ofectum z c^o p^o· h^o impliat q de mo^r sic pone ita^az sic ex^tso ¶ ad 2^az audict h^o libri arbi^tri z c^o ¶ dic q^s sile e ma ulla q^a libe^r arbi^m resp^ic poiac g^ria a tuo conti^ua cam ad ee z ad non ee et non seq p cam^a pt de se reuderu ua ee ita pt sibi dare ee / si et e necc^o q eam eq^ltr respiciat de se ee z non ee q^a de se respic^it non ee z ab a^o hr ee tn illa equalitas q^ae ad ee z ad non ee respic^it dei oipo^a q eq^ltr pt illi dare ee et non ee z non po^t sit ee [illegible] z ista sufficiat ad i^mp^bandu p^te despo^s de ita c^a sicut dctu q ipa erat pu^s emanadi ut p^duxe de. s. alia ita^r ut [illegible] nalez sibi [illegible] g^f sit dz [illegible] tu h^o no pon^a ibi in dcta despoe ¶ Sed

30^m Capitulum

Secundo ar^r q^r q^a p^r in dcta de spoe · s · q ua e pu^m mo^r q^a mitti de oi spa motu et uni [illegible] ualis sic sudem e ¶ [illegible] ua no sit pu^m mo^r ualr i motu lo^r p^a sit s. q poito a [illegible] i cent^r [illegible] q a app[illegible] motu [illegible] ad suu locu ualem im[illegible] ediate [illegible] si no monebr et no detineat [illegible] mo^r ut suppo^r g^f ei ua no e pu^m nec sufficit ee pu^m sui motu et [illegible] ¶ Si monebr q eq^ltr distat ab oi pte [illegible] sui orbis et loci ua lis g^f aut sit monebr ad oues ptes q^a no e maior ro q moneat^r ad una pte q ad alia z h^o e impo^r / ut [illegible] sit ibi et q [illegible] no sufficiat monu a ipa ua ¶ dic q detinebr ibi mo^r sicut ma [illegible] porto i acre i d^omo [illegible] equidista [illegible] mo^r detinet [illegible] q^a eq^ltr ab oi pte [illegible] et q patit ibi mag^s [illegible] patit tuc a ab [illegible] ua eius [illegible] appetitu a ptib^s oez pte [illegible] sui orbis eq^ltr detinet ipm ne possit ad aliq^m ptem moui [illegible] ad omez pte in sui orb^s ¶ [illegible] a [illegible] i cen^r [illegible] q [illegible] mo^r [illegible] i [illegible] a g^du uelo^r ut [illegible] lautis [illegible] usq ad no g^du et sit b [illegible] [illegible] i [illegible] monebr ad centrum [illegible] a no g^du uelo^r q^a dest ¶ Tunc suppo^r

a^r sic ¶ [illegible] monebr aliu uelo^r b et aliu [illegible] g^f i [illegible] motu ul aliu salte eq^ltr tunc si a et b aliu monebut eq^ltr g^du g^f [illegible] a b q motz ualiu ad loca sua [illegible] moui sunt ita q mo^r [illegible] quo e [illegible] et q [illegible] motu ualis et mo^r g^f z c^o ¶ so[illegible] q^a [illegible] motu tn ualis q^o motu [illegible] [illegible] [illegible] sequeb [illegible] difforme [illegible] a b aliu moneant unifor^r no [illegible] ibi [illegible] mo^r g^f ua no e p^m [illegible] isto^r motuu q^d e [illegible] ¶ Dr q a b i [illegible] aliu monebut [illegible] [illegible] p aliq^n tps aliu monebut ¶ [illegible] monebut [illegible] h^o mo^r et h^o [illegible] [illegible] [illegible] ediate [illegible] et p [illegible] no e de mobilib^s [illegible] [illegible] [illegible] alia a b [illegible] monebut [illegible] z h^o sufficiat ad h^o q ua li e [illegible] a [illegible] et b [illegible] motu [illegible] ¶ [illegible] sit si dcta despo^r sit ua g^f erit ua de ua [illegible] lapis monebr a ua lapidis quo e [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] q oue [illegible] mo^r ad motu [illegible] nant ¶ [illegible] [illegible] ua [illegible] [illegible] a ua [illegible] sit [illegible] et alia [illegible] a duab^s [illegible] motu ua [illegible] [illegible] [illegible] ubi dicit q [illegible] monent [illegible] ¶ Dr h^o [illegible] q [illegible] a ua [illegible] locali [illegible] a ua [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a ua [illegible] [illegible] z h^o [illegible] ua [illegible] [illegible] [illegible] ualr [illegible] i [illegible] sic e i ua lapidis / ut i leuit^s sic e i ua [illegible] ¶ [illegible] et q no e necc^o q [illegible] motuu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ¶ Constat [illegible] lapis [illegible] [illegible] ex alto eod^m motu [illegible] ualr recto mouet ad centru et tn illa sunt [illegible] ¶ [illegible] et q^a [illegible] ubi [illegible] illa q allegant i [illegible] opiones [illegible] a no [illegible] ¶ [illegible] ad [illegible] ¶ [illegible] eq^ltr [illegible] ua [illegible] et igne no [illegible] locu ualem q^a no [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] deorsu ¶ [illegible] q^a [illegible] ipa ua [illegible] [illegible] ad una ptem q^a ad alia [illegible] illa [illegible] motu ad [illegible] ua [illegible] ¶ [illegible] q^a ad [illegible] q sit [illegible] tn no [illegible] q motu [illegible] no [illegible] [illegible] de [illegible] ee [illegible] et [illegible] de [illegible] [illegible] e [illegible] [illegible] ad motu [illegible] et [illegible] [illegible] ad loca no sibi ua [illegible] ua [illegible] i loco [illegible] et [illegible] data despo^r [illegible] q ua e pu^m motu et [illegible] sit dispoui [illegible] p extensioz [illegible] et [illegible] ptes [illegible] q sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] corp^s ualr [illegible] a [illegible] q^d tn fuit ualr motu ad centru z h^o et

N. f.

possibile facilem resistentiam. si ponatur pars ignea in
medio ad suum naturale motum per sui angustiam et
per inanitatem continui ut per figuram meliorem et
per medium rarius etc. per impulsum quo sic dicitur
posito quod corpus naturaliter tenderet ad centrum et re-
cederet a centro quod tamen philosophus et commentator [illegible] ut patet in
positione [illegible] nulla videntur [illegible] et eius naturale
est suum secundum. ¶ Quod hoc tamen dicunt alii quod [illegible]
[illegible] mixtio [illegible] ex contrariis elementis est
impossibile quia [illegible] medietas resultaret ex tali
mixtione corpus [illegible] quod naturale esset in corpore et
in [illegible] et tale non potest esse in natura. ¶ Et quod potest
esse corpus compositum ex elementis sic [illegible] suo loco habet
pluribus distinctis. ¶ Et est possibile cum tali mixtione alia
forma compositi quam non esset [illegible] forma elementorum vel plures
etc. ¶ Ad omnes rationes tales [illegible] mixtiones ex elementis
dicit forma [illegible] ex eis esse [illegible] ¶
Et per hoc solvuntur ad causam [illegible] et ad [illegible] ibi
addita. ¶ [illegible] sic sit a corpus quiescens in centro
et [illegible] sic [illegible] est in loco suo naturali [illegible] et [illegible] pars
a [illegible] quod secundum philosophum in [illegible] de celo [illegible] est locus
totius et partis et quiescens [illegible] esse secundum [illegible] si medietas
illius a esset [illegible] medietas inferior illa esset in suo
loco naturali et tunc non esset ubi iam est [illegible] dicta
medietas habet duos naturales [illegible] philosophum et commentatorem [illegible]
¶ [illegible] posito quod a quiescens [illegible] infra
eundem locum ubi modo est tunc [illegible] a est in suo loco
naturali ut [illegible] quia nulla pars a est ubi prius
fuit [illegible] a non est [illegible] omnes sue partes [illegible] et nulla
earum partium fuit ubi modo est [illegible] quod [illegible]
a est ubi prius fuit. ¶ [illegible] quod [illegible] quod prius totum
a fuit in loco suo naturali et [illegible] partes eius [illegible] modo
a est de parte sunt prius quam [illegible] eandem [illegible]
est [illegible] quod si prius fuit in suo loco naturali [illegible]
et modo est in suo loco naturali. ¶ [illegible] a posito quod [illegible]
locum naturalem tenderet ad illum quod ille est locus eius
naturalis [illegible] a est corpus quiescens et ille locus est [illegible]
[illegible] sic [illegible] quod a [illegible] tendit ad illum. ¶ [illegible] quod a
est in suo loco naturali tunc quando est in centro mundi.
¶ [illegible] cum [illegible] quod [illegible] a nulla pars a est in
[illegible] fuit [illegible] et cum [illegible] quod [illegible] totum [illegible]
[illegible] et cum [illegible] quod totum est [illegible] sue partes [illegible]
et cum [illegible] quod si quelibet pars [illegible] situm locum
[illegible] et totum [illegible] est [illegible] ex quo totum a [illegible] est
motum [illegible] quod [illegible] est quod quelibet pars [illegible]
[illegible] locum et tamen totum est ubi prius fuit
[illegible] totum [illegible] in celo [illegible] non
ita est quod [illegible] quod quelibet eius pars locata sit in
[illegible] et in [illegible] loco quiescens cum esse totum est ubi prius fuit.
¶ [illegible] est quia quelibet pars locatur [illegible] celi potest esse locus ut
pars locata [illegible] celi et non totius celi [illegible] locus
[illegible] celi [illegible] sic [illegible] ad [illegible] totum [illegible]
ut [illegible] ad [illegible] loci [illegible] non [illegible]
[illegible] loco [illegible] ¶ [illegible] sic ultimum quiescens est locatum [illegible]

suum locum naturalem quia [illegible] motu eius [illegible]
[illegible] philosophum et commentatorem in [illegible] de celo [illegible]
orbis [illegible] locus [illegible] sic quod [illegible] quiescens
appetit ut medium eius sit medium mundi sit quod a
quiescens in [illegible] et [illegible] sic a moveatur [illegible] b quod non a
non moveatur a ad b [illegible] quia sic a quiescens appetit
ut medium eius sit medium mundi sic et c [illegible]
[illegible] eius appetit ut media illarum sint in
centro mundi quod tamen a quam b sint [illegible]
b et per [illegible] c pellit d et d [illegible]
et sic sunt ibi motus [illegible] sunt in [illegible] naturali [illegible]
motum. ¶ Confirmatur quia si c disponeret sic ut medium
eius esset in centro mundi tunc c naturaliter ibi [illegible]
quod c [illegible] motu loci. ¶ Et si c
solum esset ubi prius erat et esset [illegible] a [illegible]
illius a tunc a moveretur ad b naturaliter quod non [illegible]
b [illegible] non est ibi naturaliter [illegible] motus [illegible] per philosophum
[illegible] de celo et [illegible] quod nullum corpus movetur a suo
loco naturali naturaliter [illegible] movetur. ¶ [illegible] quod a et [illegible]
pars a sufficit est [illegible] b si [illegible] a est b [illegible]
[illegible] totius sufficit locum naturalem [illegible] locum
[illegible] sui totius et cum [illegible] c appetit ut medium
eius sit medium mundi [illegible] quod elementis appetitus non
est actus elementi [illegible] sic movetur [illegible] pars a
abscisa a toto a movetur sic ad b centrum quod
tunc esset pars suppositum [illegible] suppositum
[illegible] pars illa non est abscisa a toto non habet [illegible]
motum [illegible] impellit alia [illegible] sufficit quiescit ad
[illegible] totius et per hoc ad rationem. ¶ [illegible] si [illegible] sit [illegible]
[illegible] quod [illegible] ignis est [illegible] ut ignis naturaliter
recedat a suo loco naturali. ¶ [illegible] quod si a ignis
ponatur in centro mundi tunc movebitur naturaliter
[illegible] ad [illegible] locum [illegible] sic [illegible] tanto
naturaliter recedet a loco sibi naturali opposito in [illegible]
illi loco ad quem ascendit. ¶ [illegible] quod [illegible]
ad locum [illegible] sit recessus a [illegible] loco [illegible] opposito [illegible]
[illegible] illi loco ad quem ascendit tamen quia ab eadem
[illegible] ascendet ad suum orbem disponet in [illegible]
[illegible] [illegible] illa parte [illegible] non [illegible]
[illegible] recedere a suo loco naturali [illegible] recedere a
[illegible] illa opposito sui loci [illegible] sic recessus.
¶ [illegible] quod [illegible] tendit in [illegible] quod non [illegible]
[illegible] ad movendum [illegible] ad quiescendum [illegible] quia sibi [illegible]
[illegible] conservationem [illegible] non esset [illegible] et
cum naturali [illegible] conservationem tendit [illegible]
[illegible] ille quod sunt infra [illegible] actionum
et passionum. ¶ [illegible] quod [illegible] tendit sic in duo [illegible]
[illegible] in duo contraria vel duo [illegible] ¶ [illegible] quod
[illegible] quelibet tendit de se ad movendum vel ad quiescendum
motum [illegible] tendit et ad non esse [illegible]
[illegible] de effectu naturali quod est [illegible] sic a [illegible]
[illegible] [illegible] in eadem [illegible] quem [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] a quiescens posito

ex b. aut tre pe. distantia non pt ee ib. inmediate
ff. et cum e qz hit resistentia intrinseca extrinseca
z intrin. tunc sic aut hec resistentia intrinseca que
sit f e naturalis ipi a. aut non si sic gratia
f. sit in infinitum a ne sit p ei i suo
loco naturali seq. q a. naturaliter p id tps non movetur
naturaliter ad b. locum naturalem ais sit a. intendet
¶ Si aut resistentia q f. non sit ipi a. i
... et naturalis gr ie illi violent et p quas
pt naturaliter tolli ab a. ex quo sequitur q a. de
deducta ei resistentia subito moveretur ad
b. sic motus e i q. / y seq. q a po i vacuo
pertransiret etiam i q. et sic est i duobus extremis
vacuum que oia sunt impossibilia ¶ Ut q f. dicere
tempo non e naturalis ipi a. ii motu cum e qz naturalis
et motus i sunt dic e motu positive / f. aut dicit
carentiam pot. i a. q a non suffic se mo-
vere subito ab extremis spacii sic q id motu
ipsius ad a. ulla aut pura carentia e naturalis lo.
¶ Ergo carentia dicit in esse absentiam rei debite
i ee q posse se subito movere i po et ultimi
po e debitum in ee ii a. po e ad impo
f. non dz dici resistentia intrinseca ipi a. si movetur
naturaliter unde et continuari sive dicatur
naturaliter ut motus cum q illz hoc noret ad poi
tum ¶ Dr hic q f. e defectus naturalis q non debet
dici proprie carentia sic dixit pmissa cum ex quo non
e in rei debito i ee sz dz dici defectus naturalis q
e in tantum voce sue finit q hic p ruzad h.
f. ad subito se transferendi ab extremo i extremum
[illegible] spacii bz non ad pondus ab extremo i ex-
tremum sicut pz de lumine de quo dicetur ubi late p.
[illegible] ¶ Ip et dictum e q hic defectus non
dz dici proprie naturalis ii motu q cuz sup assig-
nata ne ... et p h° solum vo adducta a.
...º cu dico q tunc a movetur sit naturaliter
et motus pz q non sequitur q hic resistentia sive
defectus intrinseca i dm na non e naturalis ii motu
¶ Decet pt tolli a cu. ut cote di bz dicat
... et hos dicet que q na cite sit qui
... se transferendi subito e po ad id non e po
ad impo ... i a ... fuat allegatum ¶ Id sic
pte di de o. ex p. phis sf si generat movet
se seq q omne quod movebit se ut potest
se movere quod e fluxus qz to spera cire non e
motus gr ¶ Ut q hic e nota de pte ...
defectus e proprietas de q h loquitur sum q movet
i e ... proprietas tali modi expellendo de
extremo a ua et se ... na ad ...
e ... naturali qz ad h suffic ipa de se i suo
... et e dictum argutus aut q fcum e
pcedit de proprietate sum ... de q pholo.
i p. posteriorum ¶ Id ... put addunt ...
q ... [illegible]
¶ [illegible] ... fert

31m capitulum

Quod et na non sit p... i motu alterationis
... fuit dictum ... p. sic p q
ex ... motu ... motu et q
... denotat ... quod probabitur ee
fluxus et quia tamen q pnoua acquisitionem ... sz
... et fieret ... de ... ¶ Secunda quod
p. p. sic po q sor ... fuit ... ter ...
... ee albus ... po et a sic fluxus su
... i e a ... a e sor gr ut sor ... a
quod e ut a ... non e non sit q sor ultimum e a
... q ... non e e sor a ... sor ultimo e
a ¶ ... arguitur pt de ... gr non e po
motus ad qualitatem ¶ Confirmatur ro qz sic ... cum
... a e sor et album ... a e ... gr album
ad a ... e sor ¶ ... qz a ab expo
ad expo et ... q p ex cum qz sor ...
inciperet ee gr ultimum album ... ad inciperet ee
sor ¶ Confirmatur ro qz seq sor ... ee a ... gr albu
erit h. na sor incipit ee quod e fluxus qz seq
sor incipit ee a gr sor incipit ee iste a ut
iste et ... ee ho a ut e tamen ... qz ...
a ... a ... et ex quo seq. q sor ...
ee sic ... qz ... sor ... ¶
¶ Ad ... formarum ... a sor e a ... ut
a ... ut a ... non e ¶ Ad ... e et
... a ... sor ultimum e a ¶ Ad ... q sic sit q
a ... sor et ... q sor ultimum sit ... a
¶ Ad ... e quia ... seq q ... inciperet ee na
gr a e sor ¶ Ad ... q alia ... i ...
ee na sor i ... ee na / et ... quo p
h qz seq sor ... ee iste ut ille a gr i a
ee ... album quia e ... sic non sequitur sor incipit
ee informis albi gr sor i a ee fluxus quod eam
informatur a ... ab ... ad ...
... ab ... ad ... ¶ ... a ad ... p ... quibus ... non ee ... a ... sup ...
p. ... ce. 18 ... ¶ ... a sic ad ...
alterationis na e ... a alterius na
e ... sit a. sui inducat b. a i ... c ... illa
intendendo et a sic a. inducit albedinem ...
... a. albefacit ... qz ... e ...
... sic ... ¶ Secunda quod pz qz si a
... albefaciet c. ... de ... albo fact a ... e h.
fluxus qz ... motu sunt ... ex ... philosophi
... a. ... quod fact c. a qz c. ... iret
album a. ... alterationis ... a ... albefaciet
ex tunc c. ... augeat i c. a ... et suppo
... ad ... ¶ Confirmatur h. ro qz dato
... pdicto seq q ... alteratione ... a. i ...
a ... c. et ... sit a ... p. ... ex quo ... c. a. ...
... a et pz ex a ... statim sup q ...

non de ... et ...

ex tunc non fit albius sed c fit gradus albus. ¶ Consequens est eadem ratio quia ad idem sequitur quod c gradus fiat albus et tamen non fit album tamen non est aliud c albius quam c albius.

¶ Ad primum istorum dicitur a inducet b albedinem in c igitur a albefaciet dicitur negando consequentiam et tamen albius quia non est dare causam formalem sicut est causa formalis generandi et addit quod per inductionem albedinis non habetur per causam formalem albius sed actio tendat ad illam faciem et sic albius facere includat albescere non tamen quod quod tendat ad unum tendat ad reliquum quia tamen illi sunt distinctiones in motibus tamen dicitur unum licet sit de forma idem et hoc non tamen est eadem actio que tendat ad hominem et illa que tendat ad partem sicut capit a quo non sunt idem in duobus est tamen a quo non homo et alterius est non partem. ¶ Exemplum est ad hoc ut si quis producendo intendat pedale quantitate nec tamen conveniat alia de non pedali. Si autem intendat extendere pedale usque ad bipedale sed producendo bipedale includat pedale non tamen actio tendat ad bipedale dicetur habere terminum a quo non pedale sed non bipedale sicut est in proposito. Unum sed actio tendat ad facere albius includat facere albius tamen habito prius esse album tunc sequens actio tendat ad esse album et non ad esse albius.

¶ Ad aliud igitur nullum agens tendit ad esse album sed ad album esse. Et quia omne esse albius includit albius esse eo quod esse albius est duplex per intensum et remissum quia non est aliud albius consistens in medio.

¶ Si dicitur quod licet esse albius ut sic consistat in esse dicto et per quos includat albius et albius in forma remissiore et intensiorem tamen quia omnis actio fit in subiecto ex quo in medio sic fiat eductio nove forme albedinis in subiecto iam albo quod ex opposito terminus a quo sufficit ut gratia exempli per c tunc forme inductae terminus est non albius ut est et terminus talis actionis est album ut est et per que patet quod terminus a quo talis actionis non est quamque non albius albius ut est et terminus ad quem non est quamque albius sed albius ut est. ¶ Per hoc dicitur ad replicationem adductam videlicet quod non est albius et terminus cuiuslibet actionis intendentis esse album iam acquisitum sed tamen esse albius solum ut existentis in per quos quamlibet esse albius est terminus illius actionis. ¶ Per hoc ad formam cum sic arguitur tunc nullum agens tendit ad esse album nec quod ad probationem cum dicitur quod quamlibet esse albius includit albius dicitur est quod necesse est [illegible] non quod licet albius est terminus actionis intendentis albius sed tamen esse albius ex tanto quod esse albius quod tamen non possit intendit quamlibet albius et per quos non quamlibet esse albius possit esse terminus actionis tendentis ad esse album [illegible] dictam. ¶ Ad secundum formam rationis principalis est dicitur quod tunc a inducit albius per c [illegible] et tamen non faciet ad albius quia [illegible] actionem sicut formalis albius et sic actuare non est ei dealbare igitur [illegible] necessaria [illegible] quia dictum est et significatio stat sit idem in proprietate per a b et tamen a dicitur terminus talis actionis et non b. ¶ Ad tertium quod nichil quod ad fit albius quod non fit albius. ¶ Ex ad pulchre remittatur a contra ut c usque ad non gradum et proportionabiliter intendatur b sit velocius quam a remittet si aliter sit positio. ¶ Posito ut a sit non gradus caloris et aliter sic quod ut est a sit non gradus caloris igitur b est infinitum intensum probo quoniam quod si nunc b non est infinitum intensum sit igitur aliquis certe quantitatis gratia exempli et sit c ut c altera sic si sic a remittebatur proportionabiliter intendebatur b et b est parte tertia ad calorem a quo incepit augeri igitur a in sic alteratione parte est sub tertia ad intensum quod a habuit in principio et per quos a nunc non est sub non gradu caloris cuius oppositum positum est. ¶ Dicitur hic ad causam quod supponit impossibile sicut quod ad intendatur sic proportionabiliter ipsum ut alterum remittitur et hoc probatum per rationem adductam. ¶ Ex hoc tunc est certo a alterabile a acquireret b gradum et intensiorem b non obstante quod a fuerit generaliter alterabile. Probo quoniam inquantum a ad calorem per istam horam uniformiter difformiter in aliquam partem motus a habet acquirere b gradus et aliter sic ut a autem acquirit b igitur a alteratur uniformiter ut non non potest ex quo quia suppositum est quod moveatur uniformiter difformiter igitur si difformiter et non in parte intensum motus alterationis igitur quantumque acquirit b acquirit intensionem b igitur est certo a est intensum et remissum et non potest alterari proprium b quam propria intensione b et sic totum sit per idem potest alterari cuius oppositum suppositum est. ¶ Dicitur quod est certo a alterabit b et gradum intensiorem b licet nullo gradu intensiore b dato vel dabili unum hic est dupliciter consequens in utroque illigendi oppositum est certo. ¶ Probo si quod sit ita igitur quamlibet alterans sufficiat agere per spacium infinitum et per quos omnia alterantia sunt equalis virtutis vel saltem nullum excedit alterum in virtute. ¶ Probo quod alteret a c calefaciet b calefaciet et alterum non est dare in b ultimum punctum calefactum ad bonum spacium tamen primum non calefactum igitur ultimus omnis punctus datum vel dabile a extende per c [illegible] sunt. ¶ Probo autem non posse dare ultimum calefactum probo quia aut calor inductus est aliquis intensioris a et a potest ulterius et distancius inducere calorem gradum caloris quod sit gradus ibi inductus et per quos ultimus punctus datum non fuit ultimum. ¶ Item potest dari primus punctus non calefactus quia quacumque aut in tempore in medio precise sicut primum non calefactum in b sed a alterabat a proportione [illegible] in tantum sicut b et tunc poterit distancius inducere remissiorem gradum et per quos hic primum datum non fuit primum non potuit et tunc agebat in finite remisse quod est non agere quia ab infinita remissa virtute certa per actionem et per quos hic a cessabit agere ante punctum quod primum non calefactum igitur ex quo non est dare in sic primum et ultimum sequitur quod primum sufficit per infinitum spacium alterare. ¶ Dicitur quod est dare primum punctum in b spacio non calefactum et

¶ Et cum arguitur sic aut ergo ante instans terminativum huius primum punctum pedalis a. agebat a proportione aliqua. ¶ Dicitur quod a in comparatione ante illud primum pedale punctum agebat aliqua proportione que nulla proportio est et significanda signanda verum illud propositione aliqua stat in confuse tantum pro ly instans terminativum ante quod precedit. ¶ Communiter autem significatum propositionis proportione stante confuse tantum indeterminate adeo autem non sit sic ergo est ad certum et a deo significabile et pro quibus non est infinite remissionis et pro quibus a. non cessavit agere ante primum punctum quod dabatur primum non calefecit ex quo sequitur quod eciam non fuerunt primum sed sicut dicitur quod deus non novit signum pro ly proportione stante confuse tantum ergo non omnia sunt nuda et aperta in oculis eius scilicet dei cuius apparet patet hec scilicet [illegible] et quod non dicitur quod est in eternalibus gubernatio [illegible] patet quia est quod non videtur ab eo scilicet signum datum et de quo supra. ¶ Ad hoc dicitur quod non repugnat dicere sic omnia videre sicut [illegible] sunt. ¶ Signum autem istius [illegible] proportione dum stat confuse tantum non est significabile infinite sed adeo cognoscitur [illegible] omnia [illegible] gubernatur sunt significabilia [illegible] sed gubernatur secundum suo modo deo cognito et nobis incognito pro hoc statu. ¶ Secundo sic ad principale sit a. calidum ut 4 et alteret b. frigidum ut 2 scilicet alterabile sit positum et inducat ergo a. in b. c. calorem a non gradu et successive et sit [illegible] et arguitur sic a. in instanti [illegible] aget in infinita tarditate ergo a. non inducet in b. [illegible] quia quacumque tarditate data adhuc minori incipiet a. agere ex quo motus [illegible] a non gradu et successive [illegible] sic salvatur. ¶ Consequentia hoc [illegible] quia quantumcumque tardius signatur remissio et tardior tarditate [illegible] a. alterare b. patet quia nullo certo gradu incipit motus et motus iste incipit acquiri a non gradu. ¶ Consequentia 3o quia positum est quod incipiet motum aliquo certo gradu velocitatis iam dicit non incipiet motum a non gradu [illegible] per quos [illegible] motus a certo gradu ad non gradum erit acquisita successive cuius oppositum suppositum est primo in arguendo. ¶ Ad hoc [illegible] patet quia [illegible] infinita tarditate non acquiritur cum infinita tarditate [illegible] sit motus quia si sic iam non esset infinita tarditas quia possit tardior dari et in infinitum sic tardari plus et plus sicut quelibet [illegible] est [illegible] in infinitum. ¶ Consequentia vero [illegible] [illegible] b. est ut 2o et [illegible] inducitur [illegible] a. in b. habet successive induci ex [illegible] ergo successive inducitur ab infinita remissione patet quia non a sic remissione quia a. maior ergo b. [illegible] cum sit super [illegible] [illegible] proportione maiori inequalitatis. ¶ Consequentia 2o quod toto tempore dicte alterationis potest argui de a. in [illegible] calidi inducendo [illegible] [illegible] sicut arguitur de inductione fienda [illegible] [illegible] incipit motum in infinita tarditate eo quod [illegible] inducit in [illegible] [illegible] sic esset [illegible] alterationis non [illegible] inducit quia quocumque dato [illegible] inducebat

ex quo [illegible] alterius in b. habet successive [illegible] motu in [illegible] [illegible] ergo ex parte [illegible] in [illegible] alteratione [illegible] non est [illegible] motus [illegible] per eadem rationem in quantumcumque aliqua. ¶ Dicitur [illegible] ad [illegible] cum arguitur a. in instanti [illegible] aget in infinita tarditate ergo a. non inducet in b. gradum [illegible] [illegible] quod a. non inducet in b. tali tarditate [illegible] cum [illegible] quod a. inducet tali tarditate ad in b. [illegible] ly ad [illegible] stat confuse tantum virtute illius inducet. ¶ Ad [illegible] confirmationem cum probatur a. non inducet in b. instanti [illegible] eo quia a. inducit successive forma c. et [illegible] [illegible] corporis [illegible] inductum ab ipso b. frigido. ¶ [illegible] est [illegible] [illegible] cum est quia [illegible] c. inducta successive non cum [illegible] a. frigidum b. cum est quia c. [illegible] ab actione contraria ipsius a. et ab effectibus eius [illegible] coagunt cum eo ad resistendum [illegible] frigidum illius b. qui [illegible] sunt virtutem suam faciunt unum cum c. qui [illegible] et comparati ad frigidum b. habent ad [illegible] proportionem maioris inequalitatis et non [illegible]. ¶ Ad 2am confirmationem cum dicitur quod [illegible] [illegible] dicte alterationis potest argui de [illegible] [illegible] sicut arguitur de inductione fienda in instanti [illegible] [illegible] quod a. incipiebat agere in infinita tarditate in instanti [illegible]. ¶ Dicitur quod [illegible] [illegible] cum est quia a. in instanti [illegible] [illegible] agere a non gradu motus et [illegible] [illegible] signum [illegible] [illegible] a. non incipit sic agere [illegible] continuat [illegible] motum suum illum [illegible]. ¶ Et cum arguitur quod [illegible] [illegible] inducenda habet successive induci et per [illegible] [illegible] remissus gradus quam intensior et remissior in infinitum. ¶ Dicitur quod licet ita sit ex hoc non sequitur quod motus sit tardior quo [illegible] gradus remissior [illegible] licet [illegible] intensa [illegible] sit gradus remissus [illegible] communiter [illegible] modicum vel [illegible] licet plura mobilia acquirant eandem magnitudinem successive et acquirant partes [illegible] et [illegible] in infinitum [illegible] quia velocitates illorum mobilium sunt in [illegible] penes quod attenditur acquisitio spacii maior vel minor. ¶ [illegible] est quod eorum tarditas [illegible] penes [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] aliud omnia mobilia movent [illegible] quia quodlibet habet [illegible] partes spacii [illegible] vel [illegible] movet eo quod quodlibet [illegible] movet infinita tarditate. ¶ [illegible] sic ad principale [illegible] quodlibet [illegible] esset [illegible] infinita probo quod sit a. [illegible] [illegible] calidum ut duo et [illegible] sic a. [illegible] [illegible] actu [illegible] [illegible] gradus calidus ut duo ergo [illegible] [illegible] in infinitum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] est de [illegible] [illegible] uniformiter [illegible] [illegible] gradus sit a. et ex [illegible] sit b. et arguitur sic inter a. b. sunt infiniti gradus caloris quorum quilibet est maior a. ergo [illegible] calores inter a. b. est infinita [illegible]. ¶ Ad [illegible] [illegible] quod sicut quodlibet [illegible] [illegible] ex infinitis partibus [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] ex infinitis gradibus [illegible] et [illegible] quod [illegible] [illegible] infinite [illegible] quia [illegible] ex infinitis [illegible] [illegible] ¶ [illegible] quod forma [illegible] componitur ex

N. P.

[illegible]

quod post non obstantibus una est pars post in motu alterius

32m Capitulum

Ostenso autem quod una non est pars post in motu augmentationis vel diminutionis ... dicebatur. Et ... sic ... partis precedentis augmentationem ... quod illa remaneat ut ... non distinguuntur ... augmentum ...

[illegible]

Sit autem aliquod corpus unum et forma sicut ei augmentum et ac sic / hoc compositum est prius hoc in sic augmento hoc compositum est forma sed forma est prius hoc in sic augmento. Sit hoc compositum non est et hoc prius est forma sed forma non est ex quo sequitur quod forma non augetur sed non potest dari prius affirmativa. Sit de prius necessaria quod a. non est idem quod prius sequitur quod non augetur quod a. non est non augetur. Sit si a. non fuit prius magis quod non est sequitur quod a. non est auctum si si a. non est idem quod prius fuit sequitur quod a. non fuit prius magis quod nunc sed quod prius fuit sequitur quod a non est auctum / si a. non est idem quod prius fuit sequitur quod a non est auctum.

Sit forma huius quod in augmento et diminutione continue et a. et a totum et tunc sequitur ex hoc quod continue est a. et aliud quod continue est idem, unde forma aucta forma est a totum sed non est aliud hoc. Sit sed in sic augmento hoc totum est novum per augmentum et hoc totum est compositum ex toto et nova forma totaliter est novum per augmentum et per quod sic non per augmentum. Confirmatur quod sic hoc totum non est idem quod prius fuit sed non est idem hoc quod prius fuit, tunc quantum ad nec finis ad nec nisi unde omne hoc est prius totum et non esse totum est hoc. Confirmatur quod est totum est forma prius totum quod illi et soli et sic sed quantitate variatur totum variatur hoc. Sed alius quod tunc est forma et forma est e. et quod in sic augmento a. est idem quod prius et variatur per additionem partium in istis in illud maioris in illis nisi in remanet

[illegible] idem forma [illegible] et forma est aucta quod a. est c. et forma est c. prius quod sic forma est c. forma est a. sed a. est c et tunc hoc est forma a. est idem quod tunc a est prius c. et magis prius quantitate est simul totum / et hoc sic est forma a. est forma non est quod hoc est per accidens a. est forma quod hoc est idem per accidens compositum ex hoc in et ex hoc forma est forma quod idem forma potest componere hoc forma et a [illegible] et quod est dare maioris partes quod sibi forma debeat in hoc compositum cum omni magis parte porcionem maioris quod sibi debeat potest forma stare sic quod [illegible] illa et sic illa est magis forma.

Sed est ad hoc quod est hoc est forma est per accidens est non sic est forma est sed sic est in forma. Sed quod hoc est per accidens a. est forma non sic per in sic augmento est ita quod a est forma sit [illegible] quod a. non est c. in sic augmento quod tunc a. b. component c. sed tunc ita a. quod b. est prius c. [illegible] et quod nunc est c. per ex hoc sic quod tunc nunc est c. et per quod quod a. non est c. sed sic sic per nunc est c. sic quod tunc est sic quod nunc est c. quod totum esse compositum ex hoc nunc est c. sic quod a. et b. tunc est c. quod hoc totum in esse sicut est forma quod a. ut per hoc conclusiones ad sic et est hoc [illegible] in sic augmento non est a. c. et tunc a. est forma quod tunc forma a. et c. et forma erit eadem continue sit illa forma sed illa sunt idem est sic sed aliud sic quod a est c. et quod forma est c. et quod tunc a. est c. et tunc forma est c. et nec cum de quod a est prius c. negatio et quod a. b. componit c. quod b. non est nec quod distinctio

ab. a. quod est prius illud illius a forma non [illegible] forma vel quod tunc forma foret prius quantitate in principio ipsius a. quod est continuum a. per formam incipit vel complevit et ultimam et per quod tunc b. est incipit huius partes forme distincta a. parte residua quanta a. quod est prius et [illegible] praedicta quod b. non sit forma in ultimam vel complevisse in forma vel per [illegible] in ipso augmento. Sed hoc patet ad a. ibi addita. Sed ad aliam formam nego quod b. non sit prius a. quod b. est prius [illegible] quantum. Sed ad alia [illegible] ad est compositum ex hac [illegible] et [illegible] forma [illegible] quod sic et [illegible] non fuit sed hoc compositum est prius hoc quod non erit prius c. si est [illegible] c. Sed ad probationem [illegible] forma fuit aucta per hora precedente [illegible] [illegible] f. [illegible] est una forma non fuit maior quod fuit [illegible] prius quantitate [illegible] forma / ex quo sequitur quod non esse totum fuit per magis sua parte et ac sic sed non eadem quantitate quod fuit forma [illegible] f. [illegible] fuit [illegible] prius quantitate sed dicit illa quantitas quod forma [illegible] quod non [illegible] prius quantitate et sit a. et [illegible] sic forma est ut maior quod [illegible] fuit [illegible] fuit a. magis quod non est forma sed [illegible] parte est [illegible] prius quantitate forma maior sed / [illegible] ista quod a. [illegible] fuit magis quod nec est forma [illegible] prius [illegible] per [illegible] fuit prius quantitate forma quantitate [illegible] fuit maior parte in [illegible] fuit quod fuit illa [illegible] data [illegible] sed a est prius quantitate [illegible] est maior et prius fuit maior quod [illegible] fuit a. [illegible] quod forma non [illegible] omne [illegible] parte [illegible] ad omne [illegible] parte sit [illegible] et alia [illegible] [illegible] excessu [illegible] ex hoc sequitur [illegible] forma [illegible] [illegible] parte quantitate data ut [illegible] [illegible] a. per [illegible] quod hoc forma [illegible] non hoc prius [illegible] quantitate quod forma [illegible] [illegible] sic [illegible] quantitate [illegible] ad probationem sic [illegible] est potest quod [illegible] forma est tantum sicut forma et [illegible] non incipiet esse tantum sicut forma [illegible] quantitas quod sit forma [illegible] et [illegible] quantitate et augeatur forma [illegible] plura [illegible] [illegible] prius [illegible] quo [illegible] sit [illegible] et [illegible] quantitate sit [illegible] [illegible] per [illegible] et sit [illegible] quod [illegible] hore forma sit maior [illegible] tunc [illegible] quod [illegible] quod est forma et sic tantum sicut [illegible] forma quod est [illegible] et [illegible] incipiet esse tantum sicut est forma / [illegible] [illegible] in [illegible] esse tantum sicut est forma sed alia est [illegible] [illegible] incipit esse tantum sicut est forma [illegible] esse [illegible] quod continue [illegible] [illegible] est ita quod forma est maior [illegible] ex [illegible] et [illegible] [illegible] est maior [illegible] sed [illegible] est ita quod [illegible] esse tantum sicut est forma. Confirmatur sic si [illegible] et esse tantum sicut est forma sed [illegible] incipiet esse [illegible] partem et per [illegible] et forma alia esse [illegible] quantitate [illegible] [illegible] casum sed [illegible] non incipiet esse tantum sicut est forma. Confirmatur si [illegible] incipiet esse tantum sicut [illegible] forma sed forma non fuit.

n⁹ . ꝑ .

maior q̄ ipse ē modo eam ꝑoe ꝗ pło uia ēē
maior q̄ fuit sor qūt ē ſtiqʒ qz gnte p tota
istā horā ē itaq̄ ꝑlo ndē ꝗ fuit tātꝰ sicꝰ
fuit sor ¶ Confi³ ꝫ qz si pło i d° q̄ͣ incipit
et ēē maior q̄ fuit sor ꝗ i illo instāti ē pło
maior q̄ ē sor aūt pᵒ q̄ pʒ qz alit nc sorz
tūc pło maior q̄ fuit sor q̄ ē q̄ aūt qz
q̄lz ob hui⁹ hore dato i illo instāti ē sor m
aior ploe ꝗ ꝫ ꝗ ¶ Dicit h̄ q̄ pło ē tātꝰ sicꝰ
sor ē q̄tꝰ h̄ i illo i q̄ ē ita sor ē tātꝰ q̄tꝰ
ē pło ē gcedit q̄ pło nuq̄ icipiet ēē tātꝰ
sicꝰ sor ¶ Alit dr ꝑ q̄ cāꝰ ē impo ūz q̄ sor
et pło qui ꝑ aſſe hnt acc̄ꝑere singlas ꝑ
tinate bipedales ꝫ cepit ad tūc ꝑuenēm
q̄ ḡarit i eo ꝑ du motꝰ ꝑ q̄ sor sit ma
ploe at ultꝰ q̄ alicꝰ motꝰ ¶ Alit dr et gerit
eū ꝑ ꝯfusioe uz q̄ pło gaū ē alit tātꝰ sicꝰ
ē illo sor qz ē eambipē et ē dare q̄ i quo
i extāt ho ē necp̄ic nc pło ē tātꝰ sicꝰ fuit
sor in p̄ui huiꝰ motꝰ/ ntiq̄ nc ē h̄ ua
pło incipit ēē tātꝰ sicꝰ ē sor qz ē incip
ē ñ ē po motu incepto et stāte eam
i eāꝫ eāt ē pᵒ et ñ q̄ pło q̄ ñoē ta
tꝰ q̄tꝰ ē sor ē tātꝰ q̄tꝰ ē sor et in im
q̄ incipiet ēē tātꝰ q̄tꝰ ē sor/ et p h̄ ro
nes fete ꝓbat ap̄pꝰ necp̄ ¶ Tho in frau

·33ᵐ· Capitulum·

Quod et nāⁿ sit p̄ri⁹ i motu decrementi
q̄ i ꝯ q̄ ist st̄adiꝯ ē ꝓbat q̄d sic p̄ sua
ē pu⁹ ꝯ se motꝰ crementi et augtois
ꝗ eᵒ pet⁹ ꝗ ñ ē p̄ri⁹ decrementi et
dimiᵇ tez q̄ qz sola pᵒ colis naz ad ꝯria
eorꝫ ine ¶ Dr ne q̄ h̄ vn eꝫ sol indurat
lutū ꝫ emollit cerā ¶ Ad ꝓbatioez q̄ ē q̄ sō
p̄ colis naz ad ꝯria acced̄o est ñā aut
ñ sic opaᵗ ꝑ p oppol ¶ Io sic ñā ꝯfirmatse
q̄ pt qz oīa appetit boni ꝯ p ethu.
ꝑ decrementū tēdit ad rei destruātioez pcedo
ēē et accedēdo ad ñō ēē ꝗ ¶ Dr q̄ licet
decrementū i nā ē p accñ ad ñō ēē p pcag
tēdit alu ad bñ ēē nc pʒ oī tumor moꝰ
i corꝰ corrig ꝑ nāz et cirat reducendo nāz
et ptem tumida ad debitā et ad meliorē
ꝯstitᶜ ꝫ sic i multꝭ aliis ꝑ. tūc ua
unꝰ q̄nī remittet a° ꝯnū ille sufficit
ꝑ pdomi⁹ appriatū qb̄ ꝓbo ēē ſtūi et ea
pro a frigidū ut a ꝗ eū ē appriat⁹ suffit
ē calidū ut d. q̄ b. remittet ꝯtra a i p
medit nisi ad ꝫd ꝫ tūc sic b. appriaba
ipi a p pdomi⁹ et ꝯria et dnat illas
ꝗ ꝫdib⁹ i a ꝗ ñō ē uia ro q̄ corrūpat
vnū q̄ aliū cū fuit i ꝑcelet ut suppono
ꝗ ul b. corrūpet frigꝰ a. sic ul ñ ꝯsꝑ

aᶜ de oī frigido q̄cūq̄ inteſo ul remiſſo q̄
b. nuq̄ remittet a. et h̄ ꝓpo⁹ q̄ et ¶ Si
q̄ b. remittet et deꝑte faciet a. ut ꝑ ꝓpo
actio b. fuit i ꝫd fo ꝫ a. ꝑo⁹ ꝑ i ꝯ ꝑ
a. q̄ patiēdo desit ēē ut qz et sit u
eū q̄ ipse plꝯ ē a. dimi⁹ ꝑm virtꝰ
ꝑm aliud ꝯ q̄ b. appriabat ipi a. eq̄ls
¶ Dr h̄ q̄ ꝫdo ꝯponētes forma hnt or
ū ñ q̄ ꝑ ꝯ indiūa diffi⁹ cons ¶ Ag po q̄ sor
sit indiua sicꝰ sup tūc ñō ñ nāz qz ēē ꝑ
remittē ꝑ doniꝰ obstaculi ꝯtūc sꝯ deꝑſet
¶ Ideo dr alit q̄ to sor remittit ꝑm pl
sm usq̄ ad ꝫ ptē sic pom⁹ q̄ alz p̄s na
ti ē aucta ita ꝫ q̄lz p̄s sor dimiᵗ ē dimi.
qz acto tēdit sꝯ to⁹ directe ꝑ ob ptes q̄ sic
to⁹ fuit dimiᵗ et p magnō remaz ñ ꝫ a
p̄s solū ¶ Si adhuc q̄rit ipse de to sor
ē depdau ꝫ q̄ desit et ñō eam ꝑoe a q̄ r
ma sit ꝑ ivez sm allegata dr q̄ qz b. ñō
sufficꝰ to⁹ a co ꝑ ꝫ sufficꝰ i dd eꝫ ꝗ ac
fuit dd eꝫ to⁹ ꝗ to⁹ i qz possu i to⁹ ē d
mꝰ et qz resistēꝫ ñ ē ꝑ manꝰ q̄ pōt
et ꝑm ꝫ sui ptes ꝑ ñ les remāsit/ q̄ cī
uult ivez istaz solūe ꝑ dz dige nat ad
to⁹ et ñō ad ptem eꝫ ¶ Cū sic si na sit
pri⁹ decrementi decrescit ꝗ a. to⁹ ñ alc usq̄
ad ñō ꝫd motꝰ i ho ñata ad b. q̄ tūc
i b. q̄ ai sic ¶ Tūc a. ē cor⁹ i toli i b.
aut ñō ꝗ sꝯ ut ꝗ i mēᶜ aū b. decrescb q̄
aᶜ ueloᶜ nt ulla si da ꝗ ñō et ñō
ht decꝑte ꝯ q̄ ꝯtūc decꝑsit ꝑpo cōbli usq̄
ad ñō ꝫduꝫ et p ꝯñ b. ñō fūt p⁹ q̄ i q̄
a ē corp⁹ si de ꝗ a. i mēᶜ aū b. nlla decreſce
bat ueloᶜ ꝗ nt i mēᶜ aū b. fit a. i sic si
decrementi tolt et p ꝯñ b. ñō fūt p⁹ sui
ñō ēē qz aū b. ia ē a. cor⁹ ut dictū ¶ Si d
q̄ ñō ꝗ i mēᶜ aū b. restabat ad cor⁹ et
p ꝯñ b. ñō fuit p⁹ sui ēē corati ꝑ ꝯ b
fuit dd eꝫ cor⁹ ut ꝑ isto ꝑ mᵉ i h̄eb ꝗ et
dicē q̄ nā sit p̄ri⁹ decrementi ¶ Dr q̄ i mēᶜ
aū b. moueba a. i ſita tacoiᵗᵉ ¶ Et ꝗ ult
motu moueba et p ꝯñ a. erat ia cor⁹
¶ Et ē necdā ūu lz a. moue ꝫ ullo motu
tū mouebat a. motu q̄ fuit ulꝰ motꝰ
¶ Cū h̄ moueba ꝯfidit h̄ mō a. ptē pᵒ
ꝯsic tūc io stat sit amoueba a. mō et i
i nllo mō moueba i mēᶜ aū b. ¶ Aꝯ sic
nlla p̄s aial pt ēē nsꝫ a. p̄s hōis pt
ēē hō ꝗ ullo ho ē al ꝫ mior pʒ si sor
ht multū tumoez decrescat ꝑm tumore
tūc residuū tumoꝯ ē ho q̄ aū cū tumore
fiat ho ¶ Dr q̄ maior ē ꝑta qz sor pt
digitū pt ēē ho sor et aut al pt ēē ¶ Cū
tūc i dimi ñō eam dimi tūc et p ꝯñ ñ d

(lle) ꝓfunda penetret sin̄ no stat u̇ sciam sa
pia et qualiter de moribus in na clara possit
redde ratio h' ille ¶ 3' q̄ na ē libalium con
trarium boni gnis ꝑ diḡ boe' i h' dictum et azo
in h' ꝑ ꝓ ap' omīs et ē na̅le ē ī ana
suos dīz et ostenꝰ longe uat q̄ naturalia
arbitrum oribꝰ a na indita ut ab eo ꝯ ꝓ ring
radice ¶ l' ē q̄ na pt sibi ꝯse guare
h' po' ꝓh i pt ꝑ de gna' q̄ non ē necꝰ
de na aut' ii de m̄ q a tulit po' ēē na
de na q ē sor stbal ut ꝗpol ꝰ de for ac
cidenti ii de ust ē alu necꝰ lapis u' no ē
na gnata ꝯ sin̄ ꝯ oms ii q̄ntitas ii figura
giaut sibi sitta sui ponetis ista ēē ac
a sba distincta ¶ q'm ē na̅z directe distig
ab arte et h' ulcia p' q' na opando ꝓdit
na̅z ars aut no ꝓduc arte ii medi' ē
na i medi' ꝓ i sanitate ¶ ꝰ medicia ē for
nalis i se ꝓ ꝓduci nali arte medi'
¶ dr q̄ for cap nom a se sic ai medi'
ē sanitas ꝰ illa opa' no tn na̅li q̄ cum
opando opando no ē nalis ꝓ arti' s' ordinatoe
medici q ē nolita ¶ ꝰ q̄ ꝑ depꝰcoez nc
na ē ꝑ rul motu ꝯ i se ꝓ sic opa' na no
ē uolita' ii arti' ꝗ ē nalis ꝑ no pt de
rmare a se u' effetꝰ uni' s' mediaci ꝗ
ars mediae ꝰ p id alie arte distinguit
a na ¶ dr q̄ lz medicia sit hitꝰ et for
nalis ē se tn no ē for' actiua i se nali ꝯ
uni ꝑ ē nata dige intetu medici ad san
and ꝯgrm et iste ē sic ꝯ ꝑ et ē ¶ ꝰ
rlib directe media p mediac̄z sb a med'
nalr et no uolunt' ꝗ ars medi' opat
nalr et ꝑ ꝗns dist' a na ¶ dr q̄ s' est
meda ꝰ no po' ab insuffi' q' lz opa medi
cie i direcde me' sit nalis no tn ele
opari ē pase sic alr ꝑ ꝯ h' s' sanite
egrti q' lz requirat illustrōez ꝓdiaz
i me' tn ult h' req' p'ho et meliꝰ s'
uoluntate medici a pl'ez indita p arte
ipi ego cu debite ꝯstancus s' ꝗ ꝑ
ꝰ loco et ꝯditoe recipieti ut seqt' sanitas
ꝰ ab h' medi' req' nom aut ꝑ q̄to
h' ē ꝑ rubr co opa' uolunt q ē ad se
no arte ꝰ aufert q ¶ in toto ꝓ
cessu medi' ē diges ꝰ ordinans et no
ē ibi pdisca medi' na ꝑnas ꝰ ꝓfecit
ꝯ salutas induta a me' ꝑ tn ꝓ
dici ꝯ nalis ꝑ uolutaria et artifi'
sicut siquis applicz candela stupe ꝯ
ilꝰ ꝑ dr nal ꝑ uolutaria lz ibi
ꝑ uolutas applicauit igne stupe ¶ o
ꝑ dte ꝯstanc s' loci et tpris ꝑ ꝓnte
hnt distre sui medi' me' ꝑ illustrai a
medias q ē for nalis ꝗ ē ꝯ s' sanacō
ꝑ plurꝰ sut a me' ꝑ a na' me' et ꝑ ꝗ

debe' dicat ē nales ¶ dr arte q̄ i oi actoe
ca for lis sit' ē ꝑ ꝑ et iadiꝑ ꝑ ꝑ tocius
op actis tn ꝑ opacoes sut suppositorꝰ ex
a me' ꝗ ubi opacꝰ ē artifico uolutarꝰ
ab eo accip' noim sic i ꝑ' dr q̄ i me' na
magis opat' ad sanitate a causa q' tn ꝯ
gerit no' me' ē opꝰ s' sanitas ꝰ ars me
dr ars et no nalr opacia ¶ p h' ad ꝯsilua
coez ¶ alio q̄ ne d' p h' ꝑ atributu q̄ dez
ē ꝑ ꝑ ulta se ꝗpas sit diria int na̅z et ar
tem ¶ posuit et ꝗ s' ꝗ ꝓ phiorꝰ q̄ na
dist ab arte q' na sua opacoe ꝑ ē ina ad
i na̅z ars aut opando no ē ina i arte
¶ tn ꝰ et q̄ na opando cole ꝓduc ad no
ul ꝑ ars ii ꝓduc ꝑ dispon̄t de ꝓductꝰ ut
alii mo' ꝯ se hēant i situ ul ordie ut alr
q̄ ꝑ' tn ꝰ q̄ na opat' ꝑ fiez uispituno
a ꝑ nante q̄ na no uolint ꝑ ars opat'
ꝑ fiez q̄ uolint ¶ tn ꝑ q̄ na agit uni
formit et ordiate ꝑ ꝑ ꝑ ars aut di
ffortr agt' sin ꝑ ordiate uolunt ¶ h'
atributu ne ē ꝑ agē melio modo quo pt
h' pont ꝑ i 2' de ꝑ ca ē q' ag' sin ula
ꝑ sue ꝰ no sic ars ¶ ꝑ h' deducit ꝑ
ꝑ ꝑ sup et na agunt recto ꝑ ꝑ et ꝑ
hea bre inoie ¶ ex ead deduc ꝗ i 2' de
ce' q̄ na ii agit nanu un sicut agit mo
ꝑ h' ē ex ꝗ ꝑ ꝯ agentꝰ uolutarꝰ
¶ a' ē q̄ na a sacꝰ suust u' desic i ne
arus h' po' i 3' de ꝑ q̄ aneꝰ ex ponet
dieꝰ na ꝗ i se ē no desicit i hmo q ꝑ nent
ad ea tn q̄ na debita ꝯ ea desicit ꝑ se
usq ad morte ¶ theo aut dt q̄ ē ars
usq no rez ulr i theo uu a' tribuendo sit
nos sue nocia et na sit apta ad recipi
illa tn na no hit actiuu illi ꝯ rit q̄
illa sufficiat ꝑ ꝑ s' oz recurere ad dni
¶ s' oni na ꝯstancia uoluit ē h' sue ina
quitudis et augmenti h' pont ꝑ i 10 de a'
¶ a s' aut sit ꝯ ꝗ dicꝰ ꝗ q̄ ē a forma
nal q ē sic gnacoīs ꝯ ¶ dr sic ne et i
ab sit aurea ꝯ ē l' ꝑ ꝑ et ht de
ꝑ l' ¶ ꝰ si quis rep uas stire uo lu
erit ꝓsitet ex quibꝰ reb ꝗpo' et tuc se
re ꝑ hit na̅z ꝯ h' po' ꝗ me' et i ꝑ'
posteroꝰ dr scire ē et ꝑ cāꝰ cogste et qui
ea ē huiꝰ cāe aut mtꝰ anglz ꝗpo' cāe
sut ꝯ nalis et for lis ¶ ꝑ' na ē ca q̄r
oms hntes sles ꝑ nās ꝓducut sles ꝯ
h' ē ꝑ i 4' me' ꝰ pz q' isto ꝗ a ꝑ
ꝯ ad de ti for ꝯ q̄ a po' p h' statim
possꝰ ad demore tto ē sic i nolalibꝰ q̄
ille magnaz hnt dulfitate ex ꝑ ꝑ
¶ it' lz ead sit na i ꝑ' nali na tn ead
forma ꝑ ꝑ i dexrinu ꝑ i sumptua et
sui d' sit ex usu nalis dextrani ꝑ ꝑ mo

monet. et plat p h° q fit siust freq cig
monet. ibid. ata influet fordg q i de
xcta ¶ Et sic q̄m q̄ lapis iactat ip̄sum
frequenter no assuescat ascēdere sursum et magis
p qn̄ ex̄ccitz recipit ab aīa q̄tē maiorē et
maiorē influxum ¶ Dr̄ q̄ tūc lapis p t'ez
ascensum q̄lis ullā formā recipit p̄ quā ītatur
ad agendum q̄ i ascēdendo e p̄ū mo. no
sic aūt ē i frequētī exercitiō manus ul' brachij
q̄ i ē p̄m p° nāli disp° ad suscipiēd
actu īfluxu eius et q̄ntā dispōnit ad q̄n
q̄nīōez hitu q̄ ē mediū de mo. i ē i facto
alis acq̄sito for et q̄nt̄ ue mo. facilit in
aīm uel brachiū ad opand de h° i l. ethi
icorp dicit. p. ¶ ix° nā agit sp̄ sicz h° ē. p
i 1° phicor et q̄lr ē intelligend dcēz fuit
supius l. 6. ii de causali i repetē no oz
sufficit p̄ sciē q̄ nā dr̄ agē p̄ fine q̄
regit a s nāute dirigēte eā ad certū sicz
.i. ad certū op ¶ x°. nā aq̄ agit z pagit sic
agit z p agit q̄ appetat eē diuī sicz et
q̄lz opans p nāz q̄ no ē intelligēd q̄ nā.
appetat ut sit deus h° n. ē impole ad ipa
.n. no ē appetit nec s dr̄ appetere eē diuī
q̄ appetit se q̄formare i eē ut pticipet eē
diuīū q̄ oē ad eē ptinet et illi pticipa. ix° ē
z bo ē ē. ad duz ordinabilis ē a d. p̄ulte ē
z ex h° dicit aug. 3° de l° arbi. c. 9. q nā
no pt pticipari oī bono q̄ d diu ē ptrat
eē diuī i. dicit. ix. de ci. dei. c. 13. q nō ē a.
nā q pētiz sit mala et dr̄ ¶ xi° nā
debilitat̄ ōne q pz q hoīes fuit maiores
q solebat ¶ In° fuit aug. xi° de ci dei. c. 9
ubi lactanc dicit sit ē caueat media i sē-
qla suorum p̄cessorum doctrine q̄ et illi si fuī
sicut hodie aliās doctrinās et alfonsinos
ordinaset attendēs debilitatē nē q̄secuq q̄
ipsi q̄ ē a. poste ¶ xii° ab pmeua nāz q p
h°. z. phi. i 2°. phicor q̄ tractans tuli⁹ de
nā deorum l. 3°. dicit tanta ē acumēs et nē sb-
tilitas ut nullus opifex eā p̄ficere imitari
possit i. dicit m'abiā potita p l° nā q̄ nā
z q ab no pētis adeq̄ri ¶ Iu° alanus de planctu
nē sic dicit i summa lz nimis lugeb arbi
trori q̄ dolēd q̄ h̄ nā sic fit ex pte
peitissa ut caīmen p'chiri sui libra dic
scripte q ē metrāl nā fere inde. lege u
q̄teplari possit nā si h° noscet tūc extas
i q̄ditōe dicet q̄ magisterio sit opa tnadnc
nē minus q̄fūnde fere sūt cogitt tūc
¶ 16° ē q nā opa expedit q pt l h°. 2° q.
sic 2m de cē. cū h° ē q cū agat nā lr. ig
sui ulti sui posse ¶ ex q̄ inferunt phi q
sp agit i motu locali p lineas breuissimas

in merid et sp motu grauū et leuiū ē so
recte si p lineas rectas fiat et cū oīa grauia
tēdat ad centrū mundi. q̄rit ē q oīa grauia
ad centrū sp descendūt p lineas minus et minus
distantes pz q ob hec faciūt angulos i centro
¶ Ex eod nē per suis breuissimos q̄cludūt pspectiui
q sp anglus incidentie et reflexionis sunt
eq̄les pz q alias nā no p̄cedet̄ ma lineas q
poss s̄ lineas incidens ē recta q oz p̄ied q et
reflexa a pūcto i adeō sit recti cuius h°
saq° equalitas angulorum ¶ De nē h° aūt dicit
plinius amplitate duo i l° de nīa cū de
visioe ocli ē s̄mo ¶ Ih° in. finit̄ ꝯ de

36m Capitulum

Aristoteles i 2o s̄ hunc recudit ad
nālia ad. z. lz ut ad i. q ē nā
ut ad hiua nāz ut ad equ sūt
sui nāz ¶ Relinq̄z notat i q dx
imq. s. oē de se pūl motu et q̄eter sēt ē
animatōis sic expositiōe sui ¶ Addit et q
lz nā sit pūl passiua q sic h̄ ē roez simpliciter
tandi et p̄ris nālis q̄p°. pt large dicī nā
¶ Hiua nāz notat q̄pō. ex nā et for ¶ de
sui nāz notat q̄rectus p'sptes nāz de q̄b
sciā dixit et dicit q sa ē ubes ē nāz ex
ex suis opibus q h° no oz pbare et q h°
dubitat no ē dispos ad philo ¶ Ic mi-
nus aūt dicit ibid q ueso de nā et nāli
bus dz phus q̄ q̄siderare de mo. q dē i nātur
et de hiis q̄ sūt q nāz et q de hiis iā
dixit sup ca. q ē ut sufficiat ibi dicta ¶
¶ Eaug. et ibi q nāt adutet ē q̄lr arte
drut i q̄siderando de nā et h' potuit i x
modis sequēta pūcta ¶ Pūs ē q p̄ing as
tifex. s. metha. q̄sidat nāz no ut nāz
s ut ē eius uim bonū verū et sb alius
passionibus differētiis et modis entis sic
3°. q et 4° 5° 6°. libri p° p° lacia l° p°
tractant ¶ Nālis aūt phus tractat de nā sic
sui dctum ē. s. q̄ta ē pū emanandi p du-
mo et q̄etandi se ut alterz i q̄ ē ¶ Secūdo
dicit aūt spālis q̄sidat nāz et mag q
te q pub. p nā hoī i dicit aug. q ii
diuulg. p. ubi i ca. uec ¶ Ex q̄bus de du
cit q̄stan 2. 10. lz mesne q̄pnic. ast.
logus p° sptic et uni q̄lz hoi i sua arte
tā q̄frādidit ht difficultatē z secta uē
z tandē alta ptactat q̄ impossib ad illa posse
g̃ualis phus ii sp̄ q̄uālr nās rep pt
taus q̄ nālem sciam puenire ¶ Sū
theologus aūte q̄sidat nāz abstrāte a motu
et ab oī alia eius passioe nāli et sōlū
q̄sidat illa sb roe q̄tificā. s. ut longua

[illegible]

ad meam difficultatem accidit quod est aliquis quod est [illegible] opposita [illegible] et aliter difformiter. Et non quod alter exponitur sic aliquis est et est non [illegible] de aliquo et negative de [illegible] quod [illegible] sit de alio. [illegible] Clemens [illegible]

Primum capitulum.

Post ista nota premissa ad propositum restat [illegible] per data forte de propositionibus ex quibus patet [illegible]

[illegible]

Tertia suppositio est: deus agit ad extra quod non agit [illegible] qua agit [illegible] ad extra et deus non sic agit, probatur quia [illegible] deus agit largo modo [illegible] [illegible] exterior [illegible] alterum [illegible] est ista distinctio [illegible] [illegible] et per omnes [illegible] est [illegible]. [illegible] sic agit [illegible] sic agere [illegible] dependet [illegible] suppositio est necessaria ut probat [illegible]. Ad [illegible] opposito dico quod ex [illegible] non [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] contradictionibus. [illegible] suppositio [illegible] est quod necesse est [illegible] esse et [illegible] esse [illegible] [illegible] posse esse et posse non esse [illegible] [illegible] necessitas [illegible]. Consequentia [illegible] necesse est quia non potest [illegible] non esse [illegible] dei [illegible] ad agere possibile non esse [illegible] est necesse est. Consequentia [illegible] necesse [illegible] est [illegible] existit. [illegible] opposito de [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] suppositio est necessaria [illegible] ad [illegible] [illegible] est [illegible] et impossibile.

Sexta suppositio: impossibile est quod possibile [illegible] possibile esse est possibile esse [illegible] impossibile [illegible] impossibile esse est possibile esse. Consequentia sic quia impossibile est immutabile et immutabile est necesse [illegible] necesse est [illegible] [illegible]. In oppositum [illegible] [illegible] est [illegible] ad probationem [illegible] quod possibile esse [illegible] non esse [illegible] in [illegible] [illegible] de [illegible] possibile et [illegible] [illegible] possibile est [illegible] esse [illegible] ad [illegible] quia possibile esse non [illegible] [illegible] de quo [illegible] non esse et [illegible] non [illegible] [illegible] possibile [illegible] [illegible] non esse [illegible] de quo [illegible].

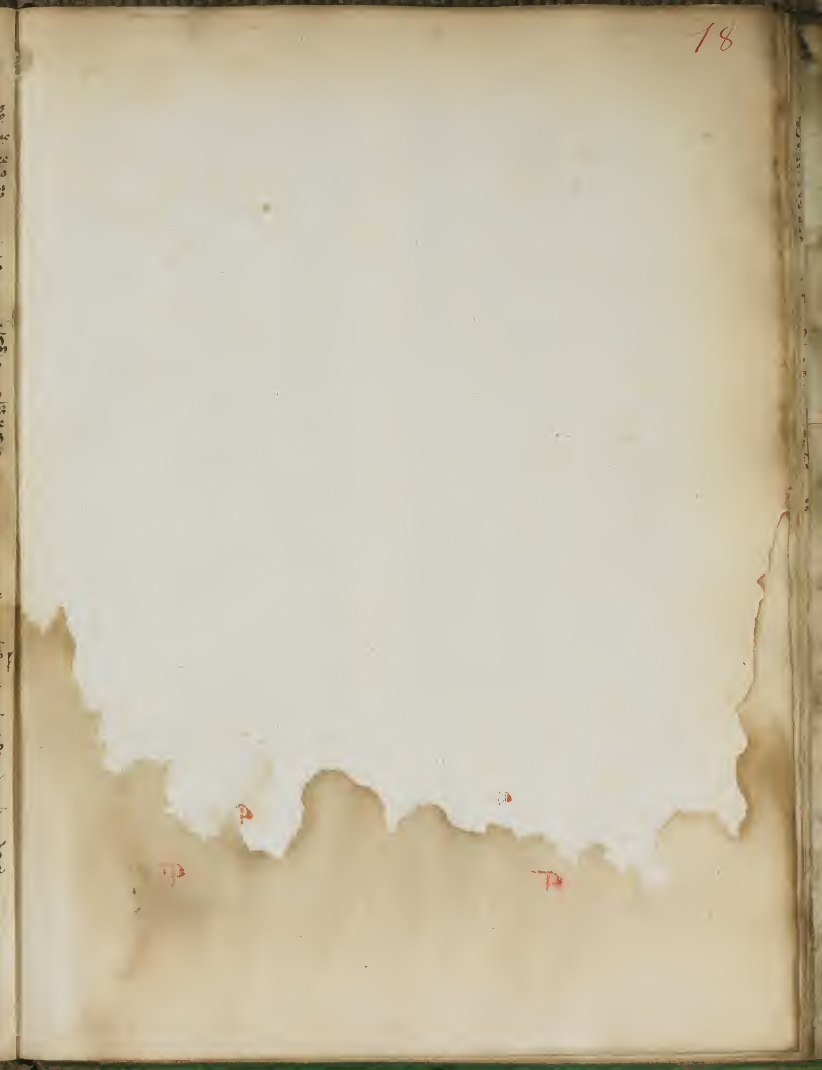
Septima suppositio: immutabile est quod necesse est [illegible] possibile est necesse necesse esse et [illegible] esse immutabile est necesse [illegible] suppositio necessaria. Consequentia quia immutabilitas non repugnat [illegible] esse [illegible] necessitas immutabilitas [illegible] [illegible] deductum est [illegible] necesse [illegible]. Ad [illegible] [illegible] [illegible] ad eundem modum [illegible] est [illegible] ad [illegible].

Octava suppositio: infinitum est [illegible] finite est [illegible] possibile est [illegible] [illegible] possibile est [illegible] [illegible] possibilitas [illegible] infinita [illegible] non est immutabilis quia [illegible] est infinita [illegible] [illegible] [illegible] necesse est illa esse [illegible] immutabile [illegible] [illegible] infinita quae [illegible] est [illegible] infinita [illegible] possibile esse finite [illegible] non [illegible]. Consequentia [illegible] [illegible] [illegible] distat [illegible] non esse [illegible] infinite. In oppositum [illegible] de opposito [illegible] ad [illegible] necesse et [illegible] ad possibilitatem suppositio est [illegible].

Nona suppositio: aliquid necessarium [illegible] est [illegible] necessarium est [illegible] [illegible] [illegible] necesse [illegible] lapis est [illegible] et necesse [illegible] necesse [illegible] [illegible] est et [illegible] esse [illegible] lapidem [illegible] [illegible] est [illegible] ad [illegible] quod non est [illegible] sic [illegible] est [illegible] ad necesse est [illegible]. Consequentia deus non est [illegible] necesse quia est una distinctio [illegible] ex duabus [illegible] terminis [illegible] una et necessaria [illegible] [illegible] [illegible] ab illis [illegible] ista distinctio [illegible] est quod necesse est [illegible] est. Consequentia [illegible] quia necesse esse [illegible] est et [illegible] esse necesse est [illegible] et necesse non repugnat. Contra [illegible] probo quia necesse [illegible] non est et quia [illegible] non est non est necesse [illegible] necesse [illegible] esse [illegible] necesse esse [illegible]. [illegible] [illegible] quod [illegible] est [illegible] quod non est sic designat [illegible] [illegible] non est [illegible] [illegible] est. In oppositum [illegible] implicat impossibile [illegible] [illegible] probo quia [illegible] est [illegible] disparati de disparato [illegible] quod suppositio est necesse [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] sic possibilitas [illegible] et [illegible] non [illegible] suppositio [illegible] [illegible] necesse quia probat [illegible] de [illegible]. Ad [illegible] necesse est [illegible] quia ex [illegible] non sequitur [illegible] modi sic ad [illegible] non [illegible] non sequitur [illegible] [illegible]. Ad [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]. Ad [illegible] nego [illegible] [illegible] et [illegible] negando quia est suo modo [illegible] suppositio [illegible] est [illegible] non est et [illegible] esse [illegible]. [illegible] [illegible] esse [illegible] est [illegible] sic [illegible] non est [illegible] [illegible] ut videtur [illegible] esse [illegible] suppositio [illegible]. Ad oppositum [illegible] repugnare [illegible] suppositio est impossibile [illegible] ut [illegible] [illegible] ad ipsum modum ad [illegible] non [illegible] suppositio est [illegible]. [illegible] ad eundem suppositio est [illegible] quia [illegible] implicat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] videtur [illegible] de [illegible] [illegible] sic [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] ut de [illegible] necessario [illegible] immutabili [illegible] possibili impossibili non [illegible] et sic [illegible] de [illegible]. [illegible] me de [illegible] ad [illegible] sufficiat [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] illis sufficiant et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ad [illegible] videamus. Et [illegible]

10^m Capitulum

Expositio [illegible] [illegible] motus [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] quod [illegible] nomen motus debet [illegible] restat [illegible] de eius possibilitate et an motus sit possibilis. Zeno [illegible] [illegible] negaverunt [illegible] ut dicit [illegible] phisicorum [illegible] adducenda sunt illorum et sequentium [illegible] et [illegible] da. Arguit [illegible] zeno ut tangit [illegible] phisicorum et [illegible] motum localem [illegible] [illegible] est [illegible] loco [illegible] sibi equali [illegible] non sic [illegible] non [illegible] [illegible] quod omne quod movetur localiter mutat locum et [illegible] [illegible]. [illegible] non mutat locum [illegible] [illegible] movetur non [illegible] non est [illegible] loco [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] mutat locum [illegible] [illegible] [illegible] et continuando motum [illegible] quiescit [illegible] [illegible] per [illegible] et sic [illegible] motus localis [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] non movetur [illegible] quia [illegible] [illegible] quiescit [illegible] [illegible] movetur [illegible] aliud [illegible] locum [illegible] [illegible] stat [illegible] [illegible] motum [illegible] [illegible] loca [illegible] locorum [illegible] stat [illegible] [illegible] ille motus [illegible] ex indivisibilibus. Consequentia [illegible] sic quod movetur [illegible] in spatio seu loco sibi equali [illegible] sic quod [illegible] [illegible] [illegible] illo stat [illegible]

in proposito quare est quomodo immediatum quod. ¶ Consequenter 2o questio motus fiet in continuando motum in eodem loco mensuratum velut
quod si quia talis motus non est unus motus sed est contemptus. Dicitur hic quod mobile in motu locali continue
habet aliud locum et aliud non quia totaliter commutat prius
locum quod sibi habuit secundum partem eius et sic continue commutat
eum secundum totum in continuatione motum sunt et causa quod non
quia tunc ille motus continuatur ex indivisibilibus quia
eo ipso mutatur esse continuum ipsius locus acquisitus
in sit continue motus in quorum quolibet fuit motus continue
prius quam. ¶ Dicitur hic quod ratio hoc concludit apud ponentes
indivisibilia esse distincta a rebus et quantitates neque
antes aut illa dicit hic concedo quod mobile continue habet aliud
et aliud locum et spacium sibi equale. ¶ Contra conclusio
nem data dicitur sic cum dicitur quod ratio procedat concludit
contra ponentes indivisibilia quia ponentes indivisibilia ponunt
spacium motum sicut planum continue describens punctum
et continue lineam et tamen negat continuum compositum ex
indivisibilibus. ¶ 1o ponunt lineam causari ex fluxu puncti
tali et tamen negant continuum componi ex indivisibilibus sed in
proposito sicut ponunt ponere mobile semper habere et continue in
suo motu aliud et aliud locum et tamen potuerunt
negare motum componi ex mutatis esse sicut ex indi
visibilibus quare non valet data ratio. Sed quod dicta ratio non
concludit contra ponentes indivisibilia. ¶ Dicitur quod ponentes
indivisibilia concedunt dictam rationem quod eo ipso quod in tempore non
ponit indivisibilia negare ex tali impositione continua que de
eo non vero sed ex impositione quod continuo sicut tempus ex indivisibilibus
ad propositum quod ex impositione locorum et acquisitione nova
pro motu continue sic continua complectens illa indivisibilia
per ipsum et tollit continuationem indivisibilium quare sic im
plicat contradictionem sic continuo et quod sit indivisibilium sicut loco
quod. hic satis dictum. ¶ 2a ratio zenonis est hec si motus
sit velocior quam motus tardior velox nunquam attinget
tardum et probat sic quia velox prosequens tardum
antequam ipsum attingat necesse est ipsum mobile venire ad
locum ubi tardum incepit moveri dum autem velox transit
illud spacium ipsum tardum acquirit aliquod spacium oportet sed ve
lox transire dictum spacium acquisitum per tardum antequam
ipsum attingat et dum velox acquirit illud et tardum
acquirit aliud et sic procedendo in infinitum sed necesse semper
inter velox et tardum esse spacium medium ex quo sequitur
quod velox nunquam attinget tardum. ¶ Dicitur 2a ratio
est ad probationem cum dicitur quod dum velox acquirit spacium
pertransitum a tardo ipsum tardum acquirit aliud concedo
et cum addit vlterius quod oportet velocem acquirere con
tinue in tali acquisitione que est velocior quam motus tardi ve
lox iam attinget tardum quia necesse velox acquirit duplum
vel saltem plus quam de spacio quam tardum et tardum
acquirat tamen quia tardius acquirit necesse est ut attingatur
a veloci. ¶ 3a quod possit duplari et triplari motus
in infinitum quare est falsum quia tunc hoc esset possibile a simul
esse divisum et non divisum probo et sit a. di
ctus b. pedalis quantitas in vna hora vniformiter et cum di
stat medietatem b. quantitas c. idem b. sicut a. dividit eam et post quod.

duplo velocius continuet quod a. dividat hic sic in vltimo quod
huius hore b. est divisum per a. quia totum fuit divisum sicut nunc fu
it positum et in eodem quod est non divisum quia suppositum est quod fuit
continuatum per c. sed in vltimo quod huius hore b. totum
sit esse divisum et non divisum et per consequens sit b. divisum
et non divisum probatur quod c. medietas fuit duplata
ad a. ergo talis medietas et duplicatas est
impossibile quod fuit probandum. ¶ Dicitur quod b. in vltimo quod huius
hore est non divisum et dicitur tamen ad idem quod conclusio
est de toto quod denotabit ab ista parte et dicit
prius quod in quo a. est non divisum et tamen sit divisum sic quod
quolibet pars proportionabilis in se recti est medium quod pars
eius usque ad finem sit divisa sed nunquam hoc fuit non
est divisum. ¶ 3a ratio zenonis est ista sagitta mota
quiescit antequam est in aliquo et aliquo loco aut non si sic
cum esse novum in loco sit perfecte claudi superficie loca
ti. prius in quo philosophorum dicentium quod locus est vltima super
ficies corporis ambientis et talis clausio corporis
sunt ambientis loci novo sit successiva sicut et quilibet motus
totalis at superficie eius sagitta stabit per
in quolibet novo loco et per consequens quiescet. ¶ Ymo
hoc idem quod est quod motus. ¶ Dicitur quod si sag
ita non sit in aliquo et aliquo loco sequitur quod quiescet et hoc
propositum quod non est motus. ¶ Dicitur quod sagitta est in aliquo et aliquo loco
quare et cum probatur quod non quia tunc sagitta quiesceret per
quanto oportebit quod sagitta claudat superficie novi
loci. ¶ Dicitur hic quod sagitta non acquirit continue locum suum
secundum totum novum sed retinet aliquid de precedenti et acquirit ali
quid de sequenti. ¶ 4o dicitur quod ibi non est nova clausio omnino
sed latera quia quare continuatio motum retinet aliquid de loco precedente.
¶ 3o dicitur quod ibi est novitas continua superficierum ipsum
claudencium autem et post que clausio non venit
ab extrinsecus ad mediatum sed est ab impulsione mobilis
quod totum per quod impulsionem partes sequentes post et pre
cedentes autem continue mutant successive et sunt dicta a
ipsum quare claudentes sicut et motus ipso est successive
et successive penetrans medium sibi oppositum.
¶ 4o sed est cogitandum quod continue mobile claudatur
nova superficie primum sunt secundum totam ambitum et acquirit
ab extremis latum usque ad quorum faciem mobile
penetrans sicut nunc ratio nunc dicere sicut
impulsionis repellendo et penetrando medium
claudit se infra eius et sic sic claudendo locat
se infra eius successive sicut et motus est successive. ¶ 4a
ratio zenonis est ista si motus sit velocior sequitur duplum
est equale suo dimidio vel suo sub duplo probatur quod quare sit
a. b. c. 3 magnitudines equales sit a. stabilis et non
mota et b. c. sunt mobiles et moveant ad
partes contrarias sic quod vna moveat contra aliam et
cum b. transivit medietatem a. magnitudinis stabilis et qui
escentis sequitur quod transivit dupla magnitudine que mo
bantur tunc aequabat sic / in eodem tempore transitur
medium magnitudinis a. quiescentis et dupla commota
sed in eodem tempore transitur dupla magnitudo commota
et media quiescens sed tempus duplum est equale dimidio
supponebat namque zeno quod dupla magnitudo tran
siretur in duplo tempore et media in medio eo quod vide
bat cum aliis suppositis quod duplum tempus erat equale dimidio

3a ro

4a ro

Figura zenonis predicta designabatur ista

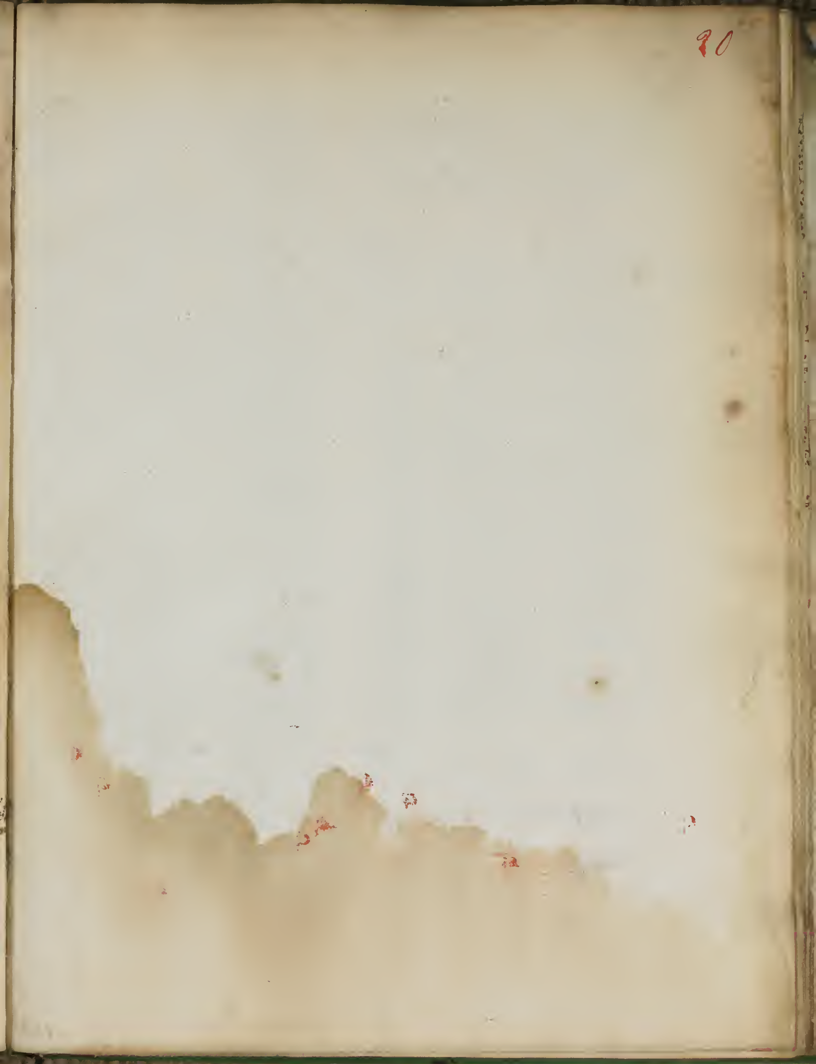
c ——— magnitudo fixa
b ——— magnitudo mota
a ——— magnitudo mota

dicitur hunc ro- ni quia hic ro- pedat eo quod hoc quod c. mo- bile fit b. mobile motum et b. motum fit a. sequitur equalis aut magnitudo potest moveri in equali tempore et equali velocitate cum dicitur ceteris paribus sed si una altera feceat magnitudinem quiescentem et alia ipsa contra fieret in equali tempore et cetera quiescentem ipsi transitus non fieret in equali tempore sicut zenon estimabat propter hoc ad rationem eius. Quarto ratio eius fuit de spera mota declaravit que dicitur motum et tamen quiescat quia spera est in eodem loco. Cum dicitur quod licet spera mota que habeat eundem situm in diversitate et punctalem quia in se est quod tale sufficit sibi sed dicitur et tamen spera motus et qualiter eius partes non ad hoc requirit quod mutet locum situalem sed sufficit sibi quod eum mutet aliquid unumquodque partes eius quare habet aliud et alium locum in sui eandem superficiem que dicitur locus totius spere adecte de hoc dictum fuit in tractatu. Hic movetur dubium qui difficultatem quomodo eadem superficies est locus adequatus totius spere et tamen aliqua eius partes sunt spere et verum mote in sui eandem superficiem que habet locum. Ad difficultatem solvitur si consideret dicta spera ut supra tractatur que tunc habet dictam superficiem in ea ambientem pro loco adequato. Si autem consideret sunt et sic vero est quod aliquid eius partes sunt superficiales habet in dicta superficie totum aliud et aliud locum

vi capitulum

Bonum iste et quid ad id arguitur: si sic fit a ad motum ex loco suum naturalem quo loco sit b et aliud sit a appetit ut in medio positum sit in b quia non est motus ad b quod a est in b et a non posse moveri in b autem arguitur ante probat quia a positum in b natura quiescet ibi. Item si motus est positum sequitur oppositum ad id patet quia sequitur a est extra b quia a appetit motum ad b. Consequentia hoc sic quod si a prius appetit moveri ad b quia a appetit naturaliter motum ad b. Dicitur hic quod eodem appetitu a appetit esse in b et in motu ad b cum est extra b quia eodem appetitu appetit finem et ea que sunt ad finem ut sicut patet hoc quod a appetit datum licet appetat in oppositum sicut qui appetit ipsum primum appetit esse lumen et sene et quamcumque conditionem includens sunt cum unum ordinatur ad aliud et est positum eius sicut est de motu ad b et esse in b. Contra dicitur ad oppositum quod motum ad b et quiescere in b non sunt opposita sed utrumque est positum per et sequitur quia eo quod illa duo naturaliter tendunt ad id sicut ad quietem eius a in suo loco. Item Si precedente ut a sit naturaliter quod sunt sicut in oppositum ad esse quo ad motum est quod aliud ulterius appetere ut illa quod sit potest sive et sic ulterius appetet moveri quod non potest sic esse in omni parte medium ut in medio et ideo

Non appetet ab comedere non dormire non prece- sentem id est loqui non cogitare eo quod omnia ista sunt incomposita includunt et per quod repugnantia ad esse sicut est ipsum omnis suas partes et omnis est notum in eum sicut ponitur in illo toto quod ubi unum simul alterum ubi ut bigamus quia in modo est ne per incentabilis naturaliter et in agentibus et intendentibus aliquid unum finem a quo omnia media sed ad quod sit impossibilia denominantur. Ad hoc solvitur omnis forme sequitur a motum sicut appetit motum ad b locum suum naturalem sed a appetit distare ab b tamen quia motum ad b est distare ab b et sequitur a appetit distare ab b sed b non est locus suus naturalis. Dicitur quod a non appetit distare sed ad ad b sequitur distare quod ad est via ad non distare a b quod est quiescere in b et sequitur a appetit naturaliter in opposita ad sit esse sunt tempus quod appetit in opposito naturaliter quod unum compositum illo id est tendit ad alium naturaliter motum ad b ad quiescere in b. Item id dicitur ad ista forma a ut appetit motum ad b et est impossibile naturaliter ut a esse in b quia a appetit impossibile. Hic est necessarium quod sequitur quia a appetit ut quod ut est impossibile esse ut et sic non est quia a appetit ut quod ut est impossibile esse ut et sic non est. Item id ad idem deus ut in pluribus per forme est dictum. Item id ad eius ista a appetit ut esse in b quia appetit motum in potentia tempus quia a non esse in b non potest esse ut fiat ut motus a usque ad b in instanti. Item id ad ista quia a appetit quiescere in b quia a non appetit motum ad b tamen quia motum ad b et quiescere in b non stant simul. Item id ad ista quia a appetit quiescere in b quia a naturaliter tempus non quiescere in b quia a motum ad b est a non quiescere in b quia si natura posito sic in b ut in medio positum hoc sit in b patet quia si in medio positum hoc sit in b aliquid quiescit potius ibi quiesceret naturaliter quia a appetit motum in infinita velocitate quod est impossibile tamen quia nulla a velocitate est infinitam posse a esse in b in medio positum. Contra hic forma sit nullo est in quo sequitur quo a non appetit motum ad b ad b sed infinita velocitate a appetit motum ad b. Causa patet quia quamcumque sed non a moveat ad b moveri sed non movetur ad b ceteris paribus in re- sistentiam possibilem moveri sed talis resistentia non op- ponitur in appetitu illius a cum sit ille intentio sed eodem sed dum appetebat motum ad b ex se non posset fieri resistentia. Item id ad hoc confirmat a deducta omni resistentia motum naturali illius a ad b ageret a in medio positum esset in b ad dicitur ut supponitur aut non fiet quia est motum positum fieret in naturali. Item non quia et motum sic resistentia et per omnis agens naturale non impeditum non agere quod potest. Consequentia quia omnis motus causatur ex resistentia intrinseca ut extra sicut. Dicitur quod non potest tolli omnis resistentia saltem intrinseca. Item sed omnis motus et naturalis est magis mo- lentus in infinitum et magis motus quia naturalis potest per te resistentia non potest tolli id est per quod motum sed posse naturalis potest tolli per motum ut supra est dictum quia omnis talis est finita et etiam quia. Consequentia per te re- sistentia non potest tolli per aliquam potentiam naturalem quod resistit

[illegible]

q̃ illo gradu ⁊ sic potest argui de omni gradu quo enim ponatur mobile ex isto gradu motus movebitur. ¶ Dicitur quod agens voluntarie non agit quia facilius quia agit secundum ultimum sue posse, sed agit aut ad facilius vel difficilius prout ad potentiam liberam suam dicitur ⁊ potest, scilicet sibi eligere et deliberare et capere facilius et dimittere difficilius ⁊ illi placet ¶ Hec in.

12um Capitulum

Deinde et impugnatur possibilitatem in motu alterationis, ac ita ut reddit... [illegible]

[illegible]

¶ Expliciat octavus liber qui est de motibus in generali editus a reverendo magistro

Clemens

Incipit Nonus liber qui est de speciebus motus

primum capitulum

Nominibus libere sit tractare de speciebus motus et de quibusdam eis annexis, ad quod autem est philosophorum declarare investigare species mutationum per naturam ordinationem earum. Primo dicitur quod omnes fiunt motu aut ex non subiecto in subiectum vel a non esse ad esse et sic est generatio simpliciter quae potest fieri per punctum subiecti aut est econtra ex subiecto in non subiectum vel ab esse ad non esse et sic est corruptio. Generatio aut est a subiecto in subiectum vel a termino ad terminum et sic est alteratio quae fit secundum qualitatem aut motus localis qui est de situ non esse in mobile ad terminum in esse. Contradictio vero [illegible] in uno subiecto et non subiecto et sunt contradictiones [illegible] dicitur quod nulla [illegible] dicto non significat potentias quod non cum sit [illegible] sicut [illegible] in potentia [illegible] dicit potentias quod potest facere [illegible] non fuisse ibi [illegible] esse factorem a non subiecto in non subiectum. Sed ista declarata patet quod tres species motus [illegible] augmentationem et alterationem quae una nomine sit [illegible] alterationem [illegible] et de potentia [illegible] motum localem sub quo comprehenditur motus ad quem [illegible] augmentum [illegible] generationem et corruptionem includit motum localem [illegible] sub motu locali [illegible] motum localem et rarefactionem [illegible] alterationem implicat in se ipsis. Patet etiam multiplicationem nova specie motus [illegible] opposito corruptio [illegible] motus localis acquisitio specie [illegible] opposita est deperditio. Iste motus alterationis sit [illegible] ut motum acquisitio opponatur motus deperditio [illegible] tamen verum quod iste motibus deperditio non est contrarie [illegible] motum [illegible] et sic [illegible] non multiplicaret species motuum [illegible] directio [illegible] et plenior [illegible] de motibus illis. [illegible] dictis quod [illegible] non esse sit [illegible] mundus cum non esse non sit [illegible] autem [illegible] ad alias non possunt [illegible].

Ut quod cum philosophus dicit quod non esse est [illegible] motus [illegible] philosophus sic intelligi quod res est [illegible] non fuit [illegible] expositio sic logice [illegible] non esse [illegible] de non esse [illegible] et [illegible] sic [illegible] actus [illegible] sic [illegible] res quae est [illegible] non fuit ut non haberet esse et [illegible] dicta de corruptione [illegible] prius esse est [illegible] non esse ut [illegible] exponatur suo modo ut prius. [illegible] forte obiaceres [illegible] quod deus [illegible] factum sit motus est [illegible] non esse fuit [illegible] non esse [illegible] quod deus eternaliter [illegible] infinita [illegible] potentia non esse [illegible] fuisse sic modo de facto [illegible] infinita potentia non esse quae potest esse salte non tot [illegible] plura et tamen non facere illa de esse contradictorio ad eius actualem non esse quia si sic [illegible] quod illa actu fuissent [illegible] esse [illegible] potest facere [illegible] est actu futurum quod non sit futurum et tamen non de esse quia si sic [illegible] futurorum

de facto esset et pro omnibus non esset pure futurum distinctum quod puto sicut de facto est [illegible] quia salte [illegible] futurorum [illegible] quod [illegible] potest facere quod [illegible] eternaliter fuit quod non fuit et [illegible] et tamen non potest [illegible] facere de esse quia hoc implicat contradictionem [illegible] de non esse [illegible] possibile fieri quia de nullo [illegible] fuit potest deus facere quod non fuit. [illegible] istorum [illegible] in [illegible] philosophorum [illegible] motuum et [illegible] earum quae [illegible] et [illegible] earum omnium mutationum esse [illegible] dicitur quod [illegible] opposita sit [illegible] dicto [illegible] dicitur quod [illegible] non sit [illegible] ex [illegible] potest fit ex non [illegible] dicto non est quod [illegible] potest fieri ex non nigro [illegible] quod fiat ex non [illegible] quod fit [illegible] non fuit. [illegible] dicitur ad [illegible] in oppositum [illegible] et [illegible] infinita potentia non fuisse et non esse. [illegible] quod [illegible] non est [illegible] de [illegible] simpliciter [illegible] sit in velle et in nolle [illegible] sic [illegible] mutatione ad [illegible] de reali mutatione [illegible] quia [illegible] de non esse ad esse. [illegible] dicunt multi [illegible] velle [illegible] esse factorem [illegible] ad [illegible] dicit [illegible] quod [illegible] posse velle [illegible] velle non [illegible] facto quod [illegible] facto implicat contradictionem quia [illegible] futurum [illegible] quod non erit ex quo sic [illegible] et quod est ex [illegible] fit futurum. [illegible] hoc solvit ad [illegible] argumentum. Questio iii finitur. Incipit

2m Captm

Adhuc argumentum quod modus [illegible] modi philosophi assignatur [illegible] facto [illegible] modo dicto quia si verum sit quod dicit [illegible] quod [illegible] fiat [illegible] dicto [illegible] est [illegible] quia [illegible] non [illegible] sit [illegible] hoc [illegible] factum et [illegible] factio [illegible] de [illegible] et [illegible] sic [illegible] non [illegible] de [illegible] et [illegible] quod fuisset hoc et sic [illegible] de [illegible] ponat [illegible] fieri [illegible] quia [illegible] est non [illegible] sit [illegible] mundi et [illegible] sic [illegible] factum non [illegible] quia [illegible] factum [illegible] quod est non [illegible] factum de [illegible] quia [illegible] de suo [illegible] dicto [illegible] precessit [illegible] factoris mundi a quo et [illegible] probare quod [illegible] precessit [illegible] eternaliter [illegible] quod non [illegible] non [illegible] non potest esse [illegible] actionis [illegible] potentia [illegible] ad negationem [illegible] non [illegible] est factibile et potest esse [illegible] ab agente [illegible] esse [illegible] actione [illegible] non [illegible] potest esse [illegible] fit [illegible] et [illegible] actione [illegible] et [illegible] fuit [illegible] disputare ab aliis [illegible] portionibus [illegible] philosophorum [illegible] iste tedium

psc i no ee g' no ee pt ee psc tiq nuncone ¶
¶ Consti^e qz e nuz ab az i no az ¶ 2a qz gnato
2 coro snt nuncoeb psc et no distin n ponis
cios ad q f tiq cor psc e no ee g'o puua p
nato pt ee psc tiq actois ¶ Et po q sic eet
sic eua pmissa dic s q pua ut ne no pt
ee psc tiq nuncoie adhuc io icu i suo ua
lore qz no az no e puca ue s ne p de eo.
ponto dn hs e ua sore e no az s/ sor sit mg
¶ p^o b quitilet sic e hnt q si muge poiat et
alia f isti ci quatu h ho 2 ho no az demu
sor 2 lz h ho e tiq potiq g a lz no az ¶ d
qd ue mot ee e tiq illig actois s no az est
hnig g x inior p expoue de ta sicaz
gu/ ho no az ue s e ho no az no au fuit
g ho no az iud ee ¶ 1° oine poi poi n
inclu sen uist fortu s ho no ob ee pon
titu e tiq actois g ee puati sen ucgati
2 aut pz qz qlz poit iuclu ue ue dio sibi
i opo ut ho qd e no lapis 2 huiq g ¶ Con
sir qz lz e psc ho no e lap pz qz si sit pga
deb g ho pt ee lap aut pz p p i p posteoz
¶ 2a dr aln ad pule az s q lz pu ue possit
ee tiq actois sic pz i corpis coro eubitu
cu tu pdu ueto eus tne tlis nuno fiat ano
psc ad no ee tle rey pducte s ad ee poit
pstiq qd ht ¶ p lz appz ad roez s q lz sta
tu du q tuc qllz e etim ut salte q tuc s
pbau ab eelio p ee cuu ¶ 2o dr q q e ue
et cu dicas q ho sety e no asi dz q nep e
no tu facto hnq trabr psc ad no ee asum
s ad ho ¶ p lz pz ad qfircoez ¶ 2 hs in fini

3^m Capitulum

Dum aut locali dicit . p ui. libri
sup tiq p et uoa sp motuet
p dicit aliu i motu rectu et
circlare et mix ¶ Mo rectq e
qz mo mo sm lieam rectaz sicut est
deorsu ut sm alias dias locales in corib
celestib aut ad sic mo tuc mut loci ita
q to e id loco i sic motq q i pu ut i ue
2 ho intellige pmo loquendo de loco q sor ad s
ora s q locz sit spa qz sic ibi dcitq e oz cu
de eo loquim multa sta qfic de ui nec sp
peuniaz uocabloz ¶ Motq aut circlar q e qn
lz mo manet i eod loco sm to quis pcs
sue muet lo et tle mobile oz q sit sps
di qz si huet angulu qz nollic ideo muta
ret loca ita q to e suo eet i diusis loc
to lib q pmo p ab loci spe ut inspe accepi

nonalie ¶ Motq mixtq e qn mo no monet
q sm liuea recta nec mansit i eod loco to
n s tortuose mo ¶ Est aut dra int istos
3 motq qz motq rectq et mixtq pnt appare
cuilq corporis sig qz ta cor celare qz a sig
slare pnt mo i motu recto et mixto pmo
celariq spe lo no pt appere n cor sic ¶ Sed
quibq pz q p e nec ut istoz uocablis mixtq
recti celaris 2 mixti i lo de ee et i libro d
sub ¶ 2a dio motq lo e q motu sm et qp
bsm sup dor i motu rectu q e mie ut ad
u 2 i mo celarez q e ea ue ¶ Motq aut m
mo e opo sic mixtq e mo dauq qpo. qui
toit du ei ut ute acti cle pdomiante de q
insig lact e videud ¶ 3 dio motq lo e q
quid e nal qd mo et quid mix ¶ Null
e q e a pue ulcit actio no passio sic in
otq quid deorsum 2 leuis sursum ¶ Violo
e q e q iudina 2 actiu moti sit qui
sue mo sursu et leue deorsu ¶ Quoz mixt e
apo eo nali et mo sic cu grue depellit
deorsum mo uelo q ipe sufficet p sic mo
si dimitet sibi et d mo mixt q tle grue
sit mo ab intic et extic ¶ Et sic dr mix
mo q pssso nal no qz e ab extico i int
s qz e ab aia mot corp q no ede ee q lz sit
for ei at mo a i q inclinatioe spa erug
e ut grui destede et no pe d ut qualiter
pz cu ab eo e aia separat ¶ aliq aut pt pro
batos modos adducit aliu q bz neut pp
mote ut inclinat de se ad mo ut ad qeter
se ei p neut ad quietetd 2 sm eun motu
but mo l cor supio ab intelligent s ibi non
repit sm istos uale ut mo et p hc solnit
aut phoz quoz dicuq i orbibq sed ee
mo az eo q mo corp uales sunt ab oriete in
ocub q opponut motq qui cor retrogradi
q sunt ab ocute i orieb sm qpbt mo a p
eis que inst sine sno mo dnte no.
q cuilla sic lapides qz sufflat et tollent
de iue uehemeu ducit q i celestibq u pat
tm ee uale ut mo sm motu eo q der
orbes ad suos motq no applicat u qpareu
uale ut motq sm ueut ¶ 4 dio mo
ab aris i a philoz bz motq mo i impl
ficatoez et hipfeoz ¶ Impsio e coit i psio
et expulsio ¶ Impulsio e q pellens
g mo qdiu ipiq mo mo ita q cessan
te pellente qesit motq ¶ Expulsio e qn
no quiq pelles mo et di mo sic e in
plyacte lapide a se ¶ Tractio e qn monet
ad ad se ut ad alui i lit ¶ Vectio e qn ad
alui i hens alui mo ad motu ipius ¶ Spi
go aut e cu ad alui et e i psio sic et tractio ¶

3a d^o

2a d^o

4a d^o

Cum pulsio et tractio non sint motus mo- pimi sed mechanicorum motus ut et sint motus uno sic quod impulsus et tractu postea est quod pulsum et tractum moveat secundum mechanicorum motum tunc movebitur velocius quod si non esset extrinsecus scilicet pellens sicut ab eo alio proiciens lapidem in corpus fortius tunc lapis ille velocius moveretur quod si solum dimitteretur sibi. Quod esse est tamen et idem quod tunc et movebitur motus in magis lar- ge loquendo de motu i. e. phisico et in eo dicitur quod motus est cum quod proprie est ad quod non consequens vim passi. Notandum quod naturale et motus et incipit in alteratione ut aqua naturaliter est frigida et motus cale- fit quod naturaliter movetur sufficit quod sit a principio intrin- seco quod sic omnis motus motus esset naturalis motus ex genere suo est a principio intrinseco passive et tamen est motus localis requirit quod sit a principio intrinseco active sicut di- ctum est. Notandum hic tamen ad primum non est contra quia iam dicta sunt multa de hoc supra et plura restant dicenda. Postquam locutus sum de tribus motibus in generali specialiter a tertio de diversis generibus tra- ctavimus motuum in speciali.

Et postea quarto tractat de motu et operationes naturales per prius .2. ultimum.

Et primo magis et minus a potentia activa et passiva.

Secundo quarto tractat res in termino suo et extrinsece per quantitatem intrinsecam et extrinsecam ubi agitur quod secundum accidens sit de motu naturali.

Quinto inde quarto tractatur super comparatione potentie resistentie resistentiam secundum potentiam et resistentiam maiores minores. Quia ergo prius horum tractatum prius sic

Capitulum

Mathematici sepe in motu contra veritatem loquuntur ut est ad puncta motum tactum ipso continuato et huius nomen habet. Et ideo est huius motus quo moveantur et quod liberi rapi- ti narret et fulciantur ad motum suum. Et primo prima sit de tribus primo in generalitate. Secundo dicit secundo in speciali. Primo quod attendendum quod ali- qua autem a geometris et aliter a physico ge- ometria si vocat tamen sic re dicitur corpus secundum ad suum idem dicitur sicut planum sumitur et est non secundum omnes sumit recte et ecentrica linea secundum la- titudinem et superficies sumptam. Sed hic autem aliter tractat secundum extrinsece et intrinsece extrinsece autem tractat corpus per corpus sibi inmediatum sicut superiorem continentiam sic tractat quod superior tractat inferiore sic quod infra celum eius est in- celum et in infinitum corpus contentus tractat contentum sicut invenitur aqua in quo est capa unde in terra sit ordinata ad interiorem quod unum infra ad sic ut contentum et extrinsece tractat per se intrinsece. Quinto est modus quod per naturalis cum ponitur contrarium quod expositum ullum tamen ponit intrinsecum sed in magnitudine ubi ibi negat esse puncta indivisibilia nec ab ipso sufficiens dispositas a magnitudine sicut patet supra in octavo libro 3. et per hoc quod hic adduci- tur ad tractandum contrarium et continue est ubi ponen- da per illud ultra simpliciter ad tractandum et quod illa esset indivisibilis non esset simpliciter per illud ultra et reductio primo de potentia indivisibilium. Tertium dicitur est quod partes non obstant per naturalis ponit tamen intrinse- ce continuo sic intelligendo quod dispositio ante hanc propositionem partes equales et ultra dicit tamen eius intrinsecus sicut quod eorum illas non contrarie sed utrumque illarum partium sic tam- quam quod ultra data non dicto et in illo ordine sit di- visibilis in infinitum et quod in re dicta linea habet dictos con- trarios eadem ratione sit in stante ex infinitate sic ipsi quod eius continuum potest dividi in infinitum et sic potuit accipi alie et alie partes ipsarum tractans sicut prius dicebat dicte ea ponebat tractare. Infra tamen est ibi per- signata data quod sit omnis alia posterior simpliciter neque prior sed in illa linea sic vigintesima pars per partes dispositione non sunt individue tamen aliarum ab illis tales quod unumquodque principium est autem sicut partes autem et illi autem sic ex- clusi et partes in a. ne dicuntur partes a. sed tamen eius quod licet nullus terminus eius signatur in continuo ipsius tamen sic ipso est situm sicut omnes tamen re que sit res distincta ab eo. Sic pedalis quantitas sit est sic et ipsa intrinsece quod omnis additio vel substractio ab eadem est non re sit simpliciter sed ratione pedalis quantitas supra intus sit. Item est quod ipso tractabili translata est a geo- metrie in physicam ex abusu loquendi. Unde Aristoteles autem physicam audiebat geometrias in physica quod considerat in physica considerat quod termini geometrici et cum noluit dicere ad esse sicut dicit in est a. hoc tractatum quod sic est corpus naturale habet tractare per dimensionem quod ipsa ponit terminos magnitudinis generales cum abusu sit omnino indivisibilium errore in physica. Et physico et per eius dicitur re situm sic ipsa tractare et sic sic pone augendo tamen in continuo quod sit in mag- nitudine actu. Et est quod sicut dictum per 1 3. de anima ipsi tamen puncta quod momentum et sites sunt tamen prima significates cum quibus tamen hoc sed non ultra procedit in simul hoc esset quod pedalis quantitas est puncto a linea sita tanta et non maior et ipsa est quod in terminus non plus tamen ipsa modo loquendi non admittit cum quod transiret ultra in loco et iterum cum de situ terminus et quibus tamen de diversis situationis mentionem. Tertio quod dictum est de magnitudine continuum dicitur et de motibus quod licet sit continuum quod in infinitum divisibile tamen tractat per extrinsece per duos terminos ut per duo loca a quorum uno recedit et ad quorum alterum tendit ut sursum et deorsum sed si ex continue in via in corpore movet motu recto per propriam

[illegible]

4m capitulum de primo et ultimo

Agendum est [illegible]

[illegible]

6m capitulum

Quot ista [illegible]

[illegible]

[Margin notes:] 1 · 20 · 3 · 4 · 4

... explicit ... Thome in [illegible] Clemens

·7· Capitulum

Septima regula ponitur quod ... non est dare ultimum rei permanentis in esse ... de re permanente ... res autem ... et ... primum et ultimum sui esse ...

[illegible]

in ... [illegible] ... impossibile ... et ... non esse ... Adhuc et hec ... significant permanentem negationem ... ut non ... quod ... negationem rei permanentis ... negatio rei permanentis ... Si sit nec negatio rei permanentis ... ultimum ... non est dare primum ... sit dare ultimum ... non sit dare ultimum ... negatio est dare ultimum ... Et si dicte forme ... non sit dare ultimum sua ... ultimum ... si ... non sit dare primum sui esse nec ultimum ... negatio est dare primum et ultimum ... que omnia apparebunt clare si dicta et dicenda bene attendantur. Et sic ... patet ... in esse ... alterius ...

·8· Capitulum

Octava regula ponitur ... cuiuslibet rei est dare primum ... sui esse ... non est dare ultimum esse ... hec ... Octava regula ponitur ... ubi non est dare primum ... ultimum ... ubi ... dare ... non ... et ... primum ... ultimum ... Nona regula ponitur ... ubi est dare ultimum ... in quo res habet esse ... in quo res habet non esse ... non esse ... in ... tempore ... ex quo ultimum sui esse ... ex quo ... non esse ... Decima regula est ista ubi non est dare ultimum sui esse in ... est dare primum ... res habet non esse ... primum ... non ...

Nonum Capitulum

Adhuc predicta arguunt ... predictorum ... ut ... motu ... ubi ... ut si a ... [illegible]

[illegible]

... dicet. ¶ Thomas in fran[...] Clemens xpo[...]

10^m Capitulum

Mutuum et unde quecumque [...] data [...] non e
dare ulti[...] non esse i denoiacio[...]
[...] et arguitur sic sit a ad [...]
non undi [...] mo[...] et inc[...] [...] inducet

[illegible]

... ¶ Thomas [...]

xi^m Capitulum

Famosus [...] addet [...] sequitur [...]
[...] ¶ [...]
[illegible]

p[...] de[...]

2^m de[...]

[illegible]

3a [concl]

4a [concl]

5a [concl]

6a [concl]

7a [concl]

[illegible]

12us Capitulum

[illegible]

gᵗ h° visio q̄ nō m̄ᵃ a. nō ē p h° o. et p̄ [illegible] h° o
ē [illegible] ponat autem oculus b. [illegible] cuius [illegible] sit a. a b. a c. et moueatur b ad aliam
partem [illegible] et visiones illarum partium erunt alie [illegible] illarum visionum [illegible] dictum
[illegible]

[illegible]

[illegible] et ista materia q̄ est in [illegible] [illegible] obiecto [illegible]

[illegible]

13ᵘᵐ Capitulum

P[illegible] [illegible] autem ista materia [illegible] dicta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quomodo illa sit et post [illegible]

sit .. q̄ quod negari h[oc] esse ipso co.. po.. e ..
vna .. posita esse in duo .. et negata ad esse in
t[em]p[o]r[e] seq[ue]nti .. sic patebit videndo ad rōnes in
opp[osit]um ... ¶ Consi[deran]dum q[uod] .. po.. h[oc] .. sic ..
... et non fuit ..

[illegible]

Capitulum

[illegible]

p. vo e q2 i ullo [illegible] p h° c. p. q̄nuat[illegible] [illegible] cu.

14m Capitulum

Quantitas aut[em] ve[lo]citates ponunt [illegible] phi pt. [illegible] a[d] ista [illegible] e q[uod] no i q[ua]lit[ate] intensio e dare [illegible] [illegible] [illegible] co q[uia] [illegible] [illegible] acv[illegible] re[illegible] lucide [illegible] sit mag[is] lucida ad [illegible] [illegible] corporis luminosi [illegible] [illegible] aut [illegible] i [illegible] no pt dari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut p. sit [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ca[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] no i q[ua]lit[ate] remissio e dare [illegible] remissi[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pte lucida p [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lucidam i q[ua] remi[ssi]ue no pt dari [illegible] remissi[illegible] ce sicut i motu cor[porum] illuminant[ium] no pt dari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] e q[illegible] a intensi[illegible] pt dari [illegible] [illegible] et i [illegible] remi[illegible] [illegible] remissi[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

16m Capitulum

Ex quo [illegible] et ulti[illegible] divisio in [illegible] supra [illegible] res [illegible] que e [illegible] ad illa seu p[er] illa [illegible] [illegible] [illegible] res [illegible] [illegible] [illegible] qualitas [illegible] ad [illegible] ad ad [illegible] [illegible] [illegible] p[er] illa [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] et [illegible] punctum [illegible] [illegible] aut [illegible] qualitas [illegible] [illegible] punctum [illegible] qualitas no [illegible] punctum [illegible] punctum [illegible] Consi[illegible] [illegible] pt [illegible] ad ad [illegible] et qualitas ad [illegible] pt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magne difficultates i philosophia naturali [illegible] morali [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] no [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] Clemens.

17 Capitulum

Quod et per ... [illegible]

ad voces

[illegible]

18 Capitulum

Ideo ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

23m Capitulum

[illegible]

[illegible]

3m Capitulum

[illegible]

[illegible]

vini for. lucida. f. que remotior est minus lucida et
quod non est dare ultimam partem sine qua sit illuminata
non est dare aliquam ultimam illuminatam seu remotissimam. et per hoc
quilibet est causa reclusionis partis lucis sicut distincta.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

·29^m· Capitulum

Quod posita [illegible] et [illegible]
[illegible] quod arguit quidam doctor [illegible]

[illegible]

aut illas dicas quod 2a parte citius inducitur in tempore sed hoc est valde irrationale quia si agens sit equaliter approximatum passo sicut prima parte ut sit inducta ita inducta illa ut alia illi equalem totam sit inducta. Item quando alterans per alterat partes sibi propinquiores quam partes remotiores ab eo si sic ponatur minimum sibi in quo possit induci forma ab agente illud tempus est indivisibile sicut punctus quod est impossibile ut etiam patet sicut est alias probatum. Est propinquior agenti quam alia et in propinquiori prius inducitur forma et quia partes [illegible] totum simul quod illud non sit minimum in quo potuit forma inducta vel est dare minimum in minimo quod est impossibile. Item ad sensum patet quod passum et quod patitur extrinseca mixtione ab una forma contraria et alia et ab una forma [illegible] posita et alia sicut lignum approximatum igni patet quia [illegible] a frigiditate et calore et a forma ligni in forma ignis. Hoc autem non esset possibile si esset dare minimum separatum quod non possit [illegible] de forma inducta [illegible] et ulla minima induceret passum [illegible]. Item arguitur ut patet [illegible] articulo [illegible] quod non est dare minimum forme intensibilis [illegible] fine et [illegible] separabile et probando assumptum est quia in forma [illegible]. Item istud patet arguendo quod est ad indivisibile intensibile forma sic sint [illegible] quod forma et passo non sint albi [illegible] incipiat esse albi [illegible] et intendant [illegible] et uniformiter intensiorem per totum tempus quo intenduntur [illegible] usque ad a [illegible] ut adiciet forma non [illegible] ut patet [illegible]. Hoc posito quero aut forma est in a [illegible] aut est magis [illegible] non potest dici quod est forma in a [illegible] equaliter intendunt. Item si passo [illegible] ita [illegible] sicut est forma in a et [illegible] deficit esse in a non est forma in a [illegible] ut patet dici quod forma est in a ita [illegible] sicut passo est [illegible]. Hoc esset [illegible] quod passo est ita [illegible] sicut est forma albi [illegible] et quod passo deficit esse in a [illegible] est in a ita [illegible] sicut forma est [illegible]. Item ultra sequitur quod forma [illegible] sicut [illegible] et ultra [illegible] forte non [illegible] tempus usque ad a [illegible] positum. Relinquitur quod forma est [illegible] in a quod passo est [illegible] habet in a [illegible] intensiorem quam est [illegible] aut [illegible] illa per [illegible] albedinis intensiva aut [illegible] ad [illegible] non potest dici quod [illegible] quod si sic vel illa acquireret formam in tempore [illegible] forma [illegible] illius [illegible] acquirere [illegible] latitudinis excessus esset [illegible] passo [illegible] non [illegible] tempora [illegible] que equaliter intenduntur [illegible] non potest dici quod illa latitudinis excessus acquireret [illegible]. Item [illegible] in [illegible] non [illegible] acquiret [illegible] forme acquisite a forte [illegible] tempus datum usque ad [illegible] non sunt in sitie partes equales huic latitudini excessus aliorum esset infinita intensio sequitur.

quod in uniformiter intensione [illegible] tempus [illegible] acquireret [illegible] de forma [illegible] et quod [illegible] tempus [illegible] que sit impossibile et hoc patet quia dividatur tota illa forma in partes equales huic excessui [illegible] quilibet [illegible] pro parte temporis [illegible] et [illegible] et [illegible] quod est motus equaliter dividuntur ut patet 6 physicorum et sic in [illegible] parte temporis datur pars [illegible] acquirit de forma [illegible] in a [illegible] quod tota intensio est uniformiter non plus [illegible] in [illegible] acquisita de forma et [illegible] acquisita [illegible] parte temporis [illegible] et [illegible] quod [illegible] est [illegible] alia sunt [illegible] pars temporis [illegible] quod [illegible] pars temporis plus acquireret de forma quod in [illegible] a et ultra [illegible] plus [illegible] et sic plus in parte quam in toto. Item [illegible] quod [illegible] habet formam in a procedit [illegible] totum plus [illegible] ad [illegible] intensione. Hoc [illegible] quod in forma [illegible] indivisibile invenitur. Item si non sit dare minimum intensibile in forma [illegible] quod [illegible] est forma remitti in infinitum quod est [illegible] philosophorum in [illegible] ubi dicit quod [illegible] alteratio ut est finita seu durare in infinitum [illegible] ulla transmutatio ut [illegible] alteratione [illegible] probatio quod si non sit minima forma intensive illa est [illegible] postquam [illegible] diminuere vel remissionem potest adhuc diminui et remitti [illegible] ad [illegible] intensionem et remissionem [illegible] esse non posset et [illegible] ad [illegible] quod est oppositum et [illegible]. Item [illegible] per rationem [illegible] doctor [illegible] quod [illegible] distant specie et quod non possunt sibi [illegible] de [illegible] quod est [illegible]. Item quandocumque est motus ab una forma specie ad aliam [illegible] specie est dare [illegible] in quo [illegible] est sub forma [illegible] ut patet 8 physicorum et probatur [illegible] est dare [illegible] in quo [illegible] est sub forma [illegible] et [illegible] in quo est sub forma [illegible] et in [illegible] illa illa duo contraria [illegible] non potest esse sub forma [illegible] ut dicit [illegible] est dare ultimum [illegible] per alterationem quod est impossibile [illegible] sub [illegible] est sub forma [illegible] et hec propositio. Item [illegible] aut forma [illegible] est [illegible] forma [illegible] aut non [illegible] sic hec [illegible] illa species habet indivisibile remissionem [illegible] et forma [illegible] et [illegible] istius forme [illegible] non remissioni et quod [illegible] est transire de extremo ad extremum [illegible] per [illegible] sequitur quod [illegible] sub forma [illegible] remittit [illegible] est dare [illegible] forme specie [illegible] oppositum. Item [illegible] dicatur ad istam rationem quod non oportet transire [illegible] media ad hoc ut [illegible] sit sub forma [illegible] non remissa. Item probo quod sequitur quod [illegible] ab una specie ad intensissimum [illegible] alterius speciei non [illegible] forma [illegible] remissa forma [illegible] non [illegible] quod patet quia [illegible] non oportet transire [illegible] media non oportet et transire [illegible]. Item [illegible] esset possibile transire ab uno extremo ad aliud non [illegible] medio [illegible] ad possibile est transire ab extremo ad extremum [illegible] omnia [illegible]. Item [illegible] quod [illegible] transeat a calido in frigidissimum [illegible] omnia [illegible] est dare [illegible] sub frigiditate aut [illegible] illa frigiditas est remissa et hec propositio aut non est remissa et [illegible]

